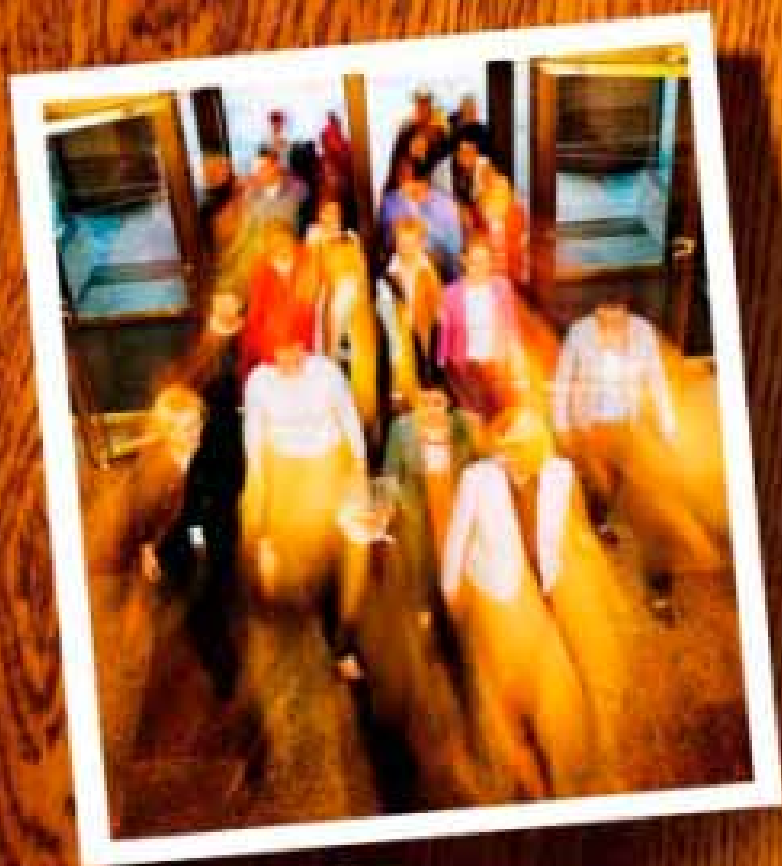

Vuosikertomus 2005

VARMA
ELÄKKEIDEN TURVAAJA

Varma eläkkeiden turvaaja

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma on Suomen suurin työeläkeyhtiö ja sijoittaja. Yhtiö vastaa lähes 750 000 henkilön työeläketurvasta. Vuonna 2005 Varman vakuutusmaksutulo oli 2,8 miljardia euroa ja se maksoi eläkkeitä 2,7 miljardia euroa. Yhtiön sijoitusten arvo oli vuoden 2005 lopussa 24,6 miljardia euroa.

Tehokkain ja asiakaspalvelussa paras työeläkeyhtiö

Varman perustehtävä on turvata yhtiön hoidettavaksi uskotut eläkkeet.

Varman strategian avaintekijöitä ovat tehokkuus, edelläkävijyys ja alan paras palvelu.

Varman päämääränä on kehittää yhtiöstä taloudellisesti tehokkain ja asiakaspalvelussa paras työeläkeyhtiö, joka täyttää työeläkejärjestelmän toimeenpanoon liittyvät vastuunsa ja velvoitteensa. Menestyäkseen yhtiön tulee toimia taloudellisesti kestäväällä tavalla ja tarjota asiakkailleen parasta palvelua tehokkaasti.

Pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi Varman on varmistettava sijoitustoimintansa kilpailukyky ja parannettava jatkuvasti kustannustehokkuuttaan.

Varmalaisten yhteiset arvot ovat aikaansaaminen, yhteistyö ja kehittäminen.

Varman perustehtävät

Vuosikertomus 2005

s. 4

s. 11

s. 12

s. 15

s. 16

s. 18

s. 21

s. 26

Toimitusjohtajan katsaus	4
Vuosi 2005 lyhyesti	6
Taloudellinen tulos ja tehokkuus	8
Varma tuntee vastuunsa eläkemenojen hallinnassa	10
Kohti parempaa palvelua	13
Pidempään työelämässä	16
Monipuolisia palveluja elämän eri tilanteisiin	18
Menestyksekkäs sijoitusvuosi	20
Henkilöstö hallitsi muutokset	26
Hallinto ja johtaminen	28
Riskienhallinta	33
Hallintoneuvosto	35
Hallitus	36
Johtoryhmä	40
Sanasto	42
Varma palvelee	44

Yhtiökokous

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman varsinainen yhtiökokous pidetään 22.3.2006 kello 10 alkaen osoitteessa Annankatu 18, Helsinki.

Vuosikertomus ja muut julkaisut

Varman vuosikertomus julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Yhteiskuntavastuun raportti julkaistaan suomeksi ja ruotsiksi.

Kaikkia Varman julkaisuja voi tilata osoitteesta www.varma.fi.

Menestyksenkäs vuosi

Varman vuosi 2005 oli menestyksenkäs. Eläkeuudistuksen toteutus eteni suunnitelmien mukaisesti, vaikka yhtiössä tehtyjen eläkepäästösten määrä kasvoi tuntuvasti. Varman kokonaistulos lähes kaksinkertaistui edellisvuoteen nähden hyvän sijoitustuloksen ansiosta.

On syytä painottaa, että onnistuimme sijoitustoiminnassamme

hyvällä riskienhallinnan tasolla. Erityisesti sijoitussalkkumme osakeriskien suhteen pidimme loppuvuonna suojaustasomme korkealla. Myös asiakassuhteittemme ylläpidossa ja asiakashankinnassa onnistuimme hyvin.

Varmalla on edelleen haasteita toiminnan virtaviivaistamisessa ja tehostamisessa sekä asiakaspalve-

lun kehittämisessä. Yhtiössä paneuduttiin vuonna 2005 esimiestyöskentelyn kehittämiseen, ja tämä työ jatkuu vuonna 2006. Toteutimme kertomusvuonna yhtiön toiminnan tehokkuusselvityksen. Selvityksen seurauksena toteutimme joukon prosessejamme ja resurssiemme käyttöä tehostavia uudistuksia.

Haasteellinen toimintaympäristö

Euroalueen talouskasvu on edelleen vaatimattomalla tasolla, ja Suomessa paperiteollisuuden työkiista heikensi kasvua. Yritysten tulokset säilyivät Suomessa kuitenkin varsin hyvällä tasolla, kokonaistyöllisyys parani ja teollisten työpaikkojen määrä kääntyi nousuun. Suomalaisen hyvinvoinnin ylläpitäminen edellyttää kansantaloutemme kasvua, ja se voi tapahtua vain yritysten menestyessä.

Sijoitusmarkkinoiden nyt kolme vuotta jatkuneen positiivisen kehityksen tuloksena koko työeläkejärjestelmän vakavaraisuus on vahvistunut tuntuvasti. Saavutetun tuottotason ylläpitäminen muodostuikin alkaneena vuonna hyvin haasteelliseksi.

Työeläkejärjestelmä uudistuu

Varma ja yhtiön asiantuntijat osallistuivat toimintavuonna työeläkejärjestelmän kehittämistä koskevaan selvitys- ja uudistustyöhön, ja työ on toimintavuoden päätyttyä johtamassa erinomaisiin tuloksiin. On saavutettu laaja yhteisymmärrys työeläkelaitosten riskinkantokyvyn vahvistamisesta niin, että eläkesijoittajat voivat tavoitella entistäkin parempia tuottoja kasvattamalla osakesijoitusten osuutta sijoitussalkussaan. Pitkällä tähtäimellä tämä keventää työeläkemaksuihin liittyvää korotuspainetta.

Vuoden 2007 alusta voimaan tuleva uusi laki yhtenäistää yksityisen sektorin työntekijäin työeläkkeet ja parantaa työeläkejärjestelmän läpinäkyvyyttä erityisesti työntekijöihin, mutta myös työnantajiin nähden.

Markkinapaikka Suomi

Keskustelu yritysten omistajuudesta ja omistajaohjauksesta käy vilkkaana. Tämä on hyvä asia, sillä kansainvälinen kilpailu sijoitusmarkkinoilla kovenee jatkuvasti.

Suomi tarvitsee sekä kansainvälisiä että kotimaisia sijoittajia ja omistajia. Pörssit ovat viime vuosina menettäneet paljolti asemiaan niiden ulkopuolella toimiville pääomasijoittajille. Uusi pohjoismainen pörssi on haastava ympäristö erityisesti markkina-arvoltaan pienempien suomalaisyhtiöiden kannalta.

Olisi erittäin tärkeää, että valtiovalta tekisi kaikkensa, jotta sekä suomalaisten instituutioitten että yksityisten kansalaisten mahdollisuudet sijoittaa suomalaisten pörssiyhtiöiden osakkeisiin paranisivat.

Kiitokset

Kiitän Varman asiakkaita yhtiötämme kohtaan toimintavuoden 2005 aikana osoitetusta luottamuksesta. Yhtiön henkilöstöä kiitän hyvästä suorituksesta ja yhteistyöhengestä.

Matti Vuoria
toimitusjohtaja

Varma haluaa olla työeläkealan tehokkain

Vaikka Varma on liikekulutehokkuudessa työeläkeyhtiöiden kärkeä, yhtiössä käynnistettiin vuonna 2005 tehokkuus selvitys, jossa kartoitettiin järjestelmällisesti resurssien käyttöä.

– Hanke poiki satoja ideoita, joita on jo osittain otettu käyttöön tai jotka ovat työn alla, kertoo johtaja **Jouko Oksanen**.

Varmalla on velvollisuus toimia tehokkaasti, koska yhtiö hoitaa nykyisten ja tulevien eläkkeensaajien varoja, Oksanen perustelee.

– Fokukseemme on prosessien virtaviivaistamisessa, osaamisessa ja resurssien oikeassa suuntaamisessa, pyrimme samalla alan parhaaseen asiakaspalveluun.

Alkuvuodesta 2006 otettiin käyttöön kaikkia suomalaisia koskeva tasapainotettu mittaristo, joka mittaa yhtiön suoriutumista aiempaa tarkemmin ja paremmin.

Asiakasyrityksille tehokas toiminta näkyy viime kädessä asiakashyvityksissä, joiden suuruuteen vaikuttavat sijoitustuottojen lisäksi merkittävästi myös työeläkeyhtiön liikekulut. Vuonna 2005 Varma alitti hoitokustannustariffin mukaiset kulut noin 24 miljoonalla eurolla ja palauttaa asiakashyvityksinä 83 miljoonaa euroa.

Teksti: Marjo Kosonen

Vuosi 2005 lyhyesti

Vuotta 2005 leimasivat maailmalla erilaiset luonnonmullistukset. Varmassa vuosi käynnistyi eläkeuudistuksen merkeissä ja päättyi hienoon sijoitustulokseen.

Varma siirtyi eläkeuudistukseen joustavasti

Joustava eläkeikä lisäsi odotetusti vanhuuseläkkeen hakemista. Varmaan saapui 3 400 vanhuuseläkehakemusta edellisvuotta enemmän.

Eläkkeelle siirryttiin kuitenkin maltilla, sillä potentiaalisia vanhuuseläkkeen hakijoita eli yli 63-vuotiaita vakuutettuja oli 6 900. Vanhuuseläkepäättökseen sai vuoden aikana 2 800 henkilöä.

Hakemuskäsittelyn ruuhkasta selvittiin Varmassa hyvin, sillä eläke-

oikeuden alkaessa maksuun saatiin vanhuuseläkkeistä 85 %, vaikka eläkeuudistuksen takia jouduttiin odottamaan ansioita viimeiseltä vuodelta. Edellisvuoden vastaava luku oli 93 %.

Osa-aikaeläkearvio Eläkearvio-palvelusta

Varman Eläkearvio-palveluun lisättiin mahdollisuus laskea arvio myös osa-aikaeläkkeestä. Osa-aikaeläkearvion voivat laskea 53 vuotta täyttäneet työntekijät sekä Varman yrittäjäasiakkaat.

Eläkearvio-palvelu tarjoaa työntekijöille ja yrittäjille tietoa omasta eläketurvasta verkossa.

Varma menestyi hyvin asiakassiiirroissa

Varma vahvisti jälleen asemaansa suurimpana työeläkevakuuttajana työeläkeyhtiöiden välisissä asiakassiiirroissa vuonna 2005.

Maksutulolla mitattuna Varman tulos TEL-vakuutuksissa oli yli 18 miljoonaa euroa. Tulos vastaa lähes 90 miljoonan euron palkkatuloa, ja se vahvistaa hieman Varman noin 38 %:n markkinaosuutta vuonna 2005.

Kaikkiaan 34 000 Varman TEL-vakuutettua sai loppuvuodesta Eläkearvio-verkkopalvelua markkinoivan suorakirjeen.

Tammikuu: Eläketurva uudistui. Eläkeuudistuksen tavoitteena on kannustaa suomalaisia jatkamaan pidempään työelämässä.

Tapaninpäivän 2004 tsunamin jälkihoito jatkui koko vuoden 2005. Katastrofin omaisten toimeentulosta huolehtii lakisääteiseen eläketurvaan sisältyvä perhe-eläke.

Huhtikuu: Paavi Johannes Paavali II kuoli, ja hänen tilalleen roomalais-katolisen kirkon päämieheksi nousi Benedictus XVI.

Toukokuu: Paperitehtaat seisahtuivat Suomessa paperiteollisuuden työkiistan vuoksi. Uusi työehtosopimus syntyi kesäkuun lopussa.

Risto Murto nimitettiin sijoituksista vastaavaksi johtajaksi

Varman hallitus nimitti lokakuussa kauppatieteiden tohtori **Risto Murron** yhtiön sijoitustoiminnosta vastaavaksi johtajaksi. Murto siirtyi Varman palvelukseen vuoden 2006 alussa. Hän seuraa tehtävässä johtaja **Jorma Leinosta** tämän siirtyessä eläkkeelle.

Varma sai tunnustuksen laatupalkintokilpailussa

Suomen Laatu keskus myönsi Var-malle Recognized for Excellence in Europe -tunnustuksen yhtiön toiminnan erinomaisuudesta. Yhtiö osallistui laatupalkintokilpailuun ensimmäistä kertaa.

Varma on käyttänyt Euroopan laatupalkintomallia (EFQM) toimintansa arvioinnissa vuodesta 2001.

Hyvä tuloskehitys jatkui

Varman sijoitustuotto käyvin arvo-in oli 11,6 % ja vakavaraisuus nousi 29,2 %:iin vakavaraisuusasetuksen mukaisesta vastuuvälästä.

● **Heinäkuu:** Ääri-islamilaisten itsemurha-pommittajat iskivät kolmeen metro-junaan ja yhteen bussiin Lontoossa. Yli 50 ihmistä kuoli ja 700 loukkaantui.

● **Elokuu:** Hurrikaani Katrina iski New Orleansin rannikkokaupunkiin USA:ssa. Kaupungin suojapadot murtuivat, ja tulvavesi peitti 80 % pinta-alasta. Turman seurauksena öljyn hinta nousi huippulokemiin.

● **Syyskuu:** Pankinjohtaja Matti Louekoski luovutti työeläkevakuutusyhtiölain uudistamistarpeita koskevan väliraporttinsa.

● **Lokakuu:** Maa järisi Pakistanissa: yli 70 000 ihmistä sai surmansa, ja miljoonat menettivät kotinsa.

Pariisin lähiöissä mellakoitiin, ja levottomuudet levisivät koko maahan.

● **Marraskuu:** Tiedotusvälineet raportoivat, että työeläkemaksuja on kerätty virheellisesti liikaa. "Virhe" johtui kuitenkin siitä, että suomalaiset ovat olleet ennakoitua työkykyisempiä. Vuoden 2006 TEL-vakuutusmaksuun sovittiin tämän vuoksi 0,6 %:n tilapäinen alennus.

● **Joulukuu:** Puron työryhmän tunnettu työmarkkinajärjestöjen neuvotteluryhmä jatkoi työskentelyään vuonna 2005. Työryhmä pohti, miten työeläkeyhtiöiden sijoitustuottoja voitaisiin kasvattaa ja millä ehdoin ne voisivat lisätä sijoituksiaan suomalaisiin yrityksiin.

Sammon osakekurssi nousi vuoden aikana 10,30 eurosta 14,75 euroon. Varma kevensi omistustaan alkuvuoden 15,3 %:sta loppuvuoden 10,6 %:iin.

Taloudellinen tulos ja tehokkuus

Varman tulos vuodelta 2005 oli erittäin hyvä ja vakavaraisuus vahva.

Varman kokonaistulos kohosi 1 681 (2004: 878) miljoonaan euroon hyvien sijoitustuottojen ansiosta. Sijoitusten tuotto oli 11,6 % (8,0), ja sijoitusten markkina-arvo 24,6 (21,2) miljardia euroa.

Vakavaraisuus kohosi 5 599 (3 986) miljoonaan euroon eli 29,2 % (22,8) suhteessa vakavaraisuusasetuksen mukaiseen vastuovelkaan.

Liikekulutehokkuus oli edelleen hyvä, hoitokustannusylijäämä oli 24 (23) miljoonaa euroa.

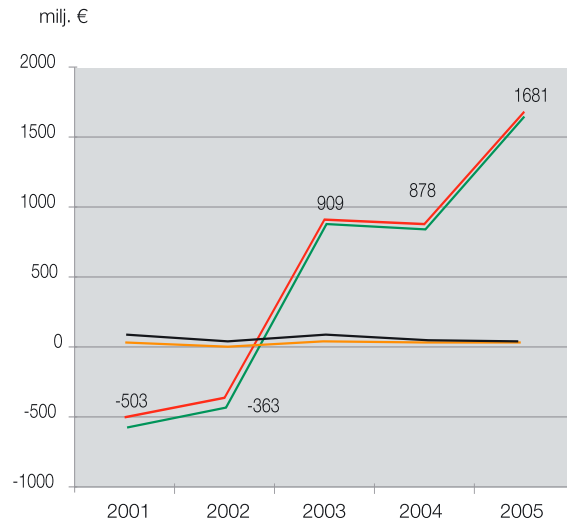
Vakuutusmaksutulo kasvoi 6 % 2,8 miljardiin euroon. Vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien määrä kasvoi 2 600:lla 445 300:aan.

Eläkkeitä maksettiin 2,7 miljardia euroa eli 5 % edellisvuotta enemmän. Eläkkeensaajia oli lähes 293 000.

Hyvän tuloskehityksen johdosta asiakashyvityksiä varten siirrettiin ositettuun lisävakuutusvastuuseen 84 (51) miljoonaa euroa. Hyvityssiirto oli noin 4,1 % työnantajan TEL-maksusta.

- Vakuutusliikkeen tulos
- Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin
- Hoitokustannustulos
- Kokonaistulos

Varman tulos on kehittynyt vahvasti

Tunnuslukuja

	2005	2004
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 764	2 615
Eläkkeensaajille maksetut eläkkeet, milj. € ¹⁾	2 703	2 579
Vastuuvelka, milj. €	21 824	20 029
Toimintapääoma, milj. €	5 599	3 986
Toimintapääoma/vastuuvelka, % ¹⁾	29,2	22,8
Toimintapääoma/vakavaraisuusraja	2,4	2,4
Sijoitukset, milj. €	24 621	21 233
Sijoitustuotot, milj. €	2 499	1 566
Sitoutuneen pääoman tuotto, %	11,6	8,0
Siirto asiakashyvityksiin, milj. €	84	51
% TEL-palkkasummasta	0,7	0,4
TEL-vakuutukset 31.12.	25 200	25 600
TEL-vakuutetut 31.12.	409 000	406 000
YEL-vakuutukset 31.12.	36 700	36 300
Eläkkeensaajat 31.12.	293 000	286 000
Emoyhtiön henkilöstö 31.12.	670	660

1) Suhdeluku laskettu prosentteina vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvälästä.

Tuloslaskelma käyvin arvoin (emoyhtiö)

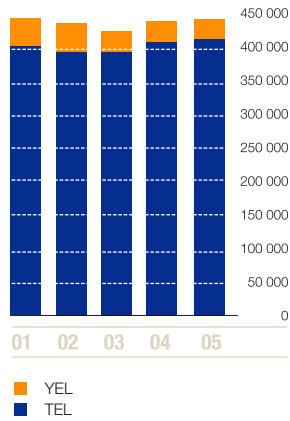
	2005	2004
Milj. €		
Vakuutusmaksutulo	2 764	2 615
Maksetut korvaukset	-2 401	-2 277
Vastuuvelan muutos	-1 096	-946
Sijoitustoiminnan nettotulos	2 514	1 596
Kokonaisliikekulut	-84	-78
Muut kulut	-12	-11
Verot	-3	-20

Kokonaistulos* 1 681 878

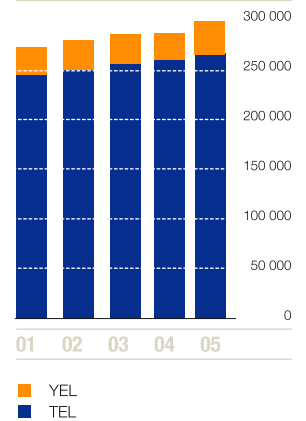
* Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoitusmäärän muutosta. Käytetään pääasiassa vakavaraisuuden vahvistamiseen.

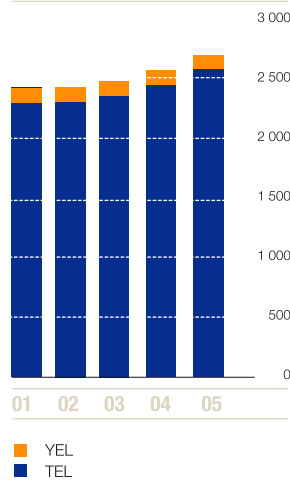
Vakuutetut, hlöä

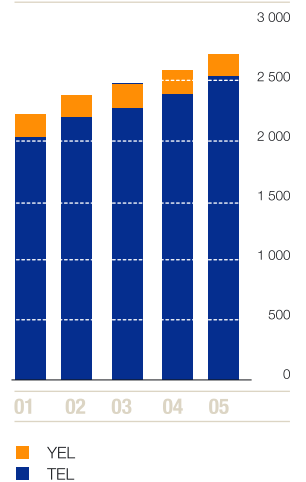
Eläkkeensaajat, hlöä

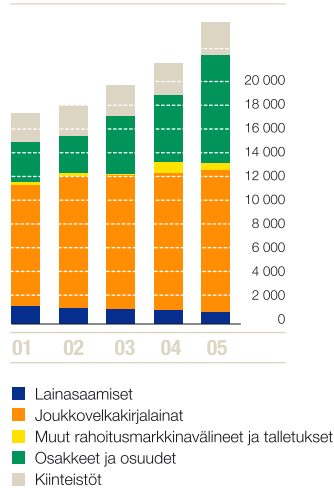
Vakuutusmaksutulo, milj. €

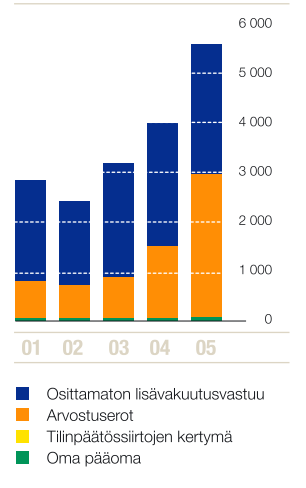
Maksetut eläkkeet, milj. €

Sijoitukset, milj. €

Toimintapääoma, milj. €

Varma tuntee vastuunsa eläkemenojen hallinnassa

Eläkejärjestelmän tehokkuuden merkitys kasvaa Suomen väestön ikääntyessä. Maan suurimpana työeläkeyhtiönä Varma osallistuu aktiivisesti työeläkejärjestelmän kehittämiseen.

Vuoden 2005 alussa astui voimaan yksityisten alojen eläkeuudistus, jolla varmistetaan työeläkejärjestelmän rahoituksen kestävyys. Tavoitteena on rohkaista suomalaisia jatkamaan pidempään työelämässä lisäämällä eläketurvan kannustavuutta. Väestön ikääntyessä eläkemaksu nousee väistämättä, mutta nousua voidaan loiventaa työuria pidentämällä.

Työllisyyden lisäksi työeläkeyhtiöiden sijoitustoiminta on avainasemassa eläkemaksujen hallinnassa: hyvät sijoitustuotot hillitsevät eläkemaksun nousua.

Työmarkkinajärjestöt selvittivät vuoden 2005 aikana, voitaisiinko työeläkeyhtiöiden sijoitusnormistoa kehittää niin, että osakepainoa voitaisiin lisätä. Samalla harkittiin, voitaisiinko eläkevaroja sijoittaa siten, että edistettäisiin investointeja Suomeen ja Suomessa tehtävää työtä. Työeläkeyhtiönä Varman tärkein tavoite on sijoittaa varat mahdollisimman tuottavasti mutta pitäen riskit kurissa.

Vuoden merkittäviin hankkeisiin lukeutui myös pankinjohtaja Matti Louekosken selvitys, joka koskee työeläkevakuutusyhtiölain uudistamista. Selvitys oli kesken vuodenvaihteessa.

Suomen suurimpana työeläkeyhtiönä Varma osallistuu aktiivisesti

työeläkejärjestelmän kehittämiseen. Yhtiö on tarjonnut asiantuntemustaan työmarkkinajärjestöjen käyttöön eläkevarojen sijoittamista koskeneessa selvityksessä ja muissa tärkeissä hankkeissa. Mutkaton ja joustava yhteistyö eläkejärjestelmän kehittämiseksi on tärkeää: tehokas ja hyvin toimiva eläkejärjestelmä hyödyttää Varman asiakkaita.

Kilpailu lisää tehokkuutta

Eläkejärjestelmän tehokkuuden merkitys korostuu väestön ikärakenteen muuttuessa. Tehokkuus liittyy paitsi eläkevarojen sijoittamiseen, myös eläketurvan hoitamisen kustannuksiin ja palvelun laatuun. Työeläkevakuuttajien välinen kilpailu asiakkaista kannustaa tehokkuuteen ja hyvään palveluun niin eläketurvan toimeenpanossa kuin eläkevarojen sijoittamisessakin.

Työeläkeyhtiön toiminta rahoitetaan vakuutusmaksuun sisältyvällä hoitokustannusosalla. Toimintaansa tehostamalla työeläkeyhtiö voi säästää hoitokustannuksia. Se voi palauttaa osan peritystä vakuutusmaksusta asiakkaalle tai vahvistaa vakavaraisuuttaan.

Asiakkaan vakuutusmaksua alentavat asiakashyvitykset, joiden taso määräytyy työeläkeyhtiön vakavaraisuuden perusteella. Työeläkemaksua määritettäessä työeläkejärjestelmän keskimääräiset asiakashyvitykset alentavat myös työntekijän maksua.

Tehokkuudesta kilpailuvaltti

Vastuullisena työeläkevakuuttajana Varma pyrkii mahdollisimman hyvään kustannustehokkuuteen.

Varma korostaa, että työeläkeyhtiöiden hoitokustannustehokkuutta tulisi huomioida nykyistä enemmän ja selkeämmin asiakashyvityksissä. Tehokkuus ja palvelujen laatu koskettavat sekä vakuutuksenottajaa että vakuutettua.

”

Vastuullisena työeläkevakuuttajana Varma pyrkii mahdollisimman hyvään kustannustehokkuuteen.

”

Huolehtimalla kustannustehokkuudesta ja palveluiden laadusta sekä eläkejärjestelmän kestävästä rahoituksesta varmistetaan eläketurvan jatkuvuus vastuullisesti.

Työeläkevakuuttaminen yksinkertaistuu

Yksityisten alojen palkansaaaja koskevat eläkelait yhdistyvät työntekijän eläkeläiksi eli TyEL:ksi 1.1.2007. Uudistus ei koske yrittäjiä, maatalousyrittäjiä eikä merimieseläkelain piirissä olevia.

TyEL:n myötä työnantaja voi keskittää Varmaan kaikkien yksityisten toimialojen työntekijöiden eläketurvan, lyhytaikaiset työsuhteen mukaan lukien.

Asiointi vain yhden työeläkeyhtiön kanssa säästää asiakkaan kuluja ja nopeuttaa työprosesseja.

Eläkelakien yhdistäminen parantaa mahdollisuutta hyödyntää sähköisiä maksu- ja ilmoituspalveluja. Varmassa panostettiin vuonna 2005 voimakkaasti sähköisten palvelukäytön kehittämiseen tehokkaiden prosessien tarjoamiseksi asiakkaalle.

Hallituksen puheenjohtaja Jyrki Juusela: Tehokkuus parantaa palvelun laatua

Varman hallituksen puheenjohtaja, vuorineuvos **Jyrki Juusela** jakaa Varman tulevaisuuden haasteet sisäisiin ja ulkoisiin. Sisäisistä haasteista tärkeimpiä ovat tehokkuus kaikessa toiminnassa ja asiakaspalvelun kehittäminen. Molemmat teemat ovat olleet paljon esillä myös yhtiön hallituksessa.

Juusela toteaa, että sisäisillä haasteilla on yksi yhteinen nimittäjä: laatu. Laadukas palvelu on asiantuntevaa, ystävällistä ja oikeudenmukaista. Siihen liittyy olennaisesti myös tehokkuus.

– Kustannustehokkuus ei merkitse välttämättä mitään juustohöylämäistä säästämistä, vaan sitä, että toimintaa jatkuvasti kehitetään ja asioita tehdään uudella ja paremmalla tavalla.

Toimintaa täytyy siis tarkastella kriittisesti asiakkaan näkökulmasta. Viime kädessä on hiottava prosessit saumattomaksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi.

Jyrki Juuselan kokemuksen mukaan myös työviihtyvyys paranee, kun tehokkuus lisääntyy. Se heijastuu myös asiakaspalveluun.

Sijoitustoiminta keskiössä

Varman sisäisen tehokkuuden kannalta iso painoarvo on sijoitustoiminnalla.

– Varmassa hoidetaan eläkkeen saajien ja maksajien rahoja – kyse on valtavista pääomista. Tätä omaisuutta pitää hoitaa ammattitaidolla niin, että eläkemaksujen korotuspaineet pysyvät kurissa, Jyrki Juusela sanoo.

Ulkoisiin haasteisiin liittyy Varman aktiivinen osallistuminen eläkepoliittiseen keskusteluun. Yhtiön on hyödynnettävä asiantuntemustaan ja tuotava esille oma näkemyksensä asioista.

– Varman on pyrittävä vaikuttamaan siihen, että eläkejärjestelmä kehittyi hyvään suuntaan. On tärkeää pitää eläkemaksut nykyisellä tasolla myös tulevaisuudessa.

Tavoitteeseen voidaan päästä muun muassa hyvien sijoitustuottojen avulla. Nykyisellään työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa säätelevät viranomaissäädökset, jotka käytännössä rajoittavat yhtiöiden mahdollisuuksia sijoittaa osakkeisiin. Asiaa on pohtinut Puron työryhmänä tunnetuksi tullut työmarkkinajärjestöjen neuvoteluryhmä.

Teksti: Marjo Kosonen

Kustannustehokkuus tarkoittaa sitä, että toimintaa kehitetään jatkuvasti ja asioita tehdään uudelleen ja paremmalla tavalla, Jyrki Juusela sanoo.

Varman asiakasyhteistyshenkilö Marita Järvinen tapaa palkanlaskija Eila Lähteenmäen Mehiläinen Oy:ssä.

Kohti parempaa palvelua

Varma on Suomen suurin työeläkeyhtiö. Yhtiön tavoitteena on säilyttää markkina-asemansa kaikissa asiakassegmenteissä sekä olla palveluissaan paras ja tehokkain työeläkevakuuttaja.

Vuotta 2005 leimasi voimakkaasti paitsi työeläkeyhtiöiden välinen kilpailu myös kilpailu työeläkevakuuttamisen eri järjestämistapojen välillä eli hoidetaanko työeläkevakuuttaminen työeläkeyhtiössä vai eläkesäätiössä. Vuonna 2005 tehtiin poikkeuksellisen paljon vakuutusten siirtoja eläkesäätiöistä työeläkeyhtiöihin.

Kilpailukenttää muuttaa vuonna 2007 voimaanastuva yksityisten alojen yhteinen työntekijän eläkelaki (TyEL). Silloin työeläkealan kilpailu ulottuu myös lyhyiden työsuhteiden ammattialoihin (LEL) sekä muun muassa taiteilijoihin ja kotitalouksien teettämään työhön (TaEL).

Toiminta yhä asiakas-keskeisemmäksi

Varman tavoitteena on kehittää palveluun kaikkia asiakassegmenteissä. Vuonna 2005 yhtiössä vietiin läpi mittavia hankkeita, joissa tehtiin pohjatyötä tehokkaampaa asiakkuudenhallintaa ja entistä asiakaskeisempää toimintatapaa silmällä pitäen.

Palvelujen tuotteistamisella tavoitellaan yhä parempaa palvelun laatua ja kustannustehokkuutta.

Vakuutusmaksutulo nousi

Varman TEL-vakuutusmaksutulo oli vuonna 2005 2,8 miljardia euroa eli noin 6 % suurempi kuin edellisenä vuonna. YEL-maksutulo oli 124 miljoonaa euroa, noin 5 % edellisvuotta suurempi.

TEL-vakuutusten määrä oli 25 200 ja YEL-vakuutusten määrä 36 700.

Vakuutusmaksutulolla mitattuna Varman markkinaosuuden arvioidaan säilyvän vuoden 2004 tasolla eli 38 %:ssa.

Uusmyynnissä kasvua

Uusien TEL- ja YEL-vakuutuksia myytiin kaikkiaan 7 600 kappaletta.

Kasvu edellisvuodesta oli 8,8 %.

Varman osuus oli kappalemääräisestä uusmyynnistä noin 23 %, joten yhtiö jäi hieman 24,5 %:n tavoitteestaan. Osuus kappalemääräisestä uusmyynnistä kuvaa Varman menestystä lähinnä pienyritysten perustamisessa.

Uusmyynnin maksutulo oli 47,6 miljoonaa euroa. Saavutettu tulos ylittää selvästi vuosimyynnitavoitteen, joka oli asetettu 45 miljoonaa euroon.

Voittoisa vuosi vakuutussiirroissa

Varma ylsi erinomaiseen tulokseen työeläkeyhtiöiden välisissä asiakassiirroissa vuonna 2005. Netto-siirtotulos maksutulolla mitaten oli yli 18 miljoonaa euroa. Erityisen hyvin Varma menestyi yrityksissä, joiden palkkasumma on yli 5 miljoonaa euroa. Sen sijaan alle miljoonan euron palkkasummaisissa yrityksissä tavoitteeseen ei päästy.

Varma menestyi hyvin myös yhtiön ja eläkesäätiöiden välisissä asiakassiirroissa. Nettosiirtotulos maksutulolla mitaten oli noin 45 miljoonaa euroa.

Yhtiöiden ja eläkesäätiöiden välisillä siirroilla on myös väli-

Monipuolisia työeläkevakuuttamisen palveluita

Varma tarjoaa asiakkailleen työeläkevakuuttamiseen liittyviä

- peruspalveluja (mm. vakuutus- ja eläkepalvelut, työeläkekuntoutus)
- täydentäviä palveluja (mm. vakuutusmaksuarvioita ja -laskelmia, työhyvinvointiin liittyvää koulutusta ja neuvontaa sekä ulkomailla työskentelyn sosiaaliturvaan liittyvää neuvontaa)
- asiakaskohtaisia palveluja (mm. räätälöityjä perus- ja täydentäviä palveluja, asiakkaan liiketoimintaan perehtynyt palveluryhmä)

Varman toimitilat sijaitsevat Helsingin keskustassa, mutta yhtiön yhteyspäällikköverkosto kattaa koko maan. Varman vakuutuksia myyvät myös If ja Nordea.

Yrittäjien ja työnantajien neuvottelukunta

on Varman ja yrittäjien sekä työnantajien välinen yhteistyöelin, jonka tehtävä on edistää yhtiön ja asiakkaiden välistä yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Neuvottelukunnan jäsenet nimittää Varman hallitus.

Neuvottelukunnan jäsenet 31.12.2005

Harri Broman, toimitusjohtaja, Broman Group Oy
Henry Fagerström, vuorineuvos, toimitusjohtaja, Oy Schenker East Ab
Markku Haavisto, toimitusjohtaja, Connex Finland Oy
Jukka Hyryläinen, toimitusjohtaja, KATKO Oy
Antero Ikäheimo, teollisuusneuvos, hallituksen puheenjohtaja, Lappset Group Oy
Kristiina Illi, toimitusjohtaja, Tiimari Oyj
Ari Jokelainen, toimitusjohtaja, Exel Oyj
Pekka Kauranen, hallintojohtaja, Suomen Kansallisooppera
Mika Kiljunen, toimitusjohtaja, Kaleva Travel Oy
Jari Kokkonen, apteekkari, Yliopiston Apteekki
Timo U. Korhonen, toimitusjohtaja, NCC Rakennus Oy
Martti Lappalainen, energianeuvos, toimitusjohtaja, Suur-Savon Sähkö Oy
Matti Lappalainen, toimitusjohtaja, Vaasan & Vaasan Oy
Timo Miettinen, toimitusjohtaja, EM Group Oy
Jari Ollila, hallituksen puheenjohtaja, Purso Oy
Jukka Ottela, toimitusjohtaja, Esan Kirjapaino Oy
Ahti Paananen, toimitusjohtaja, Viitapuoli Oy
Simo Parhankangas, toimitusjohtaja, Kyrel Oy
Antti Reenpää, toimitusjohtaja, Kustannusosakeyhtiö Otava
Tuomo Räsänen, hallituksen puheenjohtaja, Carel Capital Oy
Tuomo Rönkkö, toimitusjohtaja, Eltel Networks Oy
Mauri Saarelainen, toimitusjohtaja, Honkarakenne Oyj
Risto Salo, hallituksen puheenjohtaja, Hollming Oy
Ralf Sandström, kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Restel Oy
Juha Silvano, hallituksen puheenjohtaja, Sylva Group Oy
Saara Sinivuori, toimitusjohtaja, Aleksin Ravintolat Oy
Harri Suutari, hallituksen puheenjohtaja, PKC Group Oyj
Heikki Takamäki, kauppaneuvos, kauppias, Heikki Takamäki Oy/Rauta-Otra Nekala
Petteri Walldén
Kaija Ward, hallituksen puheenjohtaja, Eurokangas Oy
Einari Vidgrén, teollisuusneuvos, hallituksen puheenjohtaja, Ponsse Oyj
Jorma Wiitakorpi, toimitusjohtaja, Patria Oyj
Heikki Väänänen, teollisuusneuvos, hallituksen puheenjohtaja, Karelia Yhtymä Oyj
Pertti Yliniemi, hallituksen puheenjohtaja, Olostunturi Oy

tön tasevaikutus, sillä niihin liittyy myös aiemman eläkevastuun, sen katteena olevan varallisuuden sekä toimintapääoman siirtoja. Varmaan siirtyi kaikkiaan noin 418 miljoonan euron eläkevastuut, niiden katteena olevat varat sekä noin 49 miljoonaa euroa niin sanottuna siirtyvänä toimintapääomana.

Asiakashyvytykset

Varma varasi vuoden 2005 tilinpäätöksessään asiakashyvytyksiin 84 miljoonaa euroa eli 4,1 % työnantajan TEL-maksusta. Vastaava määrä vuonna 2004 oli 51 miljoonaa euroa. Varman asiakashyvytykset ovat säilyneet erittäin kilpailukyisellä tasolla.

Haasteina rakennejärjestelyt ja toimialamuutokset

Varman keskeisimpiä haasteita tulevina vuosina on menestyä työeläkevakuuttajana yritys-, konserni- ja omistusrakenne muutoksissa. Muutosten yhteydessä päätetään usein myös siitä, missä yhtiössä yritykset hoitavat lakisääteistä työeläkevakuuttamista. Näissä kilpailutilanteissa Varma menestyi hyvin vuonna 2005.

Myös toimialamuutokset ovat työeläkeyhtiölle haasteellisia.

TyEL työllisti järjestelmien kehitystä

Varma on valmistautunut uuden työntekijän eläkelain TyEL:n tulon viemällä eteenpäin suuria tietojärjestelmä hankkeita. Rakenteilla on ansaintajärjestelmä, jossa on mukana koko eläkejärjestelmä, niin yksityinen kuin julkinen sektori. Se toimii TyEL:n mukaisesti vuonna 2007. Hanketta toteuttaa yhteisyritys Arek Oy.

TyEL-aikaan valmistaudutaan rakentamalla sähköisiä palveluja, jotta asiakkaat voivat hoitaa kaiken vakuuttamisen Varmassa. Tavoitteena on myös parantaa sähköisten palvelujen saatavuutta yhteistyökumppanien eli If:n ja Nordean palvelujen kautta.

Hankkeet ovat edenneet suunnitelmien mukaan ja sellaisessa aikataulussa, että tarvittavat palvelut ovat valmiina 1.1.2007.

Sähköinen asiointi vilkasta

Sähköisiä palvelukanavia kehitettiin edelleen vuonna 2005. TEL-maksujen verkkolaskutukseen siirryttiin kesällä, ja lisäksi Kansio-palvelusta tuli uusi versio, josta saa suoraan erilaisia todistuksia, esimerkiksi maksu- ja lainatodistuksia sekä -erittelyjä.

Vuoden 2005 tavoitteena oli saada 75 % asiakkaiden työsuhte- ja vuosi-ilmoituksesta sähköisesti. Tavoite toteutui.

TEL-päivät – rautaisannos ajankohtaista työeläkeasiaa

TEL-päivät tarjoavat ajankohtaista asiaa työeläkevakuuttamiseen liittyvistä asioista henkilöille, jotka hoitavat palkka- tai henkilöstöasioita Varman asiakasyrityksissä. Vuonna 2005 teemana oli ”TyEL tulee – oletko valmis?”.

Päivän ohjelmaan kuului asiaa muun muassa vuoden 2007 alussa voimaan tulevasta työntekijän eläkeläistä, TEL-vakuutusmaksuista ja ulkomaantyön vakuuttamisesta. Mukana oli tällä kertaa myös Varman sijoitustoimintaa esittelevä luento.

Koulutuspäivä järjestettiin kuudella paikkakunnalla: Helsingissä, Turussa, Tampereella, Lahdessa, Oulussa ja Kuopiossa. TEL-päivillä oli kaikkiaan 1 200 osallistujaa.

Anti vastaa odotuksia

Osallistujilta kerättiin palautetta kyselytutkimuksessa, jossa neljä viidestä vastaajasta katsoi, että päivän anti vastasi odotuksia tai jopa ylitti ne. Hyödyllisimpinä vastaajat pitivät muun muassa TyEL:iä

ja joustavaa eläketurvaa käsitteitä luentoja.

Helsingissä pidettiin myös ruotsinkielinen TEL-päivä. Se on osallistujille ainutlaatuinen tilaisuus tavata vuosien varrella tutuksi tulleita kollegoja muista yrityksistä. Palautteissa korostuu joka vuosi se, miten tärkeää on, että koulutusta tarjotaan omalla äidinkielellä.

Jo viidettä kertaa oli mukana **Tage Sundell**. Inkoo Shipping Oy Ab:n controller hoitaa yrityksen eläkeasioita yhdessä palkanlaskijan kanssa. Yrityksen henkilöstö on melko ikääntynyttä, joten eläkeasiat ovat ajankohtaisia.

– Eläkeasiat kiinnostavat minua kyllä henkilökohtaisestikin, koska oma eläkkeelle jääminenikin alkaa olla näköpiirissä.

Vuoden 2005 TEL-päivien antiin Tage Sundell oli hyvin tyytyväinen.

– Pidin erityisesti **Susanna Teräskallion** esityksestä, joka käsiteli työeläkevakuuttamista ja vuosilmoituksia.

Myös yrittäjille järjestettiin asiakasiltoja ympäri Suomea. Tilaisuuk-

sisia kerrottiin muun muassa TyEL:stä, yrittäjän kuntoutus- ja työhyvinvointipalveluista sekä YEL-työtulosta.

Teksti: Gun Leppiniemi-Muurinen

Asiakkaiden tyytyväisyys tarkassa seurannassa

Varma seuraa vuosittain asiakkaidensa tyytyväisyyttä eri tutkimuksilla.

Nero Partnersin syksyllä 2005 tekemässä tutkimuksessa haastateltiin Varman yritysasiakkaita. Tutkimuksessa kävi ilmi, että asiakkaidensa mielestä Varma on onnistunut hyvin asiakassuhteen hoitamisessa.

Asiakkaiden mielestä Varman vahvuuksia ovat vakavaraisuus, luotettavuus, palvelualltius ja vanikka osaaminen eläkevakuutusasioissa. Yhtiöltä toivottiin lisää aktiivisia, henkilökohtaisia yhteydenottoja.

Työelämän päättäjien mielipiteitä kartoitettiin Taloustutkimuksen syksyllä 2005 tekemässä TEP-tutkimuksessa. Tutkimuksessa Varma sijoittui kärkeen asiakkaiden tärkeimmäksi katsomassa yritys-kuvatekijässä eli tuotteiden ja palvelujen laadussa. Varma sai vastaajilta hyvät arvosanat myös asiakaspalvelusta, henkilöstön ammattitaidosta, johdon kyvykkyydestä ja taloudellisesta tilasta. Kehitettävää sen sijaan nähtiin markkinointiviestinnässä.

TEL-päiviä Tage Sundellin mieleen jäi erityisesti luento, joka käsiteli työeläkevakuuttamista ja vuosilmoituksia.

Pidempään työelämässä – kaikkien yhteinen asia

Varman työssä jatkamista tukevasta toiminnasta on konkreettista hyötyä sekä työnantajalle että työntekijälle.

Kun työntekijä jatkaa työelämässä pidempään, työnantaja voi pitää kiinni osaavasta työvoimasta ja maksaa pienempiä työeläkemaksuja. Työntekijöille ja yrittäjille pidempään työskentely merkitsee puolestaan suurempaa eläkettä.

Varma käynnisti vuonna 2005 uuden palvelukokonaisuuden Pidempään työelämässä -teeman alla. Toiminnan runko perustuu yritys-kohtaisiin työkokouksiin. Palvelun tarkoitus on syventää yritysjohtoa, henkilöstöhallinnon, työterveys- huollon ja henkilöstön edustajien sekä Varman yhteistyötä työssä jatkamisen ja -jaksamisen kysymyksissä.

Varma yhdistää toiminnassaan asiakkaiden tarpeisiin vastaamisen ja eläkeuudistuksen tavoitteiden toteuttamisen. Uudistuksen keskeinen tavoite on, että suomalaiset työskentelisivät 2–3 vuotta nykyistä pidempään.

Varman työssä jatkamista tukevat palvelut perustuvat vuosien kokemuksiin yhteistyöstä yritysten kanssa. Näissä kysymyksissä asiakkaita palvelevat neuvontapalvelut, Evita-työhyvinvointipalvelut ja kuntoutuspalvelut. Vakuutustekninen osasto puolestaan tuottaa asiakaskohtaisia kustannuslaskelmia työkyvyttömyyseläkkeistä ja niiden maksuluokista.

Vuonna 2005 Pidempään työelämässä -työkokous järjestettiin kaikkiaan 25 yrityksen kanssa. Toi-

Vuonna 1970 Stockmannin palvelukseen tullut Harry Michelsson työskentelee kodinelektronikan huolto- ja tukitehtävissä Helsingin-tavaratalossa. Stockmann ja Varma ovat tehneet työhyvinvoinnin edistämiseksi pitkään yhteistyötä.

minnasta saatiin hyvää palautetta. Kiitosta sai erityisesti Varman laajan palvelutarjonnan ja osaamisen esittely. Samojen teemojen ympärillä järjestettiin lisäksi viisi alue-seminaaria, joihin osallistui edustajia kaikkiaan noin 150 yrityksestä.

Asiantuntemus asiakkaiden ratkaisujen tukena

Yritys voi rakentaa omat ratkaisunsa Varman Evita-työhyvinvoin-

tipalvelujen tarjoaman laajan työhyvinvointinäkemys ympärille. Varma tarjoaa asiakkaiden käyttöön useita käytännönläheisiä välineitä, joita voi soveltaa erilaisiin tarpeisiin.

Vuonna 2005 järjestettiin kymmenkunta Evita-tuotteiden valmennustilaisuutta ympäri Suomea. Varman asiantuntijat olivat mukana myös noin 350 suorassa asiakastapaamisessa. Yhteistyö vaihteli lyhyistä konsultoinneista pitkiin asi-

akasyhteistyöhankkeisiin. Syksyllä järjestettiin ensimmäinen toimialakohtainen työhyvinvointipäivä. Kokemukset tästä sosiaali- ja terveysalan tilaisuudesta olivat niin hyviä, että vastaavia tilaisuuksia järjestetään myös jatkossa.

Yksilön oman hyvinvoinnin tarkasteluun tarkoitettu Evita-peilin työkirja oli hyvin suosittu. Moni yritys käyttää sitä kehityskeskusteluihin liittyvänä työkaluna. Myös Evita-itsearvioinnin ja Evita-mentoroinnin tuotteiden käyttö kasvoi tasaisesti.

Kuntoutuksella lisää työvuosia

Kaksi vuotta sitten voimaantullut kuntoutuusuudistus on toteutunut hallitusti. Ammatillinen kuntoutus eli työeläkekuntoutus on nyt lakisääteinen työeläke-etuus, jonka avulla voidaan tehokkaasti torjua työntekijöiden työkyvyttömyyden uhkaa.

”

Eläkeuudistuksen keskeinen tavoite on, että suomalaiset työskentelisivät 2–3 vuotta nykyistä pidempään.

”

Kuntoutettavien määrän tasainen kasvu ja asiakaspalvelun kehittämisen edellyttävät Varman kuntoutuspalveluilta jatkuvaa kehittymistä ja toiminnan tehostamista.

Vuonna 2005 kuntoutustiimi tuoteisti palvelujaan, laati toimintaoppaan, kehitti seuranta- ja arvioi toimintansa laatua. Niin sanotussa

Polku-projektissa analysoitiin kuntoutushakemuksen käsittelyprosessia ja kirjattiin siihen liittyvät kehittämissaasteet. Kuntoutusostopalvelut ja KuntoutuNET-verkkopalvelut

nivoutuvat entistä paremmin osaksi Varman ammatillisen kuntoutuksen prosessia.

Varmassa sovittiin työkykyisyyden ylläpitämisen toimintatavoista

Varmassa lanseerattiin vuonna 2005 yhtiön oma, järjestelmällinen työkykyisyyden säilyttämisen toimintamalli.

– Meillä on ollut jo pitkään hyviä käytäntöjä. Koko henkilöstö tai kaikki esimiehet eivät ole kuitenkaan tunteneet niitä. Toimintatavat on nyt sovittu yhteisesti työryhmässä, jossa olivat mukana henkilöstöhallinnon, henkilöstön, esimiesten ja työterveyshuollon edustajat, kertoo asiantuntijalääkäri **Mari Antti-Poika**.

Toimintamalli on kaikkien varmalaisten ulottuvilla yhtiön intranetissä, ja siitä järjestetty koulutusta esimiehille ja tiedotustilaisuuksia henkilöstölle.

Mari Antti-Poika toteaa, että kokemukset omasta toimintamallista ovat antaneet Varmalle lisäeväitä myös asiakkaiden konsultointiin näissä kysymyksissä.

Varma kannustaa asiakasyrityksiään tekemään vastaavia toimintamalleja. Yhtiö on järjestänyt koulutusta ja konsultointia sekä julkaissut aiheeseen liittyvän oppaan ja työkirjan. Syksyllä 2005 ilmestyi työkirja, joka keskittyy psyykkisten ongelmien käsittelyyn työpaikoilla.

Mitä pikemmin, sitä parempi

Kun työntekijä on vaarassa tulla työkyvyttömäksi, ongelmaan on puututtava ajoissa. Asiaan tarttumista helpottaa yhtenäinen, yhdessä sovittu toimintamalli, jota noudatetaan johdonmukaisesti. Ongelmien ratkaiseminen tapahtuu käytännössä yritysjohton, henkilöstöpalveluiden, työntekijöiden, esimiesten, työsuojelun, luottamusmiesjärjestelmän ja terveyspalveluiden yhteistyössä.

– Tavoitteena on havaita työkyvyn uhka varhain ja löytää oikeat ratkaisut yhdessä työntekijän, työnantajan ja terveyspalveluiden kanssa.

Toimintamallien avulla pyritään estämään sairauspoissaolojen tarpeeton pitkittyminen. Tarpeen vaatiessa voidaan ottaa käyttöön ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteet.

Monipuolisia palveluja elämän eri tilanteisiin

Joustava eläkeikä lisäsi vanhuuseläkkeen suosiota, mutta ennakoitua ryntäystä vanhuuseläkkeelle ei vuonna 2005 koettu.

Vuonna 2005 voimaan tulleen eläkeuudistuksen jälkeen vanhuuseläkkeelle voi jäädä oman valinnan mukaan 63–68-vuotiaana.

Joustava eläkeikä lisäsi odotetusti vanhuuseläkkeen hakemista, mutta ei johtanut eläkeryntäykseen. Vuoden alussa Varmalla oli 5 400 vuosina 1941–42 syntynyttä TEL- ja YEL-vakuutettua. Vuoden loppuun mennessä nämä 63- ja 64-vuotiaat siirtyivät maltillisesti eläkkeelle. Heistä eläköityi vain 1 800 eli noin kolmannes.

Vuonna 2005 tehtiin 22 000 uutta eläkepäättöstä. Määrä kasvoi edellisvuodesta 16 %, mikä johtui pääosin vanhuuseläkkeiden määrän kasvusta. Myös osa-aikaeläkehakemusten määrä lähti uudelleen kasvun edellisen vuoden vähennyksen jälkeen.

Käsittelyaika säilyi edellisvuoden tasolla

Eläkehakemusten määrän kasvusta huolimatta hakemusten käsittelyaika säilyi edellisen vuoden tasolla.

Kaikista eläkehakemuksista 77 %:ssa ensimmäinen eläke-erä maksettiin eläkeoikeuden alkamiskaudena. Vanhuuseläkkeistä 85 % saatiin maksuun aikataulussa. Käsittelyaikaan vaikuttaa muun muassa se, että nykyisin eläkkeen laskentaa varten tarvitaan ansiotiedot aina eläkkeelle siirtymishetkeen asti.

Varma maksoi vuoden 2005 lopussa eläkettä 293 000 eläkeläiselle. Eläkkeitä maksettiin kaikkiaan 2,7 miljardia euroa eli 225 miljoonaa euroa joka kuukausi.

Uudistunut eläketurva kiinnosti edelleen

Vuonna 2005 neuvontapalvelut järjesti vakuutetuille työntekijöille ja yrittäjille 180 erilaista neuvonta- ja koulutustilaisuutta. Tilaisuuksiin osallistui runsaat 5 700 vakuutettua.

Suurin osa tilaisuuksista järjestettiin asiakasyritysten pyynnöstä ja

räätälöitiin niiden tarpeiden mukaisesti. Osa oli alueellisia tilaisuuksia, joihin kutsuttiin paikallisten asiakasyritysten työntekijöitä.

Valtaosa tilaisuuksista käsittelee eläkeuudistusta. Osa tilaisuuksista keskittyi työttömyyseläkkeeseen.

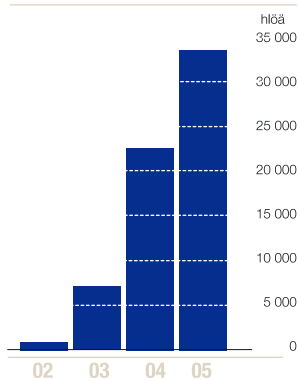
Puhelimitse neuvontapalvelujen eläkeasiantuntijat palvelivat vuoden aikana noin 27 300 asiakasta.

Eläkearvioita eri tarpeisiin

Vuonna 2005 eläkeasiantuntijat laskivat vakuutetuille noin 30 000 eläkearviota.

Varma jatkoi vuonna 2003 aloitettua kohdennettua tiedottamista lähellä vanhuuseläkeikää oleville. Vuosina 1946–1947 syntyneet TEL-vakuutetut saivat marraskuussa postitse tietoa eläkeuudistuk-

Eläkearvio-verkkopalvelun kävijät

Myönnetyt eläkkeet

	2005	2004	Muutos, %
Ensipäätökset 31.12.			
Työkyvyttömyyseläke	6 574	6 673	-1,4
Perhe-eläke	3 217	3 316	0,0
Vanhuuseläke	7 362	3 986	84,7
Työttömyyseläke	2 681	2 664	0,6
Osa-aikaeläke	1 234	852	44,8
Varhennettu vanhuuseläke	471	978	-51,8
Yksilöllinen varhaiseläke	135	411	-67,5
Kuntoutusraha	605	506	19,6
Yhteensä	22 088	19 286	15,6

Kaisa Hämäläinen saksii Nina Yrttimaan hiuksia Helsingin Annankadulla. YEL-vakuutuksensa Salon Pacifiquen omistaja on ottanut Varmasta.

sesta ja arvion vanhuuseläkkeensä määräästä 63-, 65-, ja 68-vuotiaana.

Vajaat 38 000 työntekijää sai kesäkuussa henkilökohtaisen arvi-
on työkyvyttömyyseläkkeestä sekä vanhuuseläkkeestä 63- ja 65-vuotiaana. Nämä niin sanotut ikäluokk-
laskelmat lähetettiin 30, 35, 40, 45,
50 ja 55 vuotta täyttäneille.

YEL-vakuutetut saivat joulukuussa eläkelaskelmat, joissa oli vertailtu vanhuuseläkkeen määrää 63-, 65- ja 68-vuotiaana.

Runsaat 11 000 lisäetuvakuutet-
tua työntekijää sai joulukuussa kir-
jeen, jossa kerrottiin lisäeläkkeen
määrä. Ne lisäetuvakuutetut, joiden
lisäeläkkeen eläkeikä on 65 vuotta,
saivat lisäksi eläkelaskelman.

Eläkearvio-palvelun suosio kasvoi

Varma toteutti loppuvuodesta Elä-
kearvio-verkkopalvelun suora-
markkinointikampanjan. Kaikkiaan
34 000 Varman 54–62-vuotiasta
TEL-vakuutettua työntekijää sai
postitse palvelusta kertovan kirjeen
ja esitteen

Kampanja lisäsi tuntuvasti Elä-
kearvion käyttäjämäärää, joka kas-

voi viime vuodesta 48 %. Vuoden
aikana Varman vakuutetut laskivat
itse verkossa 37 500 eläkearviota.

Eläkearvio-palvelussa vakuute-
tut voivat itse laskea omaan työh-
istoriaansa perustuvan vanhuuseläk-
keen määrän. Yli 53-vuotiaat voivat
arvioida myös osa-aikaeläkkeensä.

Eläkearvio on kätevä apuväline
oman tulevaisuuden suunnitteluun.
Palvelusta näkee yhdellä silmäyk-
sellä, miten vanhuuseläkkeen mää-
rää muuttuu, jos ei jääkään eläkkeel-
le 63-vuotiaana, vaan jatkaisikin
työelämässä esimerkiksi 65-vuoti-
aaksi asti.

”

Eläkearvio on Varman
verkkopalvelu, jossa voi
itse laskea omaan työh-
istoriaan perustuvan vanhuus-
eläkkeen määrän.

”

Yhteistyössä neuvottelukuntien kanssa

Eläkeasiain neuvottelukunta on Varman ja työmarkkinajär-
jestöjen välinen yhteistyöelin, joka muun muassa antaa yhtiölle
työkyvyttömyyseläkkeitä ja yksilöllisiä varhaiseläkkeitä koskevia
suosituksia. Jäsenet nimittää yhtiön hallitus.

Vakuutettujen neuvottelukunta on Varman ja TEL-vakuutettujen
välinen neuvoa-antava yhteistyöelin, jonka tehtävä on edistää yh-
tiön ja palkansaajien välistä yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Jäsenet
nimittää yhtiön hallitus keskeisten palkansaajakeskusjärjestöjen
esityksestä.

Eläkeasiain neuvottelu- kunta 31.12.2005

Puheenjohtaja: **Markku Hyvärinen**,
varatoimitusjohtaja, Varma

Varapuheenjohtaja: **Sakari Tola**,
yllilääkäri, Varma

Lasse Laatunen, lakiasiaintohtaja,

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Sinikka Näätsaari, ohjelmapäällikkö,

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Mervi Flinkman, sosiaali- ja terveyspoliittinen

asiamies, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Anja Uljas, kehitysohjaaja,

Suomen Ekonomiliitto

– Finlands Ekonomförbund – SEFE ry

Petri Vanhala, pääsihteeri, Paperiliitto ry,

Riitta Wärn, asiantuntija,

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Kari Ahtiainen, ratkaisupäällikkö, Varma

Marja Ahola, eläkejohtaja, Varma

Marja Korpilahti, osastopäällikkö, Varma

Vakuutettujen neuvottelu- kunta 31.12.2005

STTK:n edustajat

Jorma Ikävalko, NCC Rakennus Oy

Pirkko Kalttonen, Stora Enso Oyj

Matti Kangas, TietoEnator Oyj

Pauli Karhu, Wärtsilä Oyj Abp

Kimmo Koskivaara, TS-Yhtymä Oy

Jukka Nyberg, UPM-Kymmene Oyj

Tarja Nyman, Fazer Leipomot Oy

Kaija Roukala-Hyvärinen,

Nordea Pankki Suomi Oyj

Seppo Rääkkönen, Imatra Steel Oy

Marika Siren, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

Akavan edustajat

Kari Halme, Stora Enso Oyj

Vesa Hirvonen, Outokumpu Oyj

Urpo Huuskonen, UPM-Kymmene Oyj

Kristiina Inberg-Rauhanen, Kesko Oyj

Kauko Koskinen, Jaakko Pöyry Group Oyj

Erika Salmela, ABB Industry Oy

SAK:n edustajat

Ellen Helo, Tradeka Oy

Arja Launamo, Cloetta Fazer Suklaa Oy

Hannu Paronen, Versowood Oy

Eero Pennanen, Abloy Oy

Antero Raanoja, Stora Enso Oyj

Erkki Ruotsalainen, Imatra Steel Oy

Seppo Räsänen, Savon Mediat Oy

Jouni Suomalainen, Sokotel Oy

Simo Virolainen, Honkarakenne Oyj

Kari Virtanen, Koiviston Auto Oy

Timo Virtanen, Metsä Tissue Oy

Kari Ylikauppi, Fortum Oyj

Menestyksenkäs sijoitusvuosi

Vuosi 2005 oli Varman sijoitustoiminnassa menestyksenkäs. Yhtiön sijoitusten arvo nousi 24,6 miljardiin euroon ja pääomalle saatiin peräti 11,6 %:n tuotto.

Varman sijoituksia hoidetaan sijoitusluokittain seuraavasti: osakkeet, korkosijoitukset, kiinteistöt ja vaihtoehtoiset sijoitukset. Varat on lisäksi hajautettu toimialoittain, maantieteellisesti ja yrityskoon mukaan.

Varman sijoitustoiminta on tehokkaasti järjestetty. Sijoitustoiminnan suorat liikekulut olivat 0,05 % sijoitusten arvosta. Kustannustehokkuus on sijoitustoiminnassa pitkällä aikavälillä merkittävä kilpailutekijä.

”
Varman sijoitustoiminnan suorat liikekulut olivat 0,05 % sijoitusten arvosta.
”

Valtaosa (90 %) sijoitusvaroista hoidettiin sijoitustoiminnossa, jossa työskentelee 73 henkilöä. Varma käyttää ulkopuolisia varainhoitajia pääasiassa Euroopan ulkopuolisissa osakesijoituksissa, pääomarahasto- ja hedge fund -sijoituksissa

sekä uusissa ulkomaisissa kiinteistörahastosijoituksissa.

Sijoitusten tuotto 11,6 %

Varman sijoitustuotot vuonna 2005 olivat 2 499 miljoonaa euroa eli sijoituksille saatiin 11,6 %:n tuotto. Inflaatiosta puhdistettu reaali tuotto oli lähes 11 %. Tulosta voidaan pitää erittäin hyvänä. Sen seurauksena Varman vakavaraisuus vahvistui 29,2 %:iin.

Tuotoista osakkeiden osuus oli 1 573 miljoonaa euroa, korkosijoitusten 541 miljoonaa euroa, kiinteistösijoitusten 152 miljoonaa euroa ja vaihtoehtoisten sijoitusten osuus 245 miljoonaa euroa.

Sijoitusjakauma

Varman sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2005 päättyessä 24,6 miljardia euroa (2004: 21,2). Sijoitussalkkua kasvatti etenkin osakesijoitusten arvon nousu.

Työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa säätelevän sijoitusnormiston vuoksi Varman sijoitusjakauma on hyvin korkosijoituspainotteinen. Vuonna 2005 osakesijoitusten osuutta kasvatettiin korkosijoitusten kustannuksella, minkä seurauksena tuotto kasvoi.

Varma hoitaa sijoitussalkkuaan aktiivisesti kunkin omaisuusluokan puitteissa. Sijoitusten riskienhallinnassa käytetään myös johdannaisia, pääasiassa kuitenkin suojaustarkoituksessa.

Osakesijoitukset

Osakemarkkinoilla kurssit nousivat voimakkaasti. Yritysten tulokset paranivat ja taseet vahvistuivat. Kotimaassa pörssiin listautui muu-

tama uusi yritys.

Osakkeiden osuus Varman sijoituksista nousi alkuvuoden 23 %:sta vuoden lopussa lähes 29 %:iin.

Osakesalkun kokonaistuotto oli 31 %, mitä voidaan pitää markkinaolosuhteisiin nähden hyvänä. Merkittävin yksittäinen sijoituskohde, Sampo Oyj tuotti poikkeuksellisen korkean 49 %:n tuoton. Sampo-omistusta kevennettiin vuoden aikana alkuvuoden 15,3 %:sta loppuvuoden 10,6 %:iin.

Vastuullinen ja pitkäjänteinen sijoittaja

- Varman tehtävänä on kartuttaa eläkemaksuina saatavia varoja nykyisten ja tulevien eläkkeiden maksamista varten. Sijoitettavia varoja käytetään vain eläkkeiden turvaamiseksi.
- Varma on Suomen suurin sijoittaja. Yhtiön sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2005 lopussa 24,6 miljardia euroa. Ison salkun ansiosta sijoitusvarojen hallinnointi on tehokasta.
- Varma kannustaa hyvään hallintotapaan yrityksiä, joiden osakkeita se omistaa. Omistajaohjausperiaatteillaan Varma pyrkii omistustensa arvon pitkäjänteiseen kasvattamiseen.
- Varman sijoitustoiminnan yhteiskuntavastuun periaatteet määrittelevät vastuuntuntoisen sijoittamisen tavoitteet. Yhteiskuntavastuullisuutta käytetään myös työkaluna tavoiteltaessa parempia tuottoja.

Trader Jussi Kärävä tarkkailee osakemarkkinoiden liikkeitä Varman dealingsalissa. Taustalla keskustelevat salkunhoitaja Mika Parviainen ja Oili Auranen back-officesta.

Suomen ja Euroopan pääoma-markkinoiden vahvan kurssikehityksen lisäksi osakesalkun tuottoa kasvattivat sijoitukset Japaniin ja ns. kehittyville markkinoille.

”

Varman omaisuudenhoidossaan käyttämä sijoitusten jaottelu poikkeaa virallisen tilinpäätöksen jaottelusta.

”

Varman osakesijoituksista 34 % on listattu Helsingin Pörssissä.

Korkosijoitukset

Varman korkosijoitukset koostuvat pääasiassa sijoituksista valtioiden liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjalainoihin. Kolmasosa korko-

salkusta on yrityslainoja.

Lyhyet korot nousivat vuoden aikana, kun Euroopan ja USA:n keskuspankit nostivat ohjaukorkojaan. Yritys- ja valtionlainten välinen korkoero pysyi alhaisena. Poikkeuksellista oli se, että pitkät korot laskivat lyhyiden korkojen noustessa. Kahden ja 10 vuoden lainojen korot olivat loppuvuonna lähellä toisiaan.

Korkosijoitusten osuus Varman sijoituksista oli vuoden päättyessä 52 % (2004: 61 %). Korkosalkun tuotto 4,2 % oli markkinatasoa. Alku- ja loppuvuonna korkotason nousuun liittyvää riskiä suojattiin.

Varma on tehnyt eri omaisuusluokissa sijoituksia myös euroalueen ulkopuolelle. Vuoden aikana yhtiö suojautui valuutariskiltä, joten valuuttakurssien muutokset eivät vaikuttaneet tuottoihin.

Asiakaslainat ovat omaisuusluokkana osa korkosijoituksia. Lainojen kysyntä oli alkuvuonna vähäistä, mutta TEL-viitekorkouudistus lisäsi kysyntää loppuvuonna,

joten lainakanta supistui ennakoitua vähemmän. Lainoja myönnettiin aiempaa enemmän erilaisten yritys-järjestelyjen rahoitukseen.

Asiakaslainten tuotto vuonna 2005 oli 4,3 %.

Kiinteistösijoitukset

Yleinen tilanne kiinteistösijoitusmarkkinoilla jatkui aktiivisena. Ulkomaalaiset toimijat olivat edelleen hyvin kiinnostuneita Suomen markkinoista. Kova kilpailu sijoituskohteista yhdistettynä alhaiseen korkotasoon alensi tuottovaatimuksia. Sen sijaan tilamarkkinoilla epävarma tilanne jatkui varsinkin toimistotiloissa. Tyhjiä toimistotiloja oli tarjolla runsaasti, mutta vajaakäyttöasteen kasvu vaikutti kuitenkin pysähtyvän loppuvuoden aikana.

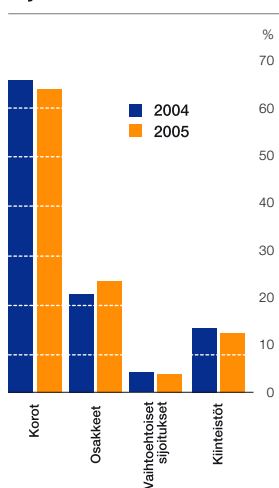
Varman sijoituskiinteistöjen markkina-arvo oli noin 2,6 miljardia euroa. Yhtiön omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 74 miljoonaa euroa.

Varman hallitus hyväksyi marraskuussa yhtiön ehdotuksen uusien toimitilojen rakentamisesta yhtiölle Helsingin Salmisaareen. Tilojen on määrä valmistua syksyllä 2008.

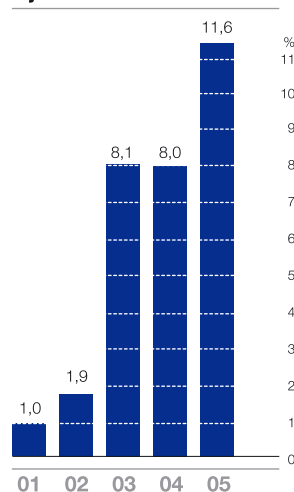
Sijoituskiinteistöjen KTI-indeksin mukainen nettotuotto oli noin 7,6 % ja kokonaistuotto 6,6 %. Kokonaistuottoa alensivat toimitilakannan 34 miljoonan euron arvonalennukset. Toimitilojen vajaakäyttöaste oli vuoden lopussa 5,2 %.

Vuonna 2005 Varma panosti erityisesti kiinteistökannan kehittämiseen: noin kolmannes bruttoinvestoinneista kohdistui peruskorjauksiin.

Sijoitukset

Sijoitusten tuotto

Vaihtoehtoiset sijoitukset

Vaihtoehtoisten sijoitusten paino sijoitussalkussa kasvoi edellisvuoden 3,7 %:sta 8 %:iin.

Vaihtoehtoiset sijoitukset koostuvat sijoituksista pääomasijoitusrahastoihin, hedge-rahastoihin sekä noteeraamattomiin osakkeisiin ja lainoihin. Myös sijoitukset ulkomaisiin kiinteistörahastoihin luetaan tähän omaisuusluokkaan velkaisuusasteensa ja oman erityisluonteensa vuoksi.

Pääomarahastoille toimintaympäristö oli erittäin suotuisa, ja ne pääsivät realisoimaan runsaasti omistuksiaan.

Vaihtoehtoisten sijoitusten kokonaistuotto oli 23 %. Tuotto oli kansainvälisen mittapuun mukaan

erittäin hyvä. Sijoitukset pääomarahastoihin tuottivat noin 37 %, rahastojen kanssa tehdyt rinnakkais-sijoitukset huomioiden jopa 45 %, ja hedge fund -sijoitukset 13 %.

Omistajaohjauspolitiikkansa mukaisesti Varma tukee – yhtiön sijoituskriteerien täytyessä – Suomessa tehtävää työtä. Yhtiö tekee aktiivisesti suoria sijoituksia noteeraamattomiin kotimaisiin yrityksiin muun muassa kasvuyrityksiin, yritysjärjestelyihin tai yritysten muutostilanteisiin.

Sijoituspolitiikka

Varma on pitkäjänteinen sijoittaja.

Varman sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata eläkkeiden maksaminen, joten sijoituksille pyritään

saamaan paras mahdollinen tuotto yhtiön toimintaa vaarantamatta. Siksi yhtiön sijoitustoiminnassa korostuu varojen monipuolinen hajauttaminen ja varovainen riskinotto.

Sijoitustoiminnan reunaehdot uudistuvat

Puron työryhmä pohti vuonna 2005, voitaisiinko työeläkeyhtiöiden sijoitustuottoja ja sijoituksia suomalaisiin yrityksiin kasvattaa. Työhön kytkeytyy Matti Louekosken selvitys työeläkeyhtiöitä koskevan lain uudistamisesta. Molemmat selvitykset olivat avoimia vuodenvaihteessa.

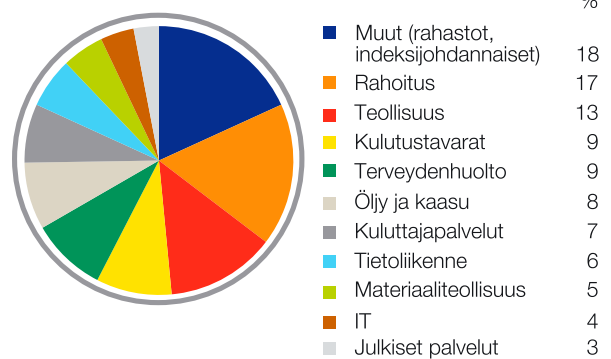
Varma hoitaa eläkevaroja tehokkaasti

Varma osallistui vuonna 2005 kansainväliseen sijoitustoiminnan kustannustehokkuustutkimukseen, jossa yhtiön tuottoja ja kuluja verrattiin sekä eurooppalaiseen vertailuryhmään että sijoitusvarallisuudeltaan vastaavan kokoiseen maailmanlaajuiseen vertailuryhmään.

Varman sijoitustoiminta osoittautui varsin kustannustehokkaaksi. Yhtiön kulut olivat noin puolet saman kokoluokan eläkerahastojen vertailutasosta. Salkunhallintakustannukset olivat alhaiset siksi, että varoja hoidetaan lähinnä sisäisesti. Myös sijoitustoiminnan kulut olivat vertailuryhmää pienemmät.

Tutkimuksen toteutti kanadalainen riippumaton tutkimusyhtiö CEM (Cost Effectiveness Measurement Inc), joka käytti aineistona Varman sijoitustuottoja vuosilta 2000–2004 ja sijoitustoiminnan kuluja vuodelta 2004.

Osakesijoitukset toimialoittain 2005

100

Yhteensä 7,0 mrd €

10 suurinta osake- ja osakerahastosijoitusta

	omistus milj. €	% Varman osake- salkusta
Sampo Oyj	894,4	12,8
Martin Currie GF-Japan Mid-Cap Fund	146,4	2,1
YIT-Yhtymä Oyj	141,1	2,0
Stora Enso Oyj	138,7	2,0
Mandatum Emerging Asia Kasvu	131,9	1,9
Total SA	130,4	1,9
JPMorgan Fleming Japan Equity Fund A	118,3	1,7
BP Amoco Plc	115,0	1,6
Nokia Oyj	114,3	1,6
Vodafone Group Plc	106,0	1,5
YHTEENSÄ	2 036,5	29,1

Varma mukana rahoittamassa Moventasin kasvua

Varma osallistui vuonna 2005 konepajayhtiö Moventas Oy:n kasvun rahoittamiseen yhdessä pitkäaikaisen kumppaninsa CapMan Oyj:n kanssa. Varma toimi rinnakkais-sijoittajana, kun CapManin hallinnoimat pääomarahastot ostivat yhtiön Metso Oyj:ltä.

Moventas tekee voimansiirtoratkaisuja pääasiassa sellu- ja paperiteollisuuden tarpeisiin sekä toimittaa vaihteita tuulivoimaloihin. Jyväskyläläisyrittäjä työllistää arviolta 900 työntekijää pääasiassa Suomessa, mutta sillä on tuotantoa myös Saksassa ja Kanadassa.

– Moventas oli houkutteleva sijoituskohte eritoten tuulienergia-sektorin hyvien kasvunäkymien ansiosta. Samalla sijoitus tukee Suomessa tehtävää työtä, salkunhoitaja **Tero Pesonen** perustelee.

Sijoitukselle tavoitellaan yli 20 %:n vuotuista tuottoa. Arvonnousua haetaan pääasiassa yrityksen kannattavuuden kohentamisesta ja pienentämällä kaupassa syntyneitä velkakuormaa. Varsinkin tuulivoima- ja huoltoliiketoimintojen kannattavuuden ennustetaan paranevan merkittävästi.

Moventas Oy eli entinen Metso Drives Oy syntyi aikoinaan, kun Valmet Power Transmission Oy, Parkano Gears Oy, ja Santasalon voimansiirtoliiketoiminnat yhdistettiin.

Pääomarahastosijoittamisen ideana on, että sijoittaja rahoittaa esimerkiksi perinteisen yrityksen merkittävää muutosta tai aloittavan yrityksen kasvua ja irtautuu siitä myöhemmin sopivan tilaisuuden tullen.

– Tässä tapauksessa käy todennäköisesti niin, että yritys fuusioidaan tai myydään isommalle

kilpailijalle tai kenties toiselle rahastolle. Yksi vaihtoehto on listata yritys pörssiin, Tero Pesonen pohjaa.

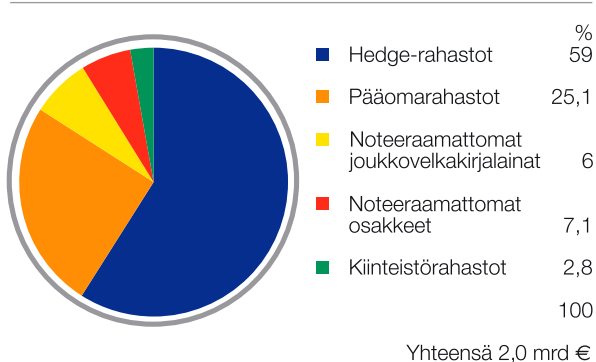
Vuonna 2005 Varma rahoitti pääomarahastojensa uusia sijoituksia kaikkiaan 159 miljoonalla eurolla. Rahastojen vanhojen sijoitusten realisoinneista palautui 165 miljoonaa euroa.

Teksti: Marjo Kosonen

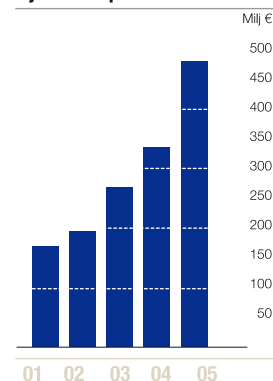

Sijoitus Moventasiin oli samalla sijoitus Suomessa tehtävään työhön, Tero Pesonen sanoo.

Vaihtoehtoiset sijoitukset 2005

Sijoitukset pääomarahastoihin

Omistajaohjauksen periaatteet

Suomen suurimpana yksityisenä sijoittajana Varma on merkittävä omistaja useissa suomalaisissa ja ulkomaisissa yrityksissä.

Varma tähtää omistajaohjauksellaan eläkevarojen pitkäjänteiseen sijoittamiseen ja taloudellisen lisäarvon tuottamiseen. Koti- ja ulkomaisten yritysten korkeatasoinen hallinnointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat tärkeitä valintaperusteita sijoituskohteista päätettäessä.

Keväällä 2005 pidettiin kaikkiaan 248 Varman salkkuun kuuluvan pörssiyhtiön yhtiökokousta. Varma äänesti 185 yhtiön yhtiökokouksessa. Yhtiö äänesti pääasiassa yritysjohdon suosituksen mukaisesti.

Varma on mukana kehittämässä omistajaohjauksen kansainvälistä yhteistyötä useassa alan järjestössä.

Varma järjesti talvella 2004–2005 hyvää hallintotapaa koskevan keskustelufoorumin, joka oli suunnattu pörssiyhtiöiden hallitustyöskentelyyn osallistuville henkilöille. Seminaareissa käytiin vilkasta keskustelua.

Varma on aktiivinen omistaja

Varma arvioi sijoituskohteena olevan yrityksen corporate governance -järjestelmää viiden tavoitteen puitteissa. Arvioinnissa huomioidaan myös yrityksen omistusrakenne ja muut olosuhteet.

Omistajaohjauksen periaatteet:

Eläkevarojen tuottava sijoittaminen

Varman omistamien yritysten on tuotettava taloudellista lisäarvoa pitkällä tähtäimellä.

Aktiivinen vaikuttaminen

Varma pyrkii vaikuttamaan omistamiensa yritysten toimintaan pääasiassa yhtiökokouksissa.

Hyvä hallintotapa

Varma edellyttää omistamiensa yritysten hallituksilta asiantuntemusta ja riippumattomuutta.

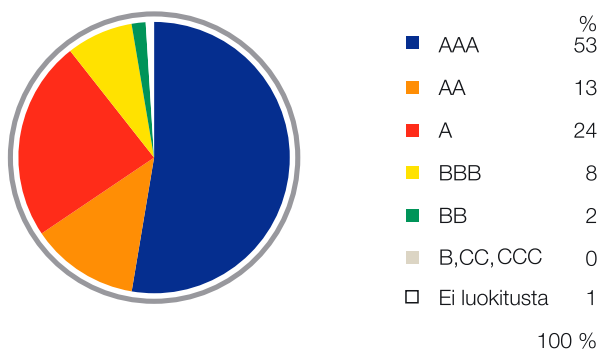
Yritysjohdon ja avainhenkilöstön kannustinjärjestelmät

Varma kannattaa yritysjohdon ja muiden avainhenkilöiden palkitsemisjärjestelmiä yrityksen arvon kartuttamiseksi. Kannustimien on kuitenkin palkittava vain poikkeuksellisen hyvästä suorituksesta.

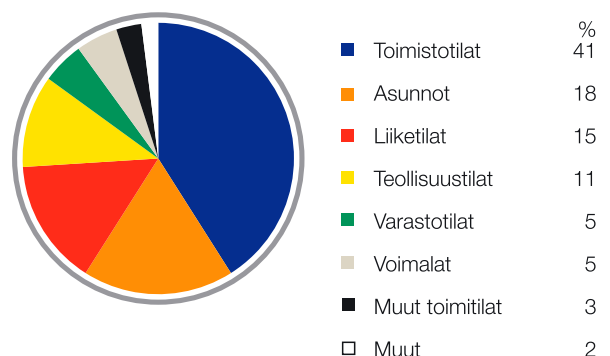
Suomalaisen työn edistäminen

Varma haluaa edistää suomalaista työtä tekemällä ratkaisuja ja ohjaamalla voimavaroja tavalla, joka tukee Suomessa tehtävää työtä.

Joukkovelkakirjalainasijoitukset luottoluokituksittain 2005

Kiinteistösijoitukset 2005

Yhteensä 2,6 mrd €

Henkilöstö hallitsi muutokset

Vuoden alussa voimaan tullut eläkeuudistus toi muutoksia varmalais-ten työhön. Samanaikaisesti kes- kityttiin toimintatapojen tehosta- miseen ja kehittämiseen.

Jo muutaman vuoden ajan kestänyt valmistautuminen eläkeuudistukseen huipentui 1.1.2005. Työeläkelainsäädännön historian suurimman muutoksen toteutus onnistui huolellisen pohjatyön, kuten mittavien tietojärjestelmätöiden ja koulutus- ten, ansiosta.

Vuoden aikana jatkui valmistautuminen yksityisten alojen yhteiseen työeläkelakiin TyEL:iin. Siihen liittyvän ansaintajärjestelmärekisterin rakentaminen työllisti Varman asiantuntijoita.

Loppuvuonna 2004 käynnistettiin laajoja, toiminnan kehittämiseen liittyviä muutoshankkeita. Osaamisen ja johtamisen suunnitelmallista kehittämistä sekä toimintatapojen ja prosessien uudistamista jatkettiin vuonna 2005.

Tehokkaalla tiimitoiminnalla tavoitteisiin

Helmikuussa käynnistyi Varman esimiesvalmennus, jonka päätavoitteina on parantaa johtamisvalmiuksia ja yhtenäistää johtamistapoja sekä tehostaa tiimimäistä toimintatapaa. Valmennukseen osallistuvat kaikki esimiehet.

Valmennuksessa edetään varmalaisen esimiestyön yhteisistä aihealueista jokaisen esimiehen henkilökohtaiseen kehittämiseen. Vuoden aikana esimiehet käyttivät

valmennuksiin noin 6 henkilötyöpäivää osallistujaa kohti.

Koko tiimin käsittäviä tiimivalmennuksia käynnistettiin vuonna 2005 entistä laajemmin. Tiimivalmennukset tukevat tiimin toimintaa siten, että tiimi toimii parhaalla mahdollisella tavalla tavoitteiden saavuttamiseksi. Valmennuksiin osallistui 21 tiimiä, kun määrä edellisenä vuonna oli ollut 6.

Valmentautumista vaati myös toiminnan ohjauksessa käyttöön otettu tasapainotettu mittaristo ja tuloskortti, joihin jokainen varmalainen perehtyi vuoden aikana.

Osaaminen takaa menestyksen

Henkilöstön osaamisen ylläpito ja kehittäminen on keskeinen osa Varman strategiaa.

Alkuvuodesta täsmennettiin varmalaisen osaamisen ydinalueita ja jatkettiin niihin pohjautuvien osaamiskarttojen työstämistä. Osaamiskartat auttavat keskittämään toimenpiteet kehittämistä vaativille osaamisalueille.

Varman ydintoiminnoista eläke- ja vakuutuspalveluissa osaamiskartat ovat jo käytössä. Loput osaamiskartat valmistuvat vuoden 2006 aikana.

Koko henkilöstölle järjestetyissä koulutuksissa painottuivat asiakas- keskeisyys ja viestintä. Työeläkeva- kuuttamisen koulutus on jatkuvaa toimintaa, josta vastaavat asiantun- tijat laajasti eri puolilta yhtiötä.

Työhyvinvoinnilla pidempiä työuria

Varma haluaa kannustaa omia ja yhteistyöyhtiöidensä työntekijöitä pidempiin työuriin. Työyhteisön

hyvinvointi on avainasemassa tämän tavoitteen saavuttamisessa.

Varmassa työyhteisön hyvinvoinnin perustana nähdään mahdollisuudet osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen, osaava esimiestyö sekä hyvä työilmapiiri.

Ilmapiiriä seurataan jatkuvasti muun muassa sisäisen yrityskäytökimpuksen avulla. Siinä korostetaan henkilöstön näkemyksiä organisaation vahvuuksista, heikkouksista, tiedon kulusta ja henkilöstön viihtyvyydestä työssä.

Corporate Image Oy tutki helmikuussa 2005 Varman sisäistä yrityskuvaa. Koko henkilöstön kattava tutkimus oli jatkoa edellisten vuosien tutkimuksille. Varmalaisien kokonaistyytyväisyysindeksi oli edellisten vuosien tapaan suomalaista toimihenkilönormitasoa* korkeampi. Kokonaistyytyväisyysindeksi (Euroclimate-tutkimuksen 25 kysymyksen perusteella laskettu indeksi asteikolla 0–100) oli Varmassa 65,4 (2003: 64,7). Toimihenkilönormin vastaava indeksi oli 60,1.

*Suomalainen toimihenkilönormitaso muodostuu runsaassa 40:ssä toimihenkilövaltaisessa yrityksessä tehtyjen vastaavien tutkimusten keskiarvosta.

Varman henkilöstölukuja 31.12.2005

- Varman palveluksessa oli vuoden 2005 aikana keskimäärin 671 henkilöä (2004: 646).
- Henkilöstöstä oli naisia 77 % ja miehiä 23 % (2004: naisia 77 %, miehiä 23 %).
- Henkilöstön keski-ikä oli 45 vuotta 7 kuukautta (2004: 45 v 4 kk).
- Keskimääräinen palvelusaika oli 13 vuotta (2004: 12 v 10 kk).
- Varma-konsernissa oli vuoden lopussa vakinaisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa 840 henkilöä (2004: 837).

Esimiesvalmennukseen osallistunut Ismo Kukkonen haluaa kannustaa ja aktivoida alaisiaan.

Esimiesvalmennuksella kohti yhtenäistä johtamistapaa

Varman vuonna 2004 alkaneeseen esimiesvalmennukseen osallistuu lähes sata esimiestä. Vuokraus- ja ylläpitotoimen päällikkö Ismo Kukkonen on yksi heistä. Hän työskentelee kiinteistösalakkaa hoitavan, 12-henkisen kiinteistöpäälliköiden tiimin esimiehenä.

Kukkonen pitää esimiesvalmennusta hyödyllisenä, koska sen avulla luodaan yhtenäisiä varmalaisia esimieskäytäntöjä.

– Antoisaa on myös se, että mukana on sekä yksilökohtaista valmennusta että kaikille esimiehille yhteisiä osioita.

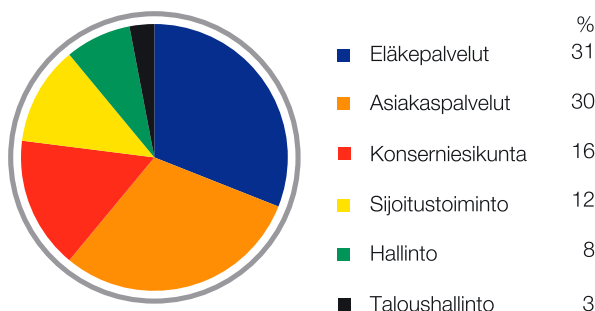
Kukkoselle on oman esimieskokemuksen ja -valmennuksen pohjalta muodostunut kuva siitä, millaista on hyvä johtaminen. Hän haluaa olla kannustava ja aktivoiva esimies.

– Esimiehenä työskentely vaatii sitoutumista ja esimerkkinä olemista. Myös omasta osaamisesta huolehtiminen sekä sosiaaliset taidot – erityisesti kyky antaa palautetta ja taito kuunnella – ovat tärkeitä.

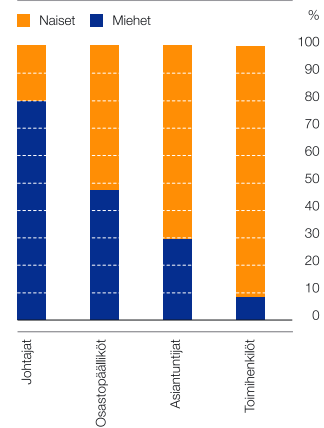
Esimiesvalmennuksen merkittävimpanä hyötynä Ismo Kukkonen näkee sen, että laadukkaampi johtaminen heijastuu henkilöstön työtyytyväisyyteen ja sitä kautta edelleen asiakastytytyväisyyteen.

Teksti: Hanna Leskelä

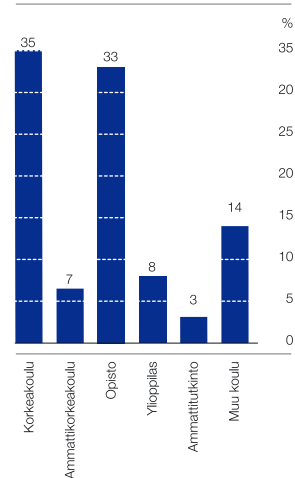
Henkilöstö toiminnoittain 2005

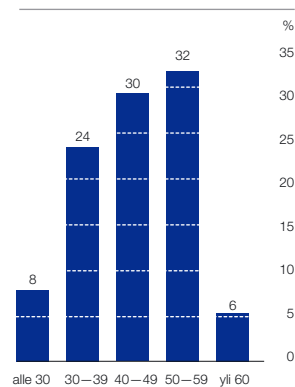
Toimihenkilöryhmät sukupuolen mukaan 2005

Peruskoulutustaso 2005

Ikärakenne 2005

Hallinto ja johtaminen

Hyvä hallintotapa on Varman omistaja-arvo. Keskeinen tavoite on varmistaa yhtiön toiminnan ja hallinnon läpinäkyvyys tehokkaalla tavalla, mikä osaltaan edistää myös yleistä luottamusta työeläkejärjestelmää kohtaan.

Varman hallinnon perustan muodostaa työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki sekä laissa erikseen mainitut vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset. Varma noudattaa myös HEX Oyj:n, Keskukskauppakamarin ja Teollisuuden

ja Työnantajien Keskusliiton joulukuussa 2003 julkistamaa suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (ns. pörssi-yhtiöiden corporate governance -ohje) siltä osin kuin se on keskinäiselle työeläkevakuutusyhtiölle mahdollista.

Varman hallintoperiaatteiden lähtökohtana on yhtiön perustettava: eläkkeiden turvaaminen. Lakisääteinen työeläkejärjestelmä syntyi valtiovallan ja työmarkkinajärjestöjen sopimuksella, ja kolmi-kannalla on edelleen tärkeä tehtävä järjestelmän kehittämisessä. Työmarkkinajärjestöt osallistuvat myös työeläkeyhtiöiden hallintoon.

Varman keskeiset toimielimet ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja.

Yhtiökokous

Varman asiakkaita ovat vakuutus-entottajat ja niiden palveluksessa olevat palkansaajat vakuutettuina. Varma on keskinäinen yhtiö, mikä tarkoittaa, että Varman vakuutusentottajilla ja vakuutetuilla on asiakkuuteen perustuva oikeus osallistua päätöksentekoon yhtiökokouksessa; ei ole asiakkuutta ilman osallistumisoikeutta.

Vakuutusentottajien ja vakuutettujen äänet määräytyvät Varmalle maksettujen vakuutusmaksujen perusteella. Tämän mukaisesti Varman osakkaita ja äänioikeutettuja yhtiökokouksessa ovat:

- TEL- ja YEL-vakuutusentottajat noin 78 % äänistä
- vakuutetut (kunkin TEL-perusvakuutuksen piiriin kuuluvat työntekijät vakuutuskohtaisesti yhdessä) noin 20 % äänistä ja
- takuusuuden eli yhtiön omaan pääomaan kuuluvan takuupääoman omistajat (Sampo Oyj ja sen tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo) noin 2 % äänistä

Yhtiökokouksessa kukin vakuutus tuottaa yhden äänen kultakin edellisenä kalenterivuonna maksetun täyden 2 000 euron suuruisen vakuutusmaksun osalta, mutta aina kuitenkin vähintään kaksi ääntä. TEL-perusvakuutuksen vakuutusentottajan (työnantaja) ja vakuutettujen (työntekijät) äänet jaetaan vakuutusentottajan ja vakuutettujen keskimääräisten maksuosuuksien mukaisessa suhteessa. Vakuutetut voivat osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänivaltaansa edustajansa välityksellä, joka on valittu heidän keskuudestaan vakuutuskohtai-

Lähes kaikki Varman 670 työntekijästä työskentelevät samassa Helsingin keskustan korttelissa, osoitteissa Annankatu 18 ja Bulevardi 7.

sesti. Kukin takuuosuus tuottaa 420 ääntä.

Yhtiökokouksen tehtäviin kuuluu päättää muun muassa tilinpäätöksen vahvistamisesta, toimenpiteistä, joihin tilikauden voitto tai tappio antaa aihetta, ja hallintoneuvoston jäsenten valinnasta. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen toukokuun loppua hallituksen määräämänä ajankohtana.

Vuonna 2005 varsinainen yhtiökokous pidettiin 22. maaliskuuta. Kokous päätti muun muassa vahvistaa vuotta 2004 koskevan tilinpäätöksen. Päätökset olivat yksimielisiä. Toimitusjohtaja esitti katsauksen Varman toiminnasta vuonna 2004.

Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti Varmalla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa Varman hallintoa. Tämän lisäksi hallintoneuvosto muun muassa:

- valitsee hallituksen jäsenet ja vahvistaa heidän palkkionsa
- vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman laatimisperiaatteet sekä
- päättää ja antaa hallitukselle ohjeita Varman toimintaa koskevista merkittävistä asioista.

Jäsenten valinta

Hallintoneuvoston 28 jäsentä valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Enintään 10 jäsentä on vuosittain erovuorossa.

Jäsenistä seitsemän valitaan keskeisten työnantajia edustavien keskusjärjestöjen (Elinkeinoelämän keskusliitto EK) ja seitsemän

keskeisten palkansaaajia edustavien keskusjärjestöjen (Akava ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry) ehdottamista henkilöistä. Loput 14 jäsentä on yhtiökokouksen vapaasti valittavissa.

Kokoontuminen

Vuonna 2005 hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 59,9 % jäsenistä.

Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, kun läsnä on yli puolet jäsenistä. asiat päätetään yksinkertaisella ääntenemmistöllä. Jos äänet jakautuvat tasan, puheenjohtajan kanta ratkaisee. Puheenjohtajan vaalissa äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja yhden tai useamman varapuheenjohtajan. Kokouksessaan 24.5.2005 hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajaksi Oras Oy:n hallituksen puheenjohtajan Pekka Paasikiven. Varapuheenjohtajiksi valittiin Stora Enso Oyj:n toimitusjohtaja Jukka Härmälä ja Rautaruukki Oyj:n toimitusjohtaja Sakari Tamminen.

Palkitseminen

Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous.

Hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2005 vuosipalkkiota 4 000 euroa, varapuheenjohtajille 3 000 euroa ja jäsenille 2 000 euroa. Kokouspalkkiota maksettiin 300 euroa kokoukselta.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on johtaa Varmaa ammattimaisesti ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti. Hallitus huolehtii Varman hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä tarpeellisten ohjeiden antamisesta toimitusjohtajalle, Varman toiminnalle tarpeellisen organisaation luomisesta sekä organisaation toiminnan järjestämisestä, turvaamisesta ja valvonnasta.

Hallitus hoitaa kaikki ne tehtävät, jotka laeissa tai yhtiöjärjestyksessä on sille määrätty tai joita ei ole määrätty muille toimielimille. Hallitukselle kuuluvat aina Varman toiminnan laatu ja laajuus huomioiden ottaen epätavalliseksi tai laajakantoisiksi katsottavat toimet. Hallitus kokoontuu vähintään kahdeksan kertaa vuodessa.

Työjärjestyksensä mukaan Varman hallitus muun muassa:

- nimittää toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä päättää heidän työehdoistaan ja palkkiojärjestelmistään
- arvioi toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen toimintaa
- päättää strategisista tavoitteista ja yhtiön kokonaisstrategiasta
- vahvistaa Varman toimintasuunnitelman ja budjetin
- päättää henkilöstön palkitsemisjärjestelmistä
- määrittää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suuntaviivat sekä
- vahvistaa sijoitussuunnitelman ja valvoo sijoitustoimintaa.

Hallitus seuraa jatkuvasti Varman liiketoiminnan eri osa-alueita ja niiden kehitystä. Tämän tehtävän toteuttamiseksi hallitukselle

raportoidaan erikseen, hallituksen kokousten ulkopuolellakin, kaikista olennaisista liiketoiminnan osa-alueista ja niihin kohdistuvista riskeistä kuukausikohtaisesti. Kuukausiraportti toimitetaan jäsenille aina seuraavan kuukauden alussa.

Hallituksen itsearviointi

Varman hallitus hyödyntää itsearviointia toimintansa kehittämisessä. Arvioinnin kohteena on hallitus-työskentelyn tehokkuus, kokoonpano, asioiden valmistelu ja keskustelun avoimuus sekä jäsenistön itsenäinen päätöksentekokyky.

Hallitus teki syksyllä 2005 toisen itsearvion työskentelystään.

Jäsenten valinta

Varman hallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja kolme varajäsentä. Hallituksen jäsenet ja varajäsenet samoin kuin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat valitsee hallintoneuvosto. Hallituksen jäsenet valitaan kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain on erovuorossa neljä varsinaista jäsentä.

Työeläkeyhtiön hallituksen jäsenten on oltava hyvämaineisia, ja heillä on oltava riittävä työeläkevaikutustoiminnan tuntemus. Lisäksi hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Hallituksen jäsenen on toimikauden alkaessa oltava alle 67-vuotias.

Varma noudattaa pörssiyhtiöiden corporate governance -ohjeeseen sisältyviä, hallitusjäsenten riippumattomuutta koskevia suosituksia soveltuvin osin: ottaen huomioon Varman keskinäinen yhtiömuoto ja työeläkeyhtiölainsäädännön edellyttämä työmarkkinaosapuolten edustus hallinnossa.

Hallituksen varsinaisista jäsenistä kolme ja varajäsenistä yksi vali-

taan keskeisten työnantaja edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä ja kolme jäsentä ja yksi varajäsen keskeisten palkansaa- jia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Muut eli puolet varsinaisista jäsenistä ja yksi varajäsenistä ovat vapaavalintaisia.

Hallituksen varsinaisista jäsenistä on valittu Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n ehdotuksesta Ole Johansson, Lasse Laatonen ja Arto Ojala, Akava ry:n ehdotuksesta Erkki Kangasniemi, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n ehdotuksesta Jouko Ahonen ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n ehdotuksesta Mikko Mäenpää.

Vapaavalintaisten hallitusjäsen- ten valinnassa on otettu huomioon yhtiön keskinäisyys: asiakkuuteen Varmassa liittyy aina osakkuus. Tämän mukaisesti niistä hallituksen varsinaisista jäsenistä, jotka ovat vapaavalintaisia, Markku Jokinen (Sievin Jalkine Oy), Birgitta Kantola (Fortum Oyj, Nordea Bank AB, Stora Enso Oyj), Markku Pohjola (Nordea Bank AB) ja Kari O. Sohlberg (Perlos Oyj, Oy G.W. Sohlberg Ab) ovat mukana myös Varman merkittävien asiakasyritysten hallinnossa. Jyrki Juusela ja Björn Wahlroos puolestaan kuuluvat Varman takuupääoman omistajan, Sampo Oyj:n hallitukseen.

Hallituksen varajäsenet ovat: Mikko Ketonen (vapaavalintainen, TS-Yhtymä Oy), Sinikka Näätsaari (valittu palkansaa- jakeskusjärjestöjen esityksestä) ja Timo Poranen (valittu Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n esityksestä). Hallituksen sihteerinä toimii Varman päälakimies Timo Kaisanlahti.

Varman hallituksessa ei ole Varman toimivaan johtoon kuuluvia jäseniä. Kukaan muistakaan jäsenistä

ei ole ollut corporate governance -ohjeen 18 kohdassa tarkoitettussa työ- tai toimisuhteessa Varmaan vuonna 2005 tai kahtena sitä edeltävänä vuotena eikä kukaan saa Varmalta konsultointi- tai muita korvauksia hallitustehtäviin liittymättömistä palveluista tai muusta neuvonnasta.

Palkitseminen

Hallituksen palkkioista päättää hallintoneuvosto.

Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2005 vuosipalkkiota 20 000 euroa, varapuheenjohtajille 15 000 euroa, jäsenille 10 000 euroa ja varajäsenille 6 000 euroa. Kokouspalkkiota maksettiin puheenjohtajalle 400 euroa, varapuheenjohtajille 375 euroa sekä jäsenille ja varajäsenille 275 euroa kokoukselta. Hallituksen valiokuntien jäsenille maksettiin kokouspalkkiota saman verran kuin hallituksen jäsenille.

Kokoontuminen

Hallitus kokoontui vuonna 2005 kaikkiaan 10 kertaa. Osallistumisaste oli keskimäärin 93,3 % varajäsenten osallistuminen huomioonottaen. Varsinaisista jäsenistä jokainen osallistui vähintään kuuteen kokoukseen.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksen puheenjohtajisto ja toimitusjohtaja kokoontuvat tarvittaessa valmistelemaan hallituksessa käsiteltäviä asioita. Puheenjohtajiston muodostavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat.

Tarkastusvaliokunta valvoo muun muassa yhtiön taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa. Valiokunnan kokoukseen kutsutaan vähintään kerran

vuodessa yhtiön valvontatilintarkastaja. Valiokunnan sihteerinä toimii sisäisestä tarkastuksesta vastaava tarkastusjohtaja.

Vuonna 2005 valiokunta koontui kaksi kertaa. Tärkeimmät vuoden aikana käsitellyt asiat olivat Varman riskienhallinta, tilintarkastajien valintaprosessi ja tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen raportointi.

Tarkastusvaliokunnan esitykset tuodaan hallituksen päätettäväksi.

Kompensaatio- ja nimitysvaliokunta valmistelee hallitukselle sekä yhtiön kannustinjärjestelmät että johdon yleiset palkitsemisperiaatteet. Valiokunnan esitykset tuodaan hallituksen päätettäväksi.

Vuonna 2005 valiokunta koontui kaksi kertaa.

Hallitus valitsi kokouksessaan 26.1.2005 tarkastusvaliokunnan jäseniksi Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään, Birgitta Kantolan ja Markku Pohjolan sekä kompensaatio- ja nimitysvaliokunnan jäseniksi Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään ja Ole Johanssonin.

Toimitusjohtaja ja muu johto

Toimitusjohtaja huolehtii Varman juoksevasta hallinnosta hallituksen ohjeiden mukaisesti ja vastaa Varman päivittäisestä johtamisesta.

Varman toimitusjohtaja on varatuomari Matti Vuoria. Toimitusjohtajan sijaisena toimii varatoimitusjohtaja Markku Hyvärinen. Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimittää hallitus.

Toimitusjohtajaa tukee Varman johtamisessa johtoryhmä, johon kuuluu toimitusjohtajan lisäksi kuusi jäsentä.

Johtoryhmän tehtävä on ohjata

ja kehittää Varman toimintaa siten, että yhtiön hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan.

Sijoitustoimikunta

Sijoitustoimikuntakäsittelleekeskeiset, toimitusjohtajan päätettäväksi tulevat sijoitusasiat. Sijoitustoimikunta valmistelee sijoitusesitykset hallitukselle ja tekee päätökset asioissa, joissa sillä on vuosittain vahvistettavan sijoitussuunnitelman mukaan päätösvalta ja joita ei ole delegoitu organisaatiossa alemmalle tasolle. Lisäksi toimikunta seuraa sijoitusriskejä.

Sijoitustoimikuntaan kuuluvat toimitusjohtaja ja sijoitustoiminnasta vastaavat johtajat.

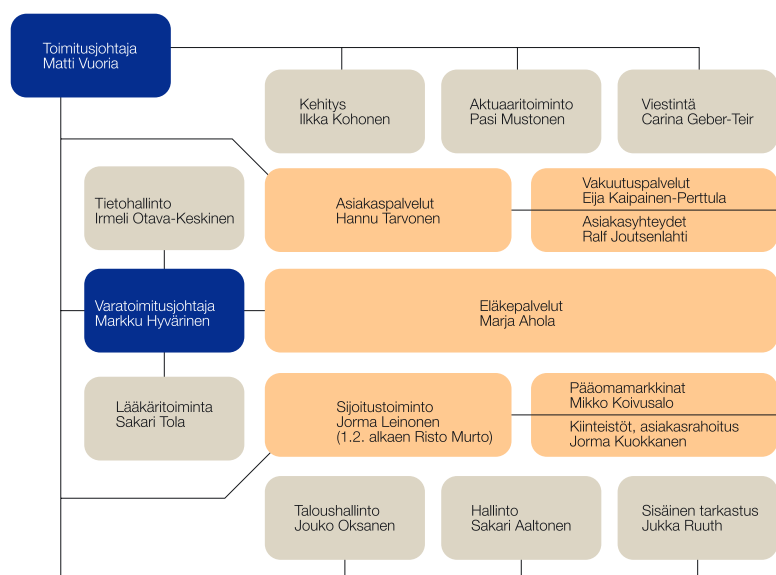
Palkitseminen ja eläkejärjestelyt

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka- ja luontaisedut olivat 478 000 euroa vuonna 2005. Hänen eläkekänsä on 62 vuotta. Eläkkeen määrä on 60 % laskennallisesta eläkepalkasta. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, minkä lisäksi hän on oikeutettu 6 kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen. Varatoimitusjohtaja Markku Hyvärisen palkka- ja luontaisedut olivat 286 000 euroa ja eläkeikä 60 vuotta.

Toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja hallituksen nimittämien johtajien palkoista ja palkkaeduista päättää hallitus.

Johdon kokonaispalkkio koostuu palkasta luontaisetuineen ja vuosittain vahvistettavasta tulospalkkios- ta. Tulospalkkion enimmäismäärä

Varman organisaatio

vastaa 2–6 kuukauden palkkaa. Palkitsemisperiaatteista päättää hallitus.

Johtoryhmän jäsenten eläikeikä on toimitusjohtajaa ja henkilöstön edustajaa lukuun ottamatta 60 vuotta.

Vuosipalkkiojärjestelmä

Varmassa on käytössä tavoitteiden saavuttamista tukeva, vuosittaiseen suoritukseen perustuva tulospalkkiojärjestelmä. Järjestelmä on kaksiosainen: tulososa perustuu yhtiön tulokseen ja tavoitepalkkio henkilökohtaiseen suoritukseen. Jokainen vakinaisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa oleva varmalainen kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät palkitsemisperusteet sovitaan yhteisesti esimiehen kanssa käydyssä tuloskeskustelussa.

Sijoitustoiminnossa ja asiakaspalveluissa on erikseen vahvistetut tulospalkkiojärjestelmät, ja sijoitustoiminnossa lisäksi 3 vuoden mittainen kannustinjärjestelmä.

Palkitsemisperusteet vahvistaa vuosittain hallitus toimitusjohtajan esityksestä.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan avulla pyritään varmistamaan muun muassa päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen, toiminnan tehokkuus, toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta, johtamisinformaation luotettavuus sekä lakien ja hallintoelinten päätösten noudattaminen.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus arvioi sisäistä valvontaa ja edistää sen kehittämistä.

Varman sisäinen tarkastus toimii alan ammattistandardien ja yhtiön hallituksen hyväksymän toimintaohjeen mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumaton Varman liiketoiminnallisista ja muista yksiköistä. Se raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tarkastuksen sisältö määritellään vuosittain tarkastussuunnitelmassa, jonka hallitus hyväksyy.

Sisäpiirihallinto

Varmassa noudatetaan hallituksen vahvistamaa sisäpiiriohjetta, joka perustuu Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton suositukseen. Keskusliitto on suosituksessaan ottanut huomioon Helsingin Pörssin ja Arvopaperivälittäjien Yhdistyksen sisäpiiriohjeet sekä Rahoitustarkastuksen määräykset.

Varman ohjeen tarkoituksena on edistää yhtiön sijoitustoiminnan julkista luotettavuutta ja henkilöstön tietämystä sisäpiirisäännöksistä, jottei niitä tahattomastikaan rikota. Sisäpiiriohjetta sovelletaan Varman sijoitustoimintaan ja henkilöstön omiin arvopaperikauppoihin.

Sisäpiiriohjeen mukaan sisäpiiriläisiä ovat Varman toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, johtoryhmän jäsenet ja muut sellaiset varmalaiset, jotka esimerkiksi tehtävänsä perusteella voivat saada haltuunsa sisäpiirintietoa. Ohje koskee siten muun muassa kaikkia Varman sijoitustoiminnossa työskenteleviä henkilöitä.

Varman pysyviä sisäpiiriläisiä velvoittaa ns. lyhyen kaupankäynnin kielto, joka tarkoittaa, että arvopaperia ei saa myydä ennen kuin on kulunut kolme kuukautta sen hankinnasta. Koska Varma on pitkäaikainen sijoittaja, lyhyen

kaupankäynnin kielto on asetettu pitemmäksi kuin arvopaperinvälittäjillä, jotka suosituksensa mukaan noudattavat vain yhden kuukauden kaupankäyntikieltoa.

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen mukaan Varmalla on vähintään kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa, joiden kaikkien tulee olla Keskuskauppa-kamarin hyväksymiä tilintarkastajia (KHT-tilintarkastajia) tai tilintarkastusyhteisöjä (KHT-yhteisöjä).

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.3.2005 Varman tilintarkastajiksi valittiin KHT Mauri Palvi ja KHT Jaakko Nyman sekä varatilintarkastajiksi KPMG Oy Ab ja KHT Paula Pasanen.

Valvontatilintarkastajana toimii Mauri Palvi ja valvontatilintarkastajan sijaisena Jaakko Nyman.

Vuonna 2005 tilintarkastuspalkkioita maksettiin 215 000 euroa. Lisäksi tilintarkastusyhteisölle maksettiin konsultointipalkkioita 105 000 euroa.

Tiedottaminen

Varman tiedotteet ja yhtiötä koskevat ajantasaiset tiedot löytyvät osoitteesta www.varma.fi.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa Varman sisäistä valvontaa. Sisäinen valvonta on prosessi, jonka avulla pyritään osaltaan varmistamaan muun muassa:

- 1) asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen,
- 2) voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö,
- 3) toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta,
- 4) taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus,
- 5) lakien ja määräysten noudattaminen sekä
- 6) hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelytapojen noudattaminen.

Organisointi, vastuut, valvonta ja raportointi

Varman hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman ja arvioi, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty yhtiössä. Riskienhallintaa ja -valvontaa yhtiössä ohjaa ja valvoo johtoryhmä.

Asianmukaisen riskienhallinnan järjestämisestä vastaa kukin esimies omalla vastuualueellaan. Jokainen osasto vastaa osaltaan siitä, että vahvistettuja strategioita, suunnitelmia, sisäisiä sääntöjä ja hallintoelinten päätöksiä noudatetaan.

Sijoituspäätöksiä valmisteleva ja toteuttava toiminto (sijoitustoiminto) sekä valvova ja raportoiva toiminto (taloushallinto ja aktuaaritoiminto) on eriytetty toisistaan. Valvovassa toiminnossa sijoitusriskejä mitataan ja laaditaan tulokseen ja vakavaraisuuteen liittyviä analyysyjä sekä seurataan hallituksen sijoitusallokaatiolle ja eri sijoitus-

tyypeille määrittelemien riskirajojen ja valtuuksien käytön noudattamista.

Yleiset periaatteet

Yhtiön toimintaan liittyviä riskejä tunnustetaan, arvioidaan, rajoitetaan ja valvotaan pitkäjänteisesti. Riskienhallinnalla varmistetaan, etteivät sijoitus-, tieto-, keskeytys-, henkilö-, tai muut riskit toteutessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaarana toiminnan jatkuvuutta tai yhtiöön kohdistuvaa luottamusta.

Riskien hallitsemiseksi korostetaan päätösten huolellista valmistelua, asiantuntijoiden käyttöä, riskien vakuuttamista, toimenkuvia ja hyväksymisrutiineja, toimintojen ja tehtävien hajuttamista, fyysisiä kontroleja, tietoteknisiä suojauksia ja kontroleja, henkilöstön kouluttamista, tehokasta suunnitteluprosessia, erilaisten varajärjestelyjen olemassaoloa sekä luottamuksellisen tiedon rajoittamista vain sitä tarvitsevien käyttöön.

Merkittävät riskit

Taloudellisesti suurimmat riskit liittyvät sijoitustoimintaan. Muut olennaiset riskit liittyvät pääasiasa perustoimintaan, kuten eläke- ja vakuutusasioiden hoitamiseen ajallaan ja oikein, jolloin kyseessä on suurelta osin tietojenkäsittelyyn liittyvä riski.

Vakuustoiimintaan ja vastuuelkaan liittyvät riskit

Vuosittain maksettavista eläkkeistä on keskimäärin neljännes ennalta rahastoitua osaa ja loppuosa tasausosaa, joka kustannetaan vuosittain kerättävällä vakuutusmaksulla.

Rahastoidut osat ovat yksittäisten eläkelaitosten vastuulla ja tasausosat eläkelaitosten yhteisellä vastuulla. Yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen puskurina toimii vastuuelkaan sisältyvä tasoitusmäärä. Eläkkeiden tasausosien kustantamisesta ei siis aiheudu riskejä yksittäiselle eläkelaitokselle.

YEL:n mukaiset peruseläkkeet rahoitetaan kokonaan jakojärjestelmän mukaisesti vuosittain kerätyillä vakuutusmaksuilla ja valtion osuudella, joten niiden kustantamisesta ei aiheudu riskiä yksittäiselle eläkelaitokselle.

Työeläketurva on etuusperusteinen eikä se siten perustu suoraan rahastoitujen eläkevarojen tuottoon. Työeläke-etuudet on turvattu kaikkia työeläkelaitoksia koskevalla lakisääteisellä konkurssiyhteisvastuulla. Varman vakuutusliikkeen riskit liittyvät kerättyjen vakuutusmaksujen ja niistä kertyneen vastuuelan riittävyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin eläkkeisiin. Koska yhteisiä laskuperusteita voidaan muuttaa vuosittain ja tasausjärjestelmä toimii puskurina kaikkia työeläkelaitoksia koskevien vakuutusriskien suhteen, jää yksittäisen eläkelaitoksen riskiksi näiltä osin poikkeaminen eläkejärjestelmän keskiarvosta. Varmassa vakuutettujen työntekijöiden ikärakenne tai työnantajien koko- tai toimialarakenne ei poikkea riskiltään merkittävästi työeläkelaitosten keskimääräisestä, ja yhtiön tasoitusmäärä on jopa jonkin verran keskimääräistä suurempi. Vakuutusliikkeen riskienhallinnassa käytetään vakuutusteknisiä analyysyjä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan joko yhtiön sisäisten prosessien tai

yllättävien ulkoisten tapahtumien aiheuttaman virheellisen toiminnan tuottamaa tappionvaaraa, toiminnan jatkuvuuden vaarantumista tai yhtiöön kohdistuvan luottamuksen vähenemistä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan vuosittain osastokohtaisesti. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan riskikohtaisesti ottaen huomioon riskin rajoittamiseen tähtäävät etukäteiskeinot. Tunnistetuista riskeistä muodostetaan riskikartta, jossa riskit luokitellaan sen mukaisesti, kuinka vakavasti ne toteutuessaan uhkaavat Varman menestystekijöiden ja hallituksen vahvistamien tavoitteiden saavuttamista.

Varmassa on laadittu moninaisia riskienhallintaan liittyviä sisäisiä ohjeistuksia, muun muassa tietosuoja- ja tietoturvaohjeet, sisäpiiriohje, eettiset toimintaperiaatteet, valmiussuunnitelma, oikeudellisen compliance-toiminnan ohjeistus, suojeleohjeet, sijoitustoiminnan eettiset periaatteet ja yhteiskuntavastuun raportointi.

Sijoitusriskit

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritellään muun muassa sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet, sijoitusten hajautus- ja likvideettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet. Hallitus arvioi yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvomuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen, sekä yhtiön riskinkantokyvyn sijoitusten osalta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä mukaan lukien arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä.

Sijoitusten riskienhallintaan kuuluu hyväksyttävän riskitason

määrittely hallituksen vahvistamisessa puitteissa sekä riskien jatkuva mittaaminen valituilla menetelmillä, hyväksyttävään tasoon vertailu ja raportointi. Riskienhallintaan kuuluu myös sijoituskannan jatkuva sopeuttaminen oikean riski- ja tuottosuhteen ylläpitämiseksi. Lisäksi otetaan huomioon sijoitusten suuntaamisen yhteiskuntavastuulliset periaatteet sekä omistajaohjauksen periaatteet.

Sijoitusten, pääasiassa osakkeiden, markkinariski muodostaa suurimman tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Sijoitusten kokonaisriski sovitetaan Varman riskinkantokykyyn siten, että yhtiön vakavaraisuusasema ei vaarannu.

Sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitusriskejä eliminoidaan muun muassa hajauttamalla sijoituksia omaisuusluokittain ja kohteittain, sijoituskantaa ja -kohteita analysoimalla, riskikeskittymiä välttämällä, turvaavalla vakuuspolitiikalla, varovaisella arvostuskäytännöllä, varoja ja vastuita yhteen sovittamalla, johdannaisten käytöllä, riittävällä ja oikea-aikaisella valvonta- ja seurantajärjestelmällä sekä vastapuoliriskejä minimoimalla. Lisäksi seurataan muun muassa sijoitusten duraatiota, luokitusta ja likvidiyttä. Kiinteistöjen osalta kiinnitetään huomiota muun muassa teknisiin ja sijainnillisiin riskeihin. Johdannaiset rinnastetaan niiden alla oleviin instrumentteihin, joten johdannaisia seurataan aina yhdessä niiden perustana olevien sijoitusten kanssa.

Tarkemmin yhtiön riskienhallintaa on selvitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Hallintoneuvosto

31.12.2005

Puheenjohtaja

Pekka Paasikivi, s. 1944
vuorineuvos, hallituksen puheenjohtaja, Oras Oy
erovuorossa 2007

Varapuheenjohtaja

Jukka Härmälä, s. 1946
vuorineuvos, toimitusjohtaja, Stora Enso Oyj
erovuorossa 2007

Varapuheenjohtaja

Sakari Tamminen, s. 1953
toimitusjohtaja, Rautaruukki Oyj
erovuorossa 2007

Riku Aalto, s. 1965

taluspäällikkö, Metallityöväen Liitto ry
erovuorossa 2008

Martti Alakoski, s. 1953

puheenjohtaja, Sähköalojen ammattiliitto ry
erovuorossa 2007

Berndt Brunow, s. 1950

toimitusjohtaja, Oy Karl Fazer Ab
erovuorossa 2007

Erkki Etola, s. 1945

toimitusjohtaja, Oy Etola Ab ja Oy Etra Ab
erovuorossa 2008

Stig Gustavson, s. 1945

vuorineuvos, hallituksen puheenjohtaja,
KCI Konecranes Oyj
erovuorossa 2007

Matti Halmesmäki, s. 1952

pääjohtaja, Kesko Oyj
erovuorossa 2008

Markku von Hertzen, s. 1948

toimitusjohtaja, Suomen Ekonomiliitto – Finlands
Ekonomförbund – SEFE ry
erovuorossa 2007

Matti Huutola, s. 1959

hallituksen varapuheenjohtaja, Suomen Ammatti-
liittojen Keskusjärjestö SAK ry
erovuorossa 2006

Erkki Isokangas, s. 1946

toimitusjohtaja, Saarioinen Oy
erovuorossa 2006

Seppo Koskinen, s. 1946

päätuottamusmies, Paroc Oy Ab
erovuorossa 2006

Tapio Kuula, s. 1957

johtaja, Fortum Oyj
erovuorossa 2006

Matti Kyytsönen, s. 1949

toimitusjohtaja, ISS Palvelut Oy
erovuorossa 2008

Antti Norrlin, s. 1963

konsernijohtaja, Koiviston Auto -yhtymä
erovuorossa 2007

Hannu Penttilä, s. 1953

toimitusjohtaja, Stockmann Oyj Abp
erovuorossa 2008

Antti Piippo, s. 1947

pääosakas, hallituksen puheenjohtaja, Elcoteq SE
erovuorossa 2007

Matti Pulkki, s. 1947

toimitusjohtaja, Sokotel Oy
erovuorossa 2006

Juha Rantanen, s. 1952

toimitusjohtaja, Outokumpu Oyj
erovuorossa 2008

Antti Remes, s. 1947

toimitusjohtaja, Tradeka Group Oy
erovuorossa 2006

Helena Rissanen, s. 1949

johtaja, Toimihenkilöunioni TU ry
erovuorossa 2008

Mika Seitovirta, s. 1962

toimitusjohtaja, Oy Hartwall Ab
erovuorossa 2007

Jorma Takanen, s. 1946

konsernijohtaja, Scanfil Oyj
erovuorossa 2006

Pekka Tefke, s. 1950

toimitusjohtaja, Volvo Auto Oy Ab
erovuorossa 2006

Kari Toikka, s. 1950

talous- ja rahoitusjohtaja, UPM-Kymmene Oyj
jäsenyys päättyi 1.2.2006

Vuonna 2005 päättäneet jäsenyydet:

Jukka Alho, s. 1952

jäsenyys päättyi 26.9.2005

Matti Honkala, s. 1945

jäsenyys päättyi 22.3.2005

Lauri Lyly, s. 1953

jäsenyys päättyi 22.3.2005

Antti Rinne, s. 1962

jäsenyys päättyi 11.11.2005

Hallitus

Jyrki Juusela

Ole Johansson

Mikko Mäenpää

31.12.2005

Puheenjohtaja

Jyrki Juusela, s. 1943

vuorineuvos, tekniikan tohtori
jäsen vuodesta 2004
erovuorossa 2007

*Sampo Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, Inmet
Mining Corporationin hallituksen jäsen*

Varapuheenjohtaja

Ole Johansson, s. 1951

vuorineuvos, diplomiekonomi, konsernijohtaja,
Wärtsilä Oyj Abp
jäsen vuodesta 2005
erovuorossa 2007

*Outokumpu Oyj:n ja Teknologiateollisuus ry:n hallitus-
ten varapuheenjohtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto
EK:n, Keskuskauppakamarin ja Kansainvälisen keskus-
kauppakamarin Suomen-osaston hallitusten jäsen*

Valittu Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n
esityksestä

Varapuheenjohtaja

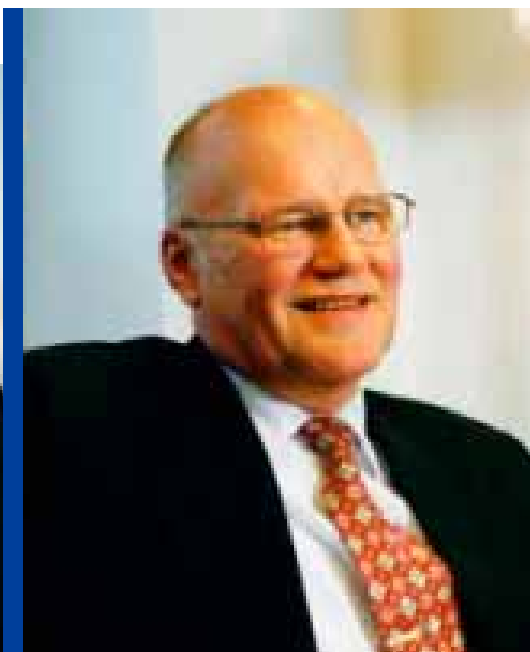
Mikko Mäenpää, s. 1954

oikeustieteen kandidaatti, puheenjohtaja,
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
jäsen vuodesta 2000
erovuorossa 2006

*Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Talousneuvos-
ton jäsen, Pohjolan Ammatillisen Yhteisjärjestön ja Eu-
roopan Ammatillisen Yhteisjärjestön hallitusten jäsen*
Valittu Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n esityksestä

Jouko Ahonen

Markku Jokinen

Erkki Kangasniemi

Jouko Ahonen, s. 1954

puheenjohtaja, Paperiliitto ry
jäsen vuodesta 2003
erovuorossa 2008

Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n hallituksen jäsen
Valittu Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n esityksestä

Markku Jokinen, s. 1949

toimitusjohtaja, Sievin Jalkine Oy, Sievi Marketing Oy, Sievi Tools Oy ja JJJ Capital Oy
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n hallituksen ja PKT-valtuuskunnan jäsen

Erkki Kangasniemi, s. 1945

kouluneuvos, puheenjohtaja, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007

Akavan 1. varapuheenjohtaja, Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan hallintoneuvoston varapuheenjohtaja, Okopankki Oyj:n hallintoneuvoston jäsen
Valittu Akava ry:n esityksestä

Birgitta Kantola

Lasse Laatonen

Arto Ojala

Birgitta Kantola, s. 1948

varatuomari

jäsen vuodesta 2004

erovuorossa 2006

Nordea Bank AB:n, Fortum Oyj:n, Stora Enso Oyj:n, Åbo Akademin, Vasakronan AB:n ja Akademiska Hus AB:n hallitusten jäsen

Lasse Laatonen, s. 1950

oikeustieteen kandidaatti, lakiasiaainjohtaja,

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

jäsen vuodesta 1998

erovuorossa 2006

Eläketurvakeskuksen, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton ja Kansaneläkelaitoksen hallitusten jäsen

Valittu Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n

esityksestä

Arto Ojala, s. 1944

valtiotieteen maisteri, johtaja, Elinkeinoelämän

keskusliitto EK

jäsen vuodesta 1999

erovuorossa 2008

Talousneuvoston jäsen

Valittu Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n

esityksestä

Markku Pohjola, s. 1948

ekonomi, varakonsernijohtaja, Nordea Bank AB

jäsen vuodesta 2004

erovuorossa 2006

OMX AB:n hallituksen jäsen

Markku Pohjola

Kari O. Sohlberg

Björn Wahlroos

Kari O. Sohlberg, s. 1940
vuorineuvos, kauppatieteiden maisteri
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2008
Perlos Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Oy G.W. Sohlberg Ab:n hallituksen jäsen

Björn Wahlroos, s. 1952
kauppatieteiden tohtori, konsernijohtaja, Sampo Oyj
jäsen vuodesta 2001
erovuorossa 2008
Sampo Oyj:n hallituksen jäsen

Varajäsenet

Mikko Ketonen, s. 1945
ekonomi, hallituksen puheenjohtaja, TS-Yhtymä Oy
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007
Keskuskauppakamarin hallituksen jäsen

Sinikka Näätäsaari, s. 1961
yhteiskuntatieteiden maisteri, ohjelmapäällikkö,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
jäsen vuodesta 2003
eronnut hallituksesta 1.2.2006
Eläketurvakeskuksen hallituksen jäsen
Valittu palkansaajakeskusjärjestöjen esityksestä

Timo Poranen, s. 1943
teollisuusneuvos, diplomi-insinööri
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007
KCI Konecranes Oyj:n hallituksen jäsen
Valittu Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n
esityksestä

Tarkemmat tiedot hallituksen jäsenien työkokemuksesta ja luottamustehtävistä löytyvät osoitteesta www.varma.fi.

Johtoryhmä

31.12.2005

Matti Vuoria

Toimitusjohtaja
s. 1951, varatuomari, humanististen tieteiden kandidaatti
Keskeinen työkokemus:
Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja, Fortum Oyj 1998–2003
Kansliapäällikkö, kauppa- ja teollisuusministeriö 1992–98
Danisco A/S:n, Sampo Oyj:n, Stora Enso Oyj:n, Vakuutusosakeyhtiö Garantian ja Wärtsilä Oyj Abp:n hallitusten jäsen, Winwind Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry:n hallituksen jäsen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n hallituksen puheenjohtaja
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2004

Markku Hyvärinen

Varatoimitusjohtaja
s. 1948, luonnontieteiden ylioppilas
Keskeinen työkokemus:
Toimitusjohtaja, Eläke-Sampo 1996–98
Puoluesihteeri, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 1991–96
If Skadeförsäkring Holding AB:n ja Finnair Oyj:n hallitusten jäsen, Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan hallituksen varapuheenjohtaja
Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Jorma Leinonen

Johtaja, sijoitustoiminto
s. 1946, filosofian maisteri, SHV
Keskeinen työkokemus:
Sijoitusjohtaja, Sampo Oyj 2001–02
Varatoimitusjohtaja, Henki-Sampo 1999–2001
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sammon ja 3C Asset Management Oy:n hallitusten jäsen
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2002

Pasi Mustonen

Aktuaarijohtaja
s. 1964, filosofian maisteri, SHV
Keskeinen työkokemus:
Aktuaari, Varma 1998–2001
Aktuaari, Eläke-Sampo 1996–98
Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Suomen Aktuaariyhdistyksen hallituksen jäsen
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2004

Jouko Oksanen

Johtaja, taloushallinto
s. 1951, kauppatieteiden maisteri
Keskeinen työkokemus:
Talousjohtaja, Eläke-Varma 1990–98
Tamfelt Oyj:n ja Ahlström Capital Oy:n hallitusten jäsen, Arek Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja
Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Hannu Tarvonen

Johtaja, asiakas- ja vakuutuspalvelut
s. 1952, diplomi-insinööri
Keskeinen työkokemus:
Markkinointijohtaja, Eläke-Sampo 1996–98
YH-Yhtymä Oy:n hallintoneuvoston jäsen, Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan ja Rahastopalvelu RP Oy:n hallitusten jäsen
Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Marjaana Vuorinen

Henkilöstön edustaja, palvelupäällikkö
s. 1963, valtiotieteen maisteri, PD-tutkinto
Keskeinen työkokemus:
Kuntoutussuunnittelija, Varma 1998–2000
Henkilöstön edustaja vuodesta 2004

Sihteeri: kehitysjohtaja Ilkka Kohonen

Asiantuntijalääkärit

Mari Antti-Poika, s. 1946	Heikki Nikkilä, s. 1955
Per-Henrik Groop, s. 1956	Pekka Palin, s. 1950
Juhani Juntunen, s. 1943	Ritva-Liisa Peltomäki, s. 1953
Matti Klockars, s. 1940	Henrik Riska, s. 1945

Johtoryhmä ja muu johto

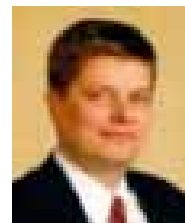
Matti Vuoria

Markku Hyvärinen

Jorma Leinonen

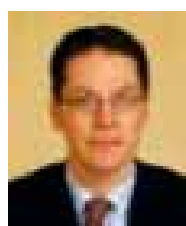
Pasi Mustonen

Jouko Oksanen

Hannu Tarvonen

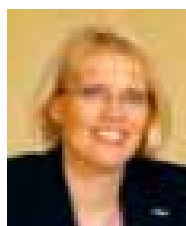
Risto Murto
sijoitustoiminto
(1.2.2006 alkaen)

Sakari Aaltonen
hallinto

Marja Ahola
eläkepalvelut

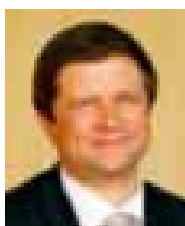
Carina Geber-Teir
viestintä

Ralf Joutsenlahti
asiakasyhteydet

Eija Kaipainen-Perttula
vakuutuspalvelut

Timo Kaisanlahti
lakiasiat

Asko Kinnunen
asiakaspalvelujen kehitys

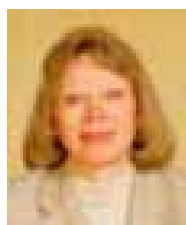
Ilkka Kohonen
kehitys

Mikko Koivusalo
pääomamarkkinat

Jorma Kuokkanen
kiinteistöt ja
asiakasrahhoitus

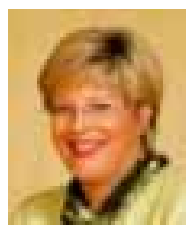
Irmeli Otava-Keskinen
tietohallinto

Sakari Tola
lääkärtoiminta

Merja Haikonen
henkilöstön edustaja

Marjaana Vuorinen
henkilöstön edustaja

Sanasto

Ammatillinen kuntoutus eli työeläkekuntoutus

Työeläkeyhtiön kustantamaa yksilöllistä kuntoutusta, jonka tavoitteena on auttaa sairastunutta työntekijää pysymään työssä tai palaamaan työelämään.

Asiakashyvitys

TEL-vakuutuksenottajille annettava vakuutusmaksunalennus, joka jaetaan ositetusta lisävakuutusvastuusta. Tilinpäätöksen siirrosta asiakashyvityksiin jaetaan TEL-vakuutuksille puolet kerntyneiden vastuovelkojen suhteessa ja loput tilivuoden maksujen suhteessa.

Asiakassiirto, siirtoliikenne

Vakuutuksenottaja voi siirtää työeläkevakuutuksiaan yhtiöstä toiseen. Sopimus on sanottava irti maalisk., kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, jolloin se siirtyy uuteen yhtiöön kolmen kuukauden päästä. Seuraavan kerran vakuutus voidaan siirtää vasta, kun se on ollut nykyisessä yhtiössä vähintään vuoden.

Corporate governance

Yrityksen hallinto- ja johtamisjärjestelmät; yritystoiminnan organisointi siten, että eri sidosryhmien edut huomioidaan.

Duraatio

Joukkovelkakirjalainan painotettu juoksu-aika, jossa käytetään painoina lainan kassavirtojen nykyarvoja. Duraation avulla voidaan mitata lainan korkorisikiä silloin, kun koron muutos on suhteellisen pieni.

Eläkeuudistus

Suomen työeläkejärjestelmä uudistui vuoden 2005 alussa. Ansaitulle vanhuuseläkkeelle voi nyt jäädä oman valinnan mukaan 63–68-vuotiaana. Tavoitteena on kannustaa suomalaisia jatkamaan pidempään työelämässä.

Hedge-rahasto

Sijoitusrahasto, joka tavoittelee positivistista tuottoa kaikissa markkinaolosuhteissa.

Hoitokustannusosa

Vakuutusmaksuun sisältyvä osa, jolla katetaan työeläkeyhtiön kokonaisliikematkukset lukuun ottamatta työkyvyn ylläpitotoiminnan ja sijoitustoiminnan hoitokuluja.

Hoitokustannustulos

Hoitokustannustulos kertoo, kuinka paljon vakuutusmaksun hoitokustannusosasta jäi käyttämättä yhtiön liikekuluihin. Liikekulujen suhde vakuutusmaksun hoitokustannusosaan kertoo yhtiön tehokkuudesta: mitä pienempi suhde, sitä tehokkaampaa toiminta on.

Johdannainen

Sijoitusinstrumentti, jonka arvo perustuu jonkin toisen, kohde-etuutena olevan arvopaperin, indeksin, valuutan, hyödykkeen tai oikeuden tulevaan arvoon.

Kannansiirtosaaminen

Eläke-Kansan konkurssista aiheutunut, jäljellä oleva katevajaus, joka koostuu yhteisvastuusaamisesta sekä saamisesta Eläke-Kansan erityiseltä selvityspesälältä.

Katettava vastuovelka

Vakuutustekninen vastuovelka, johon on lisätty velat vastuunjakoon ja vakuutuksenottajille ja josta on vähennetty yrittäjien eläkevakuutuksen vakuutusmaksuvastuu.

KTI-kokonaistuotto

Kiinteistöjen vuotuisen nettotuotto-prosentin ja arvomuutosprosentin summa laskettuna Kiinteistötalouden Instituutin (KTI) portfolioindeksin mukaan.

Lakisääteiset maksut

Kustannukset, jolla katetaan työeläkejärjestelmän keskuselimenä toimivan Eläketurvakeskuksen kustannuksia.

Laskuperustekorko

Vastuuvellalle hyvitetävä korko, jonka sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö vahvistaa työeläkeyhtiöiden hakemuksesta. Laskuperustekorko määrätään puolivuositain työeläkelaitosten keskimääräisen vakavaraisuuden perusteella, ja sijoitustuotot jaetaan sen perusteella varsinaiseen vastuuvellkaan ja toimintatapääomaan. Laskuperustekorko oli 30.6.2005 asti 4,75 % ja 1.7.2005 alkaen 5,5 %.

Liikevaihto

Vakuutusmaksutulo ennen luottotappioiden ja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä lisätyn sijoitustoiminnan tuotoilla, muilla tuotoilla ja myynnin yhteydessä realisoituneilla tulouteilla arvonorotuksilla.

Likviditeetti

Mm. arvopaperimarkkinoiden kyky ylittää suuria kauppvoja.

Markkinariski

Yleisen kurssikehityksen vaikutus yksittäisen osakkeen kurssiin.

Oikeudellinen compliance

Oikeudellisen compliance-toiminnan avulla varmistetaan, että yhtiössä noudatetaan lakeja, viranomaismääräyksiä, hallintoelinten päätöksiä ja sisäisiä ohjeita.

Omistajaohjaus

Tapa, jolla omistaja/sijoittaja pyrkii vaikuttamaan sen sijoituskohteina olevien yritysten hallintojärjestelmiin ja toiminnan läpinäkyvyyteen.

Ositettu lisävakuutusvastuu

Vakuutusmaksuvastuun vakuutuskoh-
taisesti ositettu osa, johon on työelä-
keyhtiön vakavaraisuusoseman perus-
teella siirretty osa sijoitustoiminnan
tuloksesta ja hoitokustannustuloksesta
käytettäväksi asiakashyvityksiin.

Osittamaton lisävakuutusvastuu

Vakuutusmaksuvastuun osa, joka lue-
taan osaksi työeläkeyhtiön toimintapää-
omaa eli vakavaraisuutta. Osittamatto-
maan lisävakuutusvastuuseen siirretään
lopun (ks. ositettu lisävakuutusvastuu)
sijoitustoiminnan ja hoitokustannusliik-
keen tuloksista, ja sen avulla varaudu-
taan sijoitusten arvojen heilahteluihin.

Sijoitusallokaatio

Sijoitusten jakautuminen omaisuusluo-
kittain.

Sijoitusten arvostusero

Omaisuuksien käyvän arvon ja kirjan-
pitoarvon välinen ero, joka sisältyy
työeläkeyhtiön toimintapääomaan. Ar-
vostuserojen muutos on osa yhtiön si-
joitustoiminnan tulosta.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin
saadaan, kun sijoitustoiminnan netto-
tuotoista ja arvostuserojen muutoksesta
vähennetään vastuuvälille hyvitetävän
laskuperustekoron mukainen tuotto.

Sijoitustulos

Käyvin arvoin mitattujen sijoitustuotto-
jen suhde vastuuvälän tuottovaatimuk-
seen.

Tasapainotettu mittaristo

Robert Kaplanin ja David Nortontin ke-
hittämä mittausmenetelmä, jonka avul-
la tarkastellaan yrityksen suorituskykyä
neljällä osa-alueella: taloudellinen me-
nestys, asiakkaat, organisaatio ja oppi-
minen sekä kasvu.

Tasoitustulos

Korvausvastuuseen sisältyvä, riskiliik-
keen tuloksista kertynyt yhtiökohtainen
puskuri, jolla varaudutaan vakuutus-
liikkeen tuloksen heilahteluihin eli mm.
niihin vuosiin, jolloin myönnetään kes-
kimääräistä enemmän uusia eläkkeitä.
Tasoitustulos jakaantuu vanhuus-,
työkyvyttömyys-, työttömyys- ja mak-
sutappio-osin.

Tavoitevyöhyke

ks. vakavaraisuusvaatimukset

TEL-takaisinlainaus

Vakuutuksenottajalla on oikeus lainata
osa TEL- vakuutuksensa osalta kerty-
neestä vastuuvälästä (takaisinlainattava
rahasto), jos vakuutusehtojen edelly-
tykset täyttyvät. Lainan korko noteera-
taan päivittäin eri laina-ajoin.

Toimintapääoma

Työeläkeyhtiön nettovarallisuus, jolla
varaudutaan sijoitusten arvojen hei-
lahteluihin. Toimintapääoma saadaan,
kun yhtiön käyvin arvoin arvostetuista
varoista vähennetään velat. Toiminta-
pääoma koostuu omasta pääomasta,
varauksista, arvostuseroista ja ositta-
mattomasta lisävakuutusvastuusta.

TyEL

Yksityisten alojen yhteinen työeläkelaki,
joka astuu voimaan 1.1.2007. Uusi laki
korvaa työntekijäin eläkelain TEL:n, ly-
hytaikaisissa työsuhteissa olevien työn-
tekijäin eläkelain LEL:n ja taiteilijoi-
den ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien
työntekijäin eläkelain TaEL:n.

Vakavaraisuusvaatimukset

Vakavaraisuus- eli toimintapääomavaa-
timukset perustuvat vastuuvälän kattee-
na olevien sijoitusten riskipitoisuuteen,
ja ne suhteutetaan yleensä vastuuvälän
määrään.

Toimintapääoman vähimmäismäärä

ja tavoitevyöhyke määritellään vaka-
varaisuusrajan perusteella. Toiminta-
pääoman vähimmäismäärä on kaksi
kolmasosaa vakavaraisuusrajan. Ta-
voitevyöhykkeen alaraja on vakava-
raisuusrajan kaksinkertainen määrä ja
yläraja sen nelinkertainen määrä.

Vakuutusliikkeen tulos

Vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttö-
myys- ja maksutappioliikkeen osalta
vakuutusmaksujen ja maksettujen kor-
vausten erotus. Vakuutusliikkeen posi-
tiivinen tulos kasvattaa tasoitustulosta
ja negatiivinen tulos vähentää sitä.

Vakuutustekninen vastuuvälä

Tilinpäätökseen kirjattu arvio yhtiölle
tulevaisuudessa aiheutuvista eläkeme-
noista siltä osin kuin ne on rahastoitu.
Vakuutustekninen vastuuvälä koostuu
vakuutusmaksuvastuusta ja korvaus-
vastuusta. Vakuutusmaksuvastuu kos-
kee tulevista eläketapahtumista yhtiölle
aiheutuvaa vastuuta siltä osin kuin elä-
kettä on karttunut tilikauden loppuun
mennessä. Korvausvastuulla tarkoiteta-
an jo sattuneista eläketapahtumista tu-
levaisuudessa maksettavien eläkkeiden
rahastoituneiden osien pääoma-arvoa.

Value-at-Risk

Luku kuvaa sijoitusten tappioriskin
arvoa valitulla todennäköisyydellä ja
ajanjaksolla.

Vastuuvälän tuottovaatimus

ks. laskuperustekorokko

Varma palvelee

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Puhelin 010 515 13
Faksi 010 514 4752
info@varma.fi
www.varma.fi

Postiosoite

PL 1, 00098 VARMA

Käyntiosoite ja kotipaikka

Annankatu 18, Helsinki
Y-tunnus 0533297-9

TEL-vakuuttaminen

tel@varma.fi

- Rajanveto: TEL, YEL, LEL vai TaEL?
- TEL-palkka
- Palkkasumman muutokset
- Vuosilaskelmat
- Vakuutusselvittelyt yrityksen muutostilanteessa
- Omavastuuosuudet, työkyvyttömyys- ja työttömyystarkistuskasut

010 514 4939

010 514 6799

010 514 6840

YEL-vakuuttaminen

yel@varma.fi

- Rajanveto: yrittäjä vai työsuhde?
- YEL-työtulo
- Vakuutusmaksut

010 514 4941

TEL- ja YEL-lisäeläkkeet

010 514 4827

Kansio-palvelu

kansio@varma.fi

010 514 7027

Työeläkekuntoutus

kuntoutus@varma.fi

010 514 7021

Eläkeneuvonta ja -arviot

neuvontapalvelut@varma.fi

010 514 7007

Laske eläkkeesi osoitteessa www.elakearvio.fi

Eläkkeiden maksaminen

elakkeenmaksu@varma.fi

010 514 4861

Eläkehakemukset ja -ratkaisut

elakehakemus@varma.fi

Vanhuuseläke, perhe-eläke, työttömyyseläke, osa-aikaeläke

- Työnantajat, työntekijät 010 514 7022
- Yrittäjät 010 514 7031
- Eläkesäätiöt 010 514 7023
- Kansainväliset eläkkeet 010 514 7030
- Yksilöllinen varhaiseläke ja työkyvyttömyyseläke 010 514 7010

MUITA YHTEYSTIETOJA

Asiakashyvitykset

010 514 4642

Asiakasrahoitus

asiakasrahoitus@varma.fi

010 514 5065

Perintä ja maksuaikasopimukset

010 514 5049

Esite- ja lomaketilaukset

Esitteitä ja lomakkeita voi tilata, lukea ja tulostaa myös osoitteessa www.varma.fi

010 514 5025

Evita-työhyvinvointipalvelut

evita@varma.fi

010 514 7020

Toimitilavuokraus

010 514 3223

Ulkomaantyön vakuuttaminen

international@varma.fi

010 514 7002

Viestintä

info@varma.fi

010 514 5033

Toimintakertomus
ja tilinpäätös
2005

Varman toimintakertomus ja tilinpäätös 2005

Toimintakertomus vuodelta 2005	4
Tuloslaskelma	11
Tase.....	12
Rahoituslaskelma	14
Tilinpäätöksen liitetiedot	15
Laatimisperiaatteet	15
Konserniyhtiöt	17
Tuloslaskelman liitetiedot.....	19
Taseen liitetiedot	22
Emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin.....	38
Riskienhallinta.....	40
Tunnusluvut ja analyysit	44
Hallituksen esitys tilikauden voiton käsittelystä	48
Tilintarkastuskertomus	49
Hallintoneuvoston lausunto	49

Virallinen tilinpäätös

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman virallinen tilinpäätös ja konsernitiilinpäätös ovat nähtävissä yhtiön pääkonttorissa, osoitteessa Annankatu 18, 00120 Helsinki.

Toimintakertomus vuodelta 2005

- Kokonaistulos kohosi 1 681 (878) miljoonaan euroon hyvien sijoitustuottojen ansiosta
- Sijoitusten tuotto oli 11,6 (8,0) prosenttia, sijoitusten markkina-arvo 24,6 (21,2) miljardia euroa
- Vakavaraisuus oli 5 599 (3 986) miljoonaa euroa eli 29,2 (22,8) prosenttia
- Liikekulutehokkuus oli hyvä, hoitokustannus-ylijäämä oli 24 (23) miljoonaa euroa
- Vakuutusmaksutulo kasvoi 6 prosenttia 2,8 miljardiin euroon. Vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien määrä kasvoi 2 600:lla 445 300:aan.
- Eläkkeitä maksettiin 2,7 miljardia euroa eli 5 prosenttia edellisvuotta enemmän lähes 293 000 henkilölle
- Eläkeuudistuksen toteutus eteni aikataulussa suunnitelmien mukaisesti

Taloudellinen toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvua vauhdittivat Aasian kehittyvät taloudet, erityisesti Kiina ja Intia. Raaka-ainoiden kysyntä ja maailmanmarkkinahinnat nousivat voimakkaasti. Öljyn hinta pysyi ennätyskorkealla. Yhdysvaltojen talouskasvu oli yksityisen kulutuksen varassa ja kansantalouden velkaantuminen jatkui. Euroalueen kokonaistuotannon kasvu pysyi vaatimattomana, vaikka kasvua vauhdittivat uudet EU-maat. Heikko työllisyystilanne ja julkisen talouden tasapaino-ongelmat jatkuivat edelleen euroalueella. Venäjän voimakas talouskasvu ja sen talouden tasapainottuminen heijastuivat Itämeren alueen talouslukuihin. Kansainvälisten pitkien korkojen taso oli ajoittain jopa historiallisen alhainen. Osakemarkkinoiden hintakehitys oli kokonaisuutena erittäin positiivinen.

Suomen bruttokansantuote kasvoi kotimaisen kysynnän varassa vuonna 2005 arviolta vajaat kaksi prosenttia. Paperiteollisuuden työkiista hidasti kasvua. Elinkeinoelämän investointien kasvu nopeutui, mikä heijastuu positiivisesti kansantalouden tuottavuuskehitykseen. Investointeja ovat kasvattaneet etenkin suuret infrastruktuurihankkeet. Kokonaistyöllisyys parani, ja myös teollisten työpaikkojen määrä kääntyi nousuun. Suomalaisten yritysten tulokset pysyivät varsin hyvällä tasolla. Matalan kortason jatkuessa kiinteistö- ja asuntokauppa jatkui vilkkaana. Kansainväliset sijoittajat jatkoivat sijoitustaan Suomen kiinteistömarkkinoille.

Työeläkejärjestelmä

Vuoden 2005 alussa voimaan tulleen eläkeuudistuksen myötä työeläkkeen määrään vaikuttavat kaikki

työhistorian ansiot, eläkkeen karttuminen alkaa 18-vuotiaana, nousee 53 ikävuodesta ja jatkuu superkarttumana 63–68-vuotiaana. Vanhuuseläkkeelle voi jäädä 62–68-vuotiaana. Yhteensovitus poistui uusista työeläkkeistä pääsääntöisesti. Vuodesta 2010 eläketurva sopeutetaan kasvavaan elinikään. Eläke säilyy vähintään entisten säännösten mukaisena vuoteen 2012 saakka.

Vuoden 2007 alusta tulee voimaan yksityisen sektorin työeläkelaki (TyEL), joka korvaa nykyiset yksityisen sektorin erilliset lait. Sitä koskeva hallituksen esitys on eduskunnan käsiteltävänä. Uuden lain voimaantulon myötä työnantaja voi vakuuttaa kaikki yksityisen sektorin työntekijänsä yhden lain mukaisella vakuutuksella yhdessä työeläkeyhtiössä. Yhdistämiseen liittyen on käynnissä mittava tietojärjestelmähänke työeläkealan yhteisen ansaintarekisterin toteuttamiseksi työeläkealan toimijoiden yhteisesti omistamassa Arek Oy:ssä. TyEL tulee sisältämään uudet säännökset työntekijöiden ja työnantajien neuvonnasta. Ensisijainen neuvoja toimeenpanoon liittyvissä asioissa on se eläkelaitos, jossa työantajalla on työeläkevakuutus. Työntekijän osalta ensisijainen neuvoja on hänen työeläkkeensä viimeksi vakuuttanut eläkelaitos. Uudistuksen mukaisesti Suomessa asuville 18–67-vuotiaille työntekijöille lähetetään vuosittain vuodesta 2008 alkaen eläkeote, josta käyvät ilmi eläkkeeseen oikeuttavat ansiot ja muut etuudet sekä karttuneen eläkkeen määrä. Eläkeote helpottaa työntekijän mahdollisuutta valvoa, että hänen työsuhteensa ovat oikein vakuutetut.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettama selvityshenkilö Matti Louekoski kartoitti työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain uudistamistarpeita. Väiliraportissa ehdotettiin lakiin eräitä täsmennyksiä erityisesti eläkejärjestelmän toiminnan tavoitteesta, työeläkevakuutusyhtiöiden itsenäisyydestä, niiden hallintoelinten riippumattomuudesta sekä yhtiöiden välisestä yhteistyöstä ja kilpailuasetelmasta. Tavoitteena on turvata hajautetun järjestelmän toiminta ja järjestelmän kilpailuneutraliteetti säädöstasolla. Jatkotyössään selvitysmies Louekosken tulee myös koordinoida valmisteltavaa kate- ja vakavaraisuussäätelyn uudistamista, eläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan kehittämistä ja vakuutusvalvonnan tehostamista sekä työmarkkinoiden keskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmässä selvittettäviä sijoitustoiminnan kehittämiseen liittyviä kysymyksiä.

Työmarkkinaosapuolten käynnistämän sijoitusselvityksen tarkoituksena oli selvittää miten laskupe-

rustekorkoa ja vakavaraisuuskehikkoa voitaisiin muuttaa niin, että eläkelaitokset voisivat tavoitella parempia sijoitustuottoja lisäämällä osakesijoituksia. Tammikuussa 2006 julkistetun ehdotuksen mukaan työeläkevakuuttajien sijoitusriskien kantokykyä vahvistettaisiin uudella puskurilla, joka tasaa osakkeiden arvon heilahtelusta johtuvaa sijoitusriskiä. Näin osakesijoitusten osuutta työeläkevakuuttajien sijoituksissa voidaan lisätä nykyisestä noin 25 prosentista 35 prosenttiin viiden vuoden kuluessa. Osakesijoitusten kasvun myötä arvioidaan, että tuottotaso nousee ja vakuutusmaksutason nousupainetta voidaan hillitä pitkällä aikavälillä 1–2 prosenttiyksiköllä. Sijoittamista suomalaisiin kohteisiin edistetään parantamalla työeläkevakuuttajien edellytyksiä sijoittaa enemmän osakkeisiin. Valtion kanssa etsitään yhteisiä keinoja suomalaisten pääomasijoitusten lisäämiseksi. Sijoitusvelvityksessä esitetään myös asiakashyvitysmekanismien muuttamista hoitokustannuslääjäämään osalta siten, että se kannustaisi työeläkeyhtiöitä tehokkaaseen toimintaan.

Uuden vakuutusedustuksesta annetun lain mukaan vakuutusmeklari ei saa olla toimeksiantajan etua vaarantavassa riippuvuussuhteessa vakuutusentajaan, vaan meklarin palkkion maksaa aina siirtymäsäännökset huomioon ottaen meklarin asiakkaana oleva vakuutusentaja.

Eduskunnan käsiteltävänä on lain muutos, jonka mukaisesti siirtyvän toimintapääoman taso eläkelaitosten välisissä vakuutuskannan luovutuksissa ja vastaanottamisissa määritellään uudelleen. Siirtyvän toimintapääoman tasoksi määriteltäisiin lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vakavaraisuusrajojen mediaani kaksinkertaisena. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa asetuksella siirtyvän toimintapääoman tason kaksi kertaa vuodessa Vakuutusvalvontaviraston esityksestä. Siirtyvän toimintapääoman osuus on nykyisen lain ja asetuksen mukaan 11,8 prosenttia ja lain muutoksen jälkeen 20 prosentin suuruusluokkaa.

Vuodesta 2006 lähtien työeläkeyhtiöstä vakuutusentaneiden suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkkeen omavastuumaksutekniikka korvataan maksuluokkiin perustuvalla järjestelyllä. Työnantajan TEL-maksutaso määräytyy etukäteen, eivätkä tulevat työkyvyttömyyseläketapaukset johda enää maksun tarkistuksiin. Työkyvyttömyyseläkkeitä käsitellään maksupohjaisina eläkejärjestelyinä eikä työeläkeyhtiön hoitamasta vakuutuksesta tarvitse laatia IAS 19 -standardin mukaisia laskelmia.

Vuonna 1994 konkurssiin hakeutuneen Eläke-Kansan perua oleva kannansiirtosaaminen, joka tilivuoden alussa oli Varman osalta 18 miljoonaa euroa, on siirretty eläkejärjestelmän yhteiselle vastuulle vuoden 2005 aikana.

Laskuperustekorko oli 30.6.2005 saakka 4,75 prosenttia, loppuvuoden 5,5 prosenttia ja vuoden 2006 alusta 6,0 prosenttia. TEL-vakuutuksen keskimääräinen maksutaso oli 21,6 (21,4) prosenttia palkoista, palkansaajan maksuosuuden ollessa 4,6 (4,6) prosenttiyksikköä palkoista alle 53-vuotiailla ja 5,8 % yli vähintään 53-vuotiailla. YEL-maksu oli 21,4 (21,4) prosenttia vahvistetusta työtulosta alle 53-vuotiailla ja 22,6 % yli vähintään 53-vuotiailla.

Tasoisuuden työkyvyttömyyseläkeosaa puretaan alentamalla tilapäisesti pienten ja keskisuurten työnantajien maksua vuonna 2006. Tasoisuudella on kasvanut mm. työkyvyttömyyseläkkeiden määrän jäätyä ennakoitua alhaisemmaksi. Vuoden 2006 työeläkemaksussa maksun työkyvyttömyysosaan annetaan 0,6 prosenttiyksikön tilapäinen alennus työnantajille, joilla on enintään 50 työntekijää. Alennus pienenee asteittain yrityksen työntekijämäärän kasvaessa 51:stä 799:ään, ja alennusta ei ole, jos työntekijöitä on vähintään 800. Työntekijäin eläkemaksu alenee alle 53-vuotiailla 4,3 prosenttiin ja yli 53-vuotiailla 5,4 prosenttiin palkoista. Myös yrittäjien eläkevakuutusmaksut alenevat siten, että alle 53-vuotiaiden maksu on 20,8 prosenttia ja yli 53-vuotiaiden 21,9 prosenttia työtulosta.

Varman taloudellinen kehitys

Varman tulos vuodelta 2005 oli erittäin hyvä ja vakavaraisuus vahva. Liitetiedoissa selvitetään tarkemmin työeläkevakuutusyhtiön tuloksen muodostumista ja esitetään Varman tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin. Esitystapa vastaa pääpiirteittäin IFRS-standardia (jotka eivät työeläkeyhtiötä koske), mikäli vastuuelvelle käsitellään nyky sääntöjen mukaisella tavalla. Kokonaistulos käyvin arvoin oli 1 681 (878) miljoonaa euroa. Liitetiedoissa on esitetty kokonaistuloksen osat vertaamalla sijoitustuottoja käyvin arvoin vastuuelvelle hyvitettävään korkoon ("sijoitustuotto"), liikekuluja vakuutusmaksuihin sisältyvään hoitokustannusosaan ("hoitokustannustulos") ja omalla vastuulla olevaa korvausmenoa vastaavaan vakuutusmaksutuloon ("vakuutusliikkeen tulos").

Yhtiön sijoitustuotot olivat käyvin arvoin 2 499 (1 566) miljoonaa euroa eli 11,6 (8,0) prosenttia. Sijoitustuotot ylittivät vastuuelvelle hyvitettävän koron

1 615 (803) miljoonalla eurolla. Varman sijoitustuotot vuosina 2001-2005 olivat keskimäärin 6,4 prosenttia vastaten 5,1 prosentin reaaliuottoa. Toiminnan tehokkuudesta johtuen liikekulut olivat 25 prosenttia vakuutusmaksuihin sisältyviä hoitokustannusosia alhaisempia, ja hoitokustannuslijäämä oli 24 (23) miljoonaa euroa. Omalla vastuulla oleva korvausmeno alitti vastaavan vakuutusmaksutulon, ja vakuutusliikkeen ylijäämä oli arviolta 43 (53) miljoonaa euroa.

Positiivisen tuloskehityksen ansiosta Varman vakaaraisuus kasvoi 1 613 (793) miljoonaa euroa. Toimintapääoma oli vuoden lopussa 5 599 (3 986) miljoonaa euroa ja suhteessa vakavaraisuusasetuksen mukaiseen vastuuelkaan 29,2 (22,8) prosenttia. Toimintapääoma oli vuoden lopussa vakavaraisuusrajaan verrattuna 2,44-kertainen (2,39-kertainen). Toimintapääomavaatimus seuraa yhtiön sijoitusten riskipitoisuutta. Toimintapääomaan sisältyvät oma pääoma, tilinpäätössiirtojen kertymä, osittamaton lisävakuutusvastuu sekä sijoitusten arvostuserot. Omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen riskejä kattava tasoitusmäärä kasvoi 40 (47) miljoonaa euroa ja oli 947 (907) miljoonaa euroa.

Hyvän tuloskehityksen johdosta asiakashyötyksiä varten siirrettiin ositettuun lisävakuutusvastuuseen 84 (51) miljoonaa euroa. Hyvityssiirto oli noin 0,68 (0,43) prosenttia vakuutettujen palkkasummasta.

Vakuustointi

Varma on Suomen suurin yksityisen sektorin työeläkevakuuttaja. Yhtiössä vakuutettujen yhteenlaskettu TEL-palkkasumma vuodelta 2005 oli noin 12,3 (11,8) miljardia euroa. Palkkasumman arvioidaan kasvaneen 3,5 prosenttia verrattuna vuoden 2004 toteutumaan, mihin vaikuttaa merkittävästi Varman teollisuusasiakkaiden koko maan keskimääräistä alhaisempi palkkasumman kasvu. Yhtiön vakuutusmaksutulo oli 2 764 (2 615) miljoonaa euroa, mistä TEL:n perusvakuutuksen osuus oli 2 626 (2 482) miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusten osuus 124 (119) miljoonaa euroa. Vuoden päättyessä Varmassa oli vakuutettuna noin 445 300 (442 700) henkilöä eli 2 600 enemmän kuin vuotta aiemmin. Varman maksutulolla mitattu markkinaosuus on arviolta noin 39 prosenttia työeläkeyhtiökentästä. Varma vahvisti edelleen asemaansa suuryritysten vakuuttajana, mutta menetti hieman markkinaosuuttaan pk-yritysten vakuuttajana. Työeläkeyhtiöiden siirtoliikkeessä maksutulolla mitattuna Varman koko vuoden tulos TEL-vakuutuksissa oli 18 miljoonaa euroa positiivi-

nen, jolla Varma oli työeläkevakuutusyhtiöiden siirtoliikkeen voittaja. Varma palvelee vakuutuksenottajia oman asiakasyhteystoimintansa lisäksi If Vahinkovakuutus Oy:n, Sammon sekä Nordea-konsernin palveluverkon kautta.

Vuoden alussa voimaan tulleen eläkeuudistuksen toimeenpano ja mittavat muutokset Varman tuotantojärjestelmissä sujuivat suunnitelmien mukaisesti. Vuonna 2005 maksettiin korvauksia 2 401 (2 277) miljoonaa euroa. Vuoden lopussa Varma maksoi TEL- ja YEL-eläkkeitä noin 293 000 (285 600) henkilölle. Vuoden aikana tehtiin 22 300 (19 210) uutta eläkepääätöstä eli 16 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna, jatkopäätöksiä tehtiin 4 800 (5 100), ennakkopäätöksiä 2 300 (2 400) ja muita päätöksiä 13 900 (11 700) kappaletta. Vanhuuseläkepääätökset nousivat 85 prosenttia ja osa-aikaeläkepääätökset 45 prosenttia. Varhennettua vanhuuseläkettä ja yksilöllistä varhaiseläkettä koskevat päätökset yli puollittuivat. Työkyvyttömyyseläkkeiden ensipäätökset pysyivät suunnilleen ennallaan. Työkyvyttömyyseläkkeiden hylkäysprosentti oli 23,7 (23,1) prosenttia. Eläkeuudistuksen johdosta kolme ikäluokkaa, 1940, 1941 ja 1942 syntyneet, saattoi hakea vanhuuseläkettä vuonna 2005. Näiden ikäluokkien Varman TEL- ja YEL- vakuutettuja oli vuoden 2005 alussa 6 900 henkilöä, näistä vanhuuseläkkeelle siirtyi vuoden loppuun mennessä 2 800 henkilöä eli noin 40 prosenttia. Pitkälle meneviä johtopäätöksiä eläkeuudistuksen tavoitteiden etenemisestä ei vielä voi tehdä; varhaiseläkkeiden hakemismäärät ovat kuitenkin laskeneet.

Eläkepääätösten käsittelyajat Varmassa lyhenivät entisestään. Kuukauden sisällä eläkeoikeuden alkamisesta tehtiin ensipäätöksistä 77,2 prosenttia, ja korvaustoiminnolle asetettu tavoite ylitettiin. Lainmuutosten vuoksi kaikkia eläkkeitä ei voida laskea etukäteen, sillä työnantajilta odotetaan ansiotietoja työsuhteen päättymiseen asti, mikä eräissä tapauksissa hidastaa eläkehakemusten käsittelyä.

Asiointi verkkopalvelujen kautta kasvaa koko ajan. Varman yritysasiakkaat voivat nyt hoitaa TEL-vakuutustensa laskut myös verkkolaskuina. Työnantajien Varmalle lähettämistä 813 000 (823 000) ilmoituksesta vastaanotettiin sähköisesti peräti 75,4 (71,5) prosenttia, mikä ylitti vakuustointitoiminnolle asetetun tavoitteen. Eläkearvio-verkkopalvelussa vakuutetut voivat saada arvion vanhuus- ja osa-aikaeläkkeestä eri eläkkeellesiirtymisajankohtina. Verkon kautta tehtiin noin 38 000 (25 000) eläkearviolaskelmaa. Li-

	31.12.2005	31.12.2004	muutos
Vakuutettujen määrä			
TEL ¹⁾	408 650	406 440	2 210
YEL	36 650	36 280	370
Yhteensä	445 300	442 720	2 580
TEL-lisäeläkevakuutus ¹⁾	13 330	15 310	-1 980
Vakuutusten määrä			
TEL	25 170	25 590	-420
Eläkkeensaajien määrä ²⁾			
Vanhuuseläke	163 965	156 027	7 938
Perhe-eläke	49 545	48 911	634
Työkyvyttömyyseläke	44 430	43 893	537
Työttömyyseläke	13 109	14 062	-953
Varhennettu vanhuuseläke	13 566	12 932	634
Yksilöllinen varhaiseläke	2 346	2 878	-532
Osa-aikaeläke	5 998	6 886	-888
Yhteensä	292 959	285 589	7 370
²⁾ YEL-eläkkeensaajat	28 298	28 155	143
²⁾ TEL/YEL-lisäeläkkeensaajat	36 330	34 979	1 351

säksi Varma postitti vuoden aikana 37 700 (39 000) TEL-vakuutetulle ikäluokkalaskelman. Laskelman saivat 30, 35, 40, 45, 50 ja 55 vuotta täyttävät vakuutetut.

Vastuuvetka

Vastuuvetka kasvoi vuoden aikana 9,0 (6,5) prosenttia 21 824 (20 029) miljoonaan euroon. Vastuuvetkaan sisältyy asiakashyvityksiin käytettävää ositettua lisävakuutusvastuuta 85 (51) miljoonaa euroa ja toimintapääomaan sisältyvää osittamatonta lisävakuutusvastuuta 2 640 (2 483) miljoonaa euroa. Taositusmäärä oli 947 (907) miljoonaa euroa. Seitsemästä eläkesäätiöstä siirtyi Varmaan eläkevastuita 467 miljoonaa euroa. Vastuuvetkan katteena olevan omaisuuden arvo oli 114 prosenttia vastuuvetelasta.

Sijoitustoiminta

Varman sijoitusten arvo oli vuoden lopussa 24 621 (21 233) miljoonaa euroa. Sijoitusten tuotto oli 2 499 (1 566) miljoonaa euroa eli 11,6 (8,0) prosenttia, mikä vastaa lähes 11 prosentin reaalityttöä. Tulos oli hyvä ja siitä noin kaksi kolmasosaa tuli osakesijoituksista. Osakemarkkinat kehittyivät suotuisasti vuoden aikana Yhdysvaltain markkinoita lukuun ottamatta.

Johdannaisilla suojattiin niin korko-, valuutta- kuin osakeriskejä. Sijoituksia lisättiin niin osakkeisiin kuin nk. vaihtoehtoisin sijoituksiin (mm. pääomarahastot, hedge-rahastot, noteeraamattomat osakkeet) ja korkosijoitusten osuutta vähennettiin. Pitkät markkinakorot laskivat vuoden aikana. Historiallisessa tarkastelussa korkotasot ovat edelleen matalia ja korkokäyrät loivia. Kiinteistösijoitukset pysyivät suunnilleen edellisvuoden euromääräisellä tasolla ulkomaisten kiinteistösijoittajien lisätessä sijoituksiin Suomen kiinteistömarkkinoille.

Lainasaamiset olivat 954 (1 090) miljoonaa euroa eli 4 (5) prosenttia sijoituksista. Lainoista oli takausvakuudellisia 74 (81) prosenttia. Vuoden aikana uusia lainoja nostettiin 147 (134) miljoonaa euroa. Lainasaamisten tuotto oli 43 (56) miljoonaa euroa eli 4,5 (4,8) prosenttia. Keskimääräinen jäljellä oleva laina-aika oli 7,9 (9,2) vuotta.

Joukkovelkakirjalainojen osuus sijoituksista oli 11 570 (11 241) miljoonaa euroa eli 47 (53) prosenttia. Noteerattuja julkisyhteisölainoja oli 6 455 (6 134) miljoonaa euroa, noteerattuja rahoituslaitoslainoja 2 687 (2 565) miljoonaa euroa ja noteerattuja yritys-

lainoja 2 081 (2 311) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainasalkun keskimääräinen riskipainotettu luotokelpoisuus oli A, kuten edellisen vuoden lopussa. Korkosalkun keskimääräinen juoksuaika oli vuoden lopussa 4,3 (3,5) vuotta. Joukkovelkakirjasijoitusten tuotto oli 513 (535) miljoonaa euroa eli 4,5 (5,0) prosenttia. Salomon Euro Government -indeksin tuotto oli 5,5 prosenttia ja Merrill Lynch Euro Corporate -indeksin 4,0 prosenttia.

Muut rahoitusmarkkinavälineet olivat vuoden lopussa 620 (838) miljoonaa euroa. Niiden tuotto oli 13 (12) miljoonaa euroa eli 2,0 (2,6) prosenttia.

Osakesalkun (sisältäen myös mm. pääomarahastot) arvo oli vuoden lopussa 8 761 (5 477) miljoonaa euroa eli 36 (26) prosenttia sijoituksista. Vuoden nettosijoitukset olivat 1 666 (438) miljoonaa euroa. Kansainväliset pörssi-indeksit nousivat siten, että Dow Jones Stoxx 600 -tuottoindeksin vuosimuutos oli +27 (+32) prosenttia, HEX-yleisindeksin +35 (+8) prosenttia ja HEX-portfolioindeksin +35 (+21) prosenttia. Kotimaisia noteerattuja osakkeita oli 2 367 (1 834) miljoonaa euroa. Pääomarahastoihin oli sijoitettuna 490 (321) miljoonaa euroa. Lisäksi on sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia 544 (338) miljoonaa euroa. Osakkeiden ja pääomarahastojen tuotto oli 1 787 (855) miljoonaa euroa eli 29,4 (17,9) prosenttia. Varman omistamien Sammon osakkeiden (markkina-arvo 894 miljoonaa euroa) tuotto oli 48 prosenttia.

Kiinteistösijoitusten arvo oli vuoden lopussa 2 716 (2 587) miljoonaa euroa eli 11 (12) prosenttia sijoituksista. Vuoden aikana kiinteistöihin investoitiin suoraan 144 (180) miljoonaa euroa ja niitä myytiin 24 (64) miljoonalla eurolla. Ulkomaisiin kiinteistörahastoihin sijoitettiin 38 (15) miljoonaa euroa. Lisäksi on sitouduttu merkitsemään kiinteistörahastojen osuuksia 162 (54) miljoonalla eurolla. Vuoden 2005 lopussa Varma-konsernin omistamien kiinteistöjen vuokrattava pinta-ala oli noin kaksi miljoonaa neliömetriä. Toimitilakiinteistöjen vajaakäyttöaste oli 5,2 (3,7) prosenttia. Sijoitetun pääoman mukaan jaettuna kiinteistökannasta oli toimisto- ja liikehuoneistoja 57 (59) prosenttia, asuinhuoneistoja 19 (18) prosenttia, teollisuus- ja varastotiloja 17 (16) prosenttia, vesivoimalaitoksia 5 (5) prosenttia ja muita tiloja 2 (2) prosenttia. Suurimmat kiinteistökohteet olivat Helsingissä Hämeentie 135 (123 miljoonaa euroa) ja Tampereella nk. Finlaysonin alueella toimiva Tampereen Kiinteistö Invest Oy (123 miljoonaa euroa). Kiinteistösijoitusten tuotto oli 154 (128) miljoonaa euroa

eli 6,0 (5,1) prosenttia. Varma on Suomen kolmanneksi suurin kiinteistösijoittaja. Kiinteistösijoitukset antavat tasaisen tuoton vaihtelevissa suhdanteissa. Sijoituksissa osakkeiden markkinariski muodostaa suurimman tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR-luku oli vuoden lopussa 498 (315) miljoonaa euroa. Kyseinen luku tarkoittaa sijoitusten suurinta mahdollista markkina-arvon alenemista tavanomaisissa markkinaolosuhteissa kuukauden aikana 97,5 prosentin todennäköisyydellä. Avoin valuuttaposition oli 2,1 prosenttia vastuuvälästä. Vuoden puolivälistä alkaen vastuuvälästä on voitu kattaa 10 (5) prosenttia Euroopan talousalueen ulkopuolisten OECD:n jäsenvaltioiden osakkeilla ja velkasitoumuksilla. Muutos lisäsi Varman mahdollisuuksia riskien hallintaan lisäämällä sijoitusten maantieteellistä hajauttamista mm. Yhdysvaltain markkinoille. Varma käytti johdannaisia varsinkin koronnousu- ja valuuttariskin sekä jossakin määrin osakeriskin suojaamiseen.

Varman sijoitustoiminnan suorat liikekulut 11 (10) miljoonaa euroa ovat vuositasolla ainoastaan noin 0,05 prosenttia sijoitusten arvosta. Varma osallistui sijoitustoiminnan tuloksellisuutta ja kustannustehokkuutta selvittäneeseen riippumattomaan kansainväliseen tutkimukseen. Tutkimuksen mukaan Varman sijoitustoiminnan tulokset ja tehokkuus ovat kansainvälisessä vertailussa hyvällä tasolla.

Varman omistajaohjauksessa ovat tärkeitä omistettujen yritysten korkeatasoinen hallinnointi, toiminnan läpinäkyvyys, aktiivinen vaikuttaminen sekä avainhenkilöstön kannustinjärjestelmät. Kevään 2005 aikana Varma oli mukana kaikkien omistamiensa kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa sekä 115 ulkomaisessa yhtiökokouksessa.

Liikekulut

Varma käytti vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katettaviin liikekuluihin 75 (75) prosenttia saaduista hoitokustannusosista. Kustannustehokkuutta kuvaava prosenttiosuus on kilpailukykyinen koko työeläkealalla. Yhtiön kustannustehokkuus koituu Varman asiakkaiden hyväksi korkeampina asiakashyötyisinä.

Henkilöstö- ja tietotekniikkakulut muodostavat Varman liikekuluista yli 80 prosenttia. Kokonaisliikekulut nousivat edellisestä vuodesta 7 (4) prosenttia ja olivat 84 (78) miljoonaa euroa.

Varma-konsernin henkilöstömäärä ilman tilapäisiä työsuhteita oli vuoden lopussa 840 (837) henkilöä,

joista emoyhtiössä työskenteli 670 (660) henkilöä. Varmassa on käytössä koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä, joka koostuu yhtiökohtaisesta ja henkilökohtaisesta osasta. Yhtiökohtaiseen osaan vaikuttivat tulokset sijoitustoiminnassa, asiakashankinnassa, liikekuluissa sekä eläke- ja vakuutuskäsittelyn tehokkuudessa.

Varma rakentaa uudet toimitilat Helsingin Salmisareen, jonne on tarkoitus muuttaa vuoden 2008 loppupuolella. Uusiin ja tarkoituksenmukaisiin tiloihin siirtymisellä voidaan aikaansaada merkittäviä kustannussäästöjä. Lisäksi uusi toimitila tarjoaa mahdollisuuden uudistaa yhtiön toimintaa ja työtapoja.

Vuoden aikana toteutettiin yhtiön toiminnan tehokkuusselvitys. Tavoitteena on, että Varma on parhaiten palveleva ja kustannustehokkain työeläkeyhtiö, jonka toiminta on parhaiden käytäntöjen mukaista. Yhtiön tulee suorittaa sille uskottu toimeenpanotehtävä työeläkejärjestelmässä tehokkaasti ja siten hoitaa nykyisten ja tulevien eläkkeensaajien varoja mahdollisimman hyvin. Tehokkuusselvityksen aikana syntyi lukuisia toiminnan prosesseihin ja resursien käyttöön liittyviä tehostamisideoita. Prosessin ja tuotteiden kartoituksia hyödynnettiin henkilöstön tulosmittareiden laadinnassa.

Varman toiminnan tärkeimmät ulkoistukset ovat TietoEnator Pension Insurance Oy (IT-käyttöpalvelut), TietoEnator Esy Oy (IT-suunnittelupalvelut 2.1.2006 alkaen) ja Ovenia Oy (kiinteistöjen ja huoneistojen ylläpitopalvelut ja asuntojen vuokrauspalvelu).

Konserni- ja osakkuusyhtiöt

Vuoden 2005 lopussa Varman konserniin kuului 227 (229) tytär- ja 69 (69) osakkuusyhtiötä, jotka ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä.

Esy Oy:n osakekannasta 80 prosenttia siirtyi TietoEnator Oyj:n omistukseen 2.1.2006, minkä jälkeen Varman omistus yhtiöstä on 14,4 prosenttia ja äänivallasta 50,1 prosenttia. Järjestelyn tarkoituksena on luoda laajempi teknologia-, osaamis- ja resursisipohja liiketoiminnan ja asiakaspalvelun kehittämiseksi.

Osakkuusyhtiö Silta Oy:n eläkesäätiöille ja -kassoilte tarjottavien palveluiden osana olevat eläkelaskenta- ja maksatuspalvelut siirtyivät Varman hoitoon 1.1.2006.

Yhtiön hallinto

Varman yhtiökokouksessa käytävät äänivaltaa vakuutuksenottajat, äänioikeus noin 78 prosenttia, vakuutetut noin 20 prosenttia sekä takuupääoman omistaja Sampo-konserni noin 2 prosenttia.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.3.2005 Varman hallintoneuvostoon valittiin uudelleen Riku Aalto, Helena Rissanen, Matti Kyytsönen, Juha Rantanen, Erkki Etola, Hannu Penttilä ja Kari Toikka. Matti Honkalan tilalle valittiin Matti Halmesmäki, Lauri Lylyn tilalle Martti Alakoski, Ole Johanssonin tilalle Jukka Alho ja Jouko M. Jaakkolan tilalle Pekka Tefke. Hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajakseen Pekka Paasikiven sekä varapuheenjohtajiksi Jukka Härmälän ja Sakari Tammisen. Sitten hallintoneuvostosta ovat eronneet Jukka Alho ja Antti Rinne.

Tilintarkastajiksi yhtiökokous valitsi KHT Mauri Palvin ja KHT Jaakko Nymanin sekä varatilintarkastajiksi KPMG Oy Ab:n ja KHT Paula Pasasen. Vuonna 2005 tilintarkastuksesta maksetut palkkiot olivat 220 000 (158 000) euroa ja tilintarkastusyhteisöille konsultoinnista (mm. verotus) maksetut palkkiot 105 000 (68 000) euroa eli yhteensä 325 000 (226 000) euroa.

Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 1.12.2005 hallituksen erovuoroiset jäsenet Jouko Ahosen, Arto Ojalan, Kari O. Sohlbergin ja Björn Wahlroosin uudelleen yhtiön hallitukseen. Vuoden 2005 aikana hallituksen puheenjohtajana toimi Jyrki Juusela sekä varapuheenjohtajina Ole Johansson ja Mikko Mäenpää.

Varman hallitus on kokoontunut vuoden aikana 10 kertaa. Osallistumisaste oli keskimäärin 93 prosenttia varajäsenten osallistuminen huomioonottaen. Varsinaisista jäsenistä jokainen osallistui vähintään kuuteen kokoukseen. Hallituksen tarkastusvaliokunta on kokoontunut kaksi kertaa ja kompensatio- ja nimitysvaliokunta kaksi kertaa. Hallituksen kaikki varsinaiset ja varajäsenet ovat osallistuneet hallitustyöskentelyn itsearviointiin.

Hallitus on vuoden aikana käsitellyt mm. yhtiön strategiaa, sijoitussuunnitelmaa ja sijoituksia yleensä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä, yhtiön ohjaus- ja palkitsemisjärjestelmiä, yhtiön keskeisten toimintojen kehittämistä ja liikekulutehokkuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Vuonna 2005 päivitetyn kansallisen eläkestrategiaraportin mukaan Suomen kansalliset eläkepoliittiset ratkaisut ovat pääpiirteissään sopusoinnussa EU:n yhteisten tavoitteiden kanssa. Suomen eläkejärjestelmän haasteet johtuvat pääosin ikärakenteen muutoksesta ja siitä seuraavasta eläkemenojen kasvun kiihtymisestä. Niin eläkkeiden riittävyden kuin rahoituksen kestävyyskannalta ratkaisevassa asemassa ovat työurien pidentäminen ja työllisyysasteen nostaminen. Joulukuussa 2005 ilmestyneessä yhteisraporttiluonnoksessa Suomen työeläkejärjestelmä ja erityisesti onnistunut eläkeuudistus saivat kiitosta. Raporttiluonnoksessa esitellään Suomen järjestelmää ns. parhaana käytäntönä niille maille, jotka pyrkivät uudistamaan eläkejärjestelmiään.

Suurten ikäluokkien eläköitymisen myötä työvoiman tarjonta supistuu. Työssä jaksamista tulee tukea niin työilmapiirin kuin työkyvyn kehittämisellä. Kestävän eläkepolitiikan perustana on talouden ja tuotavuuden kasvun jatkuminen. Alhaiset investoinnit kotimaahan heikentävät pääomakantaa. Työmarkkinakeskusjärjestöjen laatiman työeläkejärjestelmän sijoitus selvityksen ehdotusten mukaan eläkelaitokset voivat tavoitella riskinkantokykyä nostamalla parempia sijoitustuottoja lisäämällä osakesijoituksia ja toisaalta edistää sijoituksia Suomeen.

Varmassa työmäärä lisääntyy suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle. Tähän on varauduttu panostamalla tietojärjestelmiin, henkilöstön osaamiseen ja prosessien virtaviivaistamiseen. Yksityisalojen työeläkelakien yhdistäminen vuoden 2007 alussa vaatii mittavia tietojärjestelmä- ja toimintatapamuutoksia. Varma on tehokas työeläkeyhtiö, joka alan suurimpana toimijana panostaa jatkuvasti asiakkaidensa palvelun kehittämiseen. Varma tukee myös toimenpiteitä, joilla lisätään työeläkejärjestelmän tehokkuutta lisääntyvän kilpailun myötä.

Pitkään jatkuneen sijoitusmarkkinoiden positiivisen kehityksen jälkeen nykyisen tuottotason ylläpitäminen on erittäin haasteellista. Kehittyvien markkinoiden kasvun ennakoitaan jatkuvan ripeänä. Maailmantalouden uhat liittyvät energian hintaan ja Yhdysvaltain kansantalouden vajeongelmiin mahdollisten poliittisten selkkausten ja luonnonkatastrofien lisäksi. Myös läntisten talouksien välttämättömät rakenneuudistukset ja uusien talouksien voimakkaan kasvun hallinta asettavat haasteita. Työeläkejärjestelmän vakavaraisuus on kuitenkin vahva, joten mahdollinen korkotason nousu tai osakemarkkinoiden negatiivinen kehitys eivät enää muodosta samanlaista uhkaa kuin joitakin vuosia aiemmin. Sopivien sijoituskohteiden löytymisen vaikeus voi vaikeuttaa riittävän tuoton saamista eläkevaroille. Kate- ja vakavaraisuussäännösten uudistaminen tukemaan osakesijoitusten kasvattamista kasvattaa mahdollisuuksia tavoitella lisätuottoja. Työeläkevarojen sijoitustoiminnan riskin kasvattaminen on tärkeä kysymys, koska yhden prosenttiyksikön parannus eläkevarojen tuottotasossa merkitsee pitkällä aikavälillä 2–3 prosenttiyksikön alenemista eläkemaksujen tasossa.

Tuloslaskelma

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo	2 763,9	2 614,8	2 763,9	2 614,8
Sijoitustoiminnan tuotot	2 100,1	1 824,8	2 081,2	1 814,9
Muut vakuutustekniset tuotot		1,6		1,6
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-2 420,1	-2 295,9	-2 420,1	-2 295,9
Korvausvastuun kokonaismuutos	-5 00,1	-452,1	-500,1	-452,1
Kannansiirto		-2,2		-2,2
Vastuunsiirto	136,1	3,6	136,1	3,6
	-2 784,2	-2 746,6	-2 784,8	-2 746,6
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaismuutos	-1 295,5	-764,6	-1 295,5	-764,6
Kannansiirto		-9,7		-9,7
Vastuunsiirto	331,3	9,5	331,3	9,5
	-964,1	-764,8	-963,5	-764,8
Lakisääteiset maksut	-12,4	-12,6	-12,4	-12,6
Liikekulut	-53,3	-49,7	-53,3	-49,7
Sijoitustoiminnan kulut	-1 038,8	-843,0	-1 032,9	-833,4
Vakuutustekninen tulos	11,2	24,5	-1,8	24,2
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Osuus osakkuusyritysten voitosta			-0,2	1,2
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot	-3,5	-19,3	-3,5	-20,2
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen	7,8	5,2	-5,5	5,3
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	0,0	2,6		
Tuloverot				
Tilikauden verot tilinpäätössiirroista	0,0	-0,7		
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			0,5	0,5
Tilikauden voitto/tappio	7,8	7,1	-5,0	5,7

Tase

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004
Vastaavaa				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	0,5	0,6	0,5	0,6
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 675,6	1 598,1	2 245,8	2 194,9
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	611,5	626,4		
	2 287,1	2 224,5	2 245,8	2 194,9
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	4,5	4,4	1,3	2,3
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	0,6	0,7	0,6	0,7
Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä	1,4	1,4	3,2	3,0
	6,4	6,4	5,0	5,9
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	6 978,1	4 959,1	6 993,6	4 975,5
Rahoitusmarkkinavälineet	11 193,2	11 213,5	11 193,2	11 213,5
Kiinnelainasaamiset	113,3	182,6	113,3	182,6
Muut lainasaamiset	826,0	890,3	826,0	890,3
Talletukset	60,7	46,2	60,7	46,2
	19 171,2	17 291,8	19 186,8	17 308,1
	21 464,8	19 522,7	21 437,6	19 509,0
Saamiset				
Ensiluovutustoiminnasta				
Vakuutusentottajilta	66,5	77,6	66,5	77,6
Muut saamiset				
Kannansiirtosaaminen		18,4		18,4
Muut saamiset	254,8	202,9	256,3	204,6
	321,3	298,9	322,9	300,6
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	4,2	4,5	4,2	4,5
Muut aineelliset hyödykkeet	0,6	0,5	0,6	0,5
	4,7	5,0	4,7	5,0
Rahat ja pankkisaamiset	35,3	69,1	36,5	69,9
	40,0	74,1	41,3	75,0
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	279,6	276,8	280,2	277,2
Muut siirtosaamiset	4,5	53,6	4,6	54,1
	284,1	330,3	284,8	331,3
VASTAAVAA	22 110,7	20 226,7	22 087,0	20 216,5

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Takuupääoma	11,9	11,9	11,9	11,9
Muut rahastot	46,6	40,3	46,6	40,3
Edellisten tilikausien voitto/tappio	0,1	0,1	-31,1	-29,9
Tilikauden voitto/tappio	7,8	7,1	-5,0	5,7
	66,4	59,4	22,3	28,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	0,4	0,5		
Vähemmistöosuus				
			28,5	30,4
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	14 948,3	13 652,8	14 948,3	13 652,8
Korvausvastuu	6 875,8	6 375,7	6 875,8	6 375,7
	21 824,1	20 028,5	21 824,1	20 028,5
Jälleenvakuutustalletevelat				
	0,0	0,0	0,0	0,0
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	6,4	9,3	6,4	9,3
Muut velat	156,8	116,1	148,8	105,5
	163,2	125,4	155,2	114,8
Siirtovelat				
	56,5	12,9	56,8	14,7
VASTATTAVAA	22 110,7	20 226,7	22 087,0	20 216,5

Rahoituslaskelma

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	11,2	24,5	-1,8	24,2
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	1 795,6	1 216,7	1 795,6	1 216,7
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	44,7	41,7	38,9	28,3
Suunnitelman mukaiset poistot	21,1	14,8	72,2	70,2
Myyntivoitot- ja tappiot	-446,1	-60,9	-446,0	-61,3
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	1 426,5	1 236,7	1 458,9	1 278,1
Käyttö pääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	23,9	-63,8	24,2	-39,8
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(-)/vähennys(+)	81,5	10,1	82,6	-6,8
Liiketoiminnan rahavirta ennen veroja	1 531,8	1 183,1	1 565,7	1 231,5
Maksetut välittömät verot	-3,5	-20,0	-3,5	-20,2
Liiketoiminnan rahavirta	1 528,4	1 163,0	1 562,2	1 211,4
Investointien rahavirta				
Nettosijoitukset ja luovutustulot	-1 560,4	-1 163,5	-1 593,8	-1 217,5
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot	-1,0	-1,3	-1,0	-1,3
Investointien rahavirta	-1 561,4	-1 164,8	-1 594,9	-1 218,7
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Rahoituksen rahavirta	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Rahavarojen muutos	-33,8	-2,4	-33,4	-8,0
Rahavarat tilikauden alussa	69,1	71,5	69,9	77,9
Rahavarat tilikauden lopussa	35,3	69,1	36,5	69,9

Tilinpäätöksen liitetiedot

Laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölain sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätöksessä on noudatettu sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuperusteita ja Vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty emoyhtiön lisäksi ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Konserniin kuuluvat yhtiöt on esitetty liitetiedoissa.

Emoyhtiöllä on tytäryhtiöinä 225 (227) kiinteistöyhtiötä ja 2 (2) muuta yhtiötä.

Konsernitilinpäätös on laadittu emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä lähtien. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen. Esy Oy on kuitenkin yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva on jaettu tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käypien arvojen sallimissa rajoissa, ja sitä poistetaan näiden omaisuuserien poistosuunnitelmien mukaan. Tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi on tehty arvonalennuksia eräissä kiinteistöissä. Konserniosakkeisiin tehdyt arvonorotukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonorotukseksi.

Konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa emoyhtiön pääkonttorista, osoitteesta Annankatu 18, 00120 Helsinki.

Sijoitukset yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus

Pääomaosuusmenetelmää käyttäen konsernitilinpäätökseen on yhdistelty olennaiset, pysyväen omistukseen tarkoitetut yhtiöt, joissa konsernin osuus on 20–50 prosenttia äänivallasta. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiöinä. Koska näiden yhtiöiden kulut katetaan osakkailta perittävällä yhtiövastikkeella, on yhdistelemättä jättämisen merkitys konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan vähäinen.

Konsernituloslaskelmaan sisältyy osuus osakkuusyriytysten tuloksesta. Konsernitaseessa on osakkuusyriytysten hankintamenoon lisätty konsernin osuus hankinnan jälkeen kertyneistä tuloksista. Sijoitukset yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus, on esitetty liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus sekä käyvät arvot

Kiinteistösijoitukset on merkitty taseeseen tehdyillä poistoilla vähennettyyn ja arvonorotuksilla lisättyyn hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon. Vesivoimaloiden todennäköinen luovutushinta on johdettu reaaliuottopohjaisten vuokrasopimusten mukaisista optiohinnoista, joilla vesivoimaloi-

den myyjällä on oikeus takaisinostoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain Vakuutusvalvontaviraston määräysten edellyttämällä tavalla perustuen pääasiassa yhtiön omien asiantuntijoiden lausuntoihin. Kiinteistösijoitusten käypä arvo arvioidaan vuosittain. Tilivuonna 2005 kiinteistöihin ei ole tehty arvonorotuksia. Tehdyt arvonalennukset on kirjattu tulosvaikutteisesti sijoitusten arvonalennuksiin.

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Arvopapereista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset on palautettu tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osalta. Noteerattujen arvopapereiden käypinä arvoina on käytetty tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia tai sen puuttuessa viimeistä kaupankäyntikurssia. Muiden osakkeiden käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä luovutushintaa tai tasesubstanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota käyvästä arvosta tai sen puuttuessa hankintamenoa. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty viimeistä saatavissa olutta hallinnointiyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineet on merkitty taseeseen hankintamenoon, jota on oikaistu hankintameno ja nimellisarvon erotuksen jaksotuksella. Jaksotus on kirjattu korkotuottojen vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuajana. Hankintameno on kirjattu jaksotusten määrän on ilmoitettu taseeseen liitetiedoissa. Korkotason vaihtelusta johtuvia arvomuutoksia ei ole kirjattu.

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannais-sopimukset on arvostettu kokonaisuutena suojattavan erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei ole kirjattu arvomuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta ole tehty tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvomuutos ylitä suojattavan erän positiivista arvomuutosta. Jos suojattavasta kohteesta on kirjattu arvonalennuksen palautusta, on käytetyn johdannaisen arvomuutos kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Syntyneet tuotot ja kulut on kirjattu arvonalennusten ja palautuneiden arvonalennusten oikaisuina.

Muiden johdannais-sopimusten negatiivinen arvomuutos on kirjattu tulosvaikutteisesti. Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi. Korkeajohdannaisten tuotot ja kulut on kirjattu korkotuottoihin.

Valuuttajohdannaiset, jotka on käsitelty tilinpäätöksessä suojaavina, on myös vakavaraisuus- ja vastuuvelan katelaskennassa käsitelty suojaavina.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa. Lainauksen vastapuoli on selvitysyhteisö, jolle lainaksi ottaja on asettanut vakuuden.

Ulkomaanrahanmääräiset sijoitukset on merkitty taseeseen hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Valuuttakurssierot on kohdistettu tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletus-

ten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi. Laskettaessa käypiä arvoja on käytetty Euroopan keskuspankin 30.12. noteeraamia keskikursseja.

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Suunnitelman mukaiset poistot

Rakennusten hankintameno mukaan lukien rakennusten ainesosat, irtaimisto ja pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan. Myös rakennusten tuloutettu arvonorotus poistetaan suunnitelman mukaan. Poistot lasketaan tasapoistoina käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	40–60 vuotta
Teollisuus- ja varastorakennukset	25–50 vuotta
Vesivoimalarakennukset	70 vuotta
Vesivoimaloiden koneet ja laitteet	30 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Atk-ohjelmistot	5 vuotta
Autot	5 vuotta
Kalusto	10 vuotta
Konttorikoneet	7 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta

Emoyhtiön vuonna 2004 sulautuneesta Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy:stä siirtyneistä ja osassa muista rakennuksista ja rakennusten teknisistä laitteista on tehty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaiset enimmäispoistot.

Tilikauden voitto ja oma pääoma

Työeläkevakuutusyhtiössä voitto emoyhtiön tuloslaskelmassa määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedoissa esitetään emoyhtiön oman pääoman jakautuminen vakuutuskannan ja takuupääoman omistajien kesken.

Liitetiedoissa on säännösten edellyttämän laajuuden lisäksi esitetty emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin muodossa, jonka tarkoituksena on lisätä työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyttä.

Toimintapääoma

Toimintapääoma lasketaan käypiin arvoihin arvostettujen varojen ja velkojen erotuksena. Vastuuvetkaan ei tällöin lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta, jolla varaudutaan sijoitustoiminnan riskeihin. Ei-suojaavien johdannaissoimusten osalta on toimintapääomasta vähennetty laskennallinen enimmäistappio.

Toimintapääoma esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Verot

Tilikauden veroina on kirjattu veroilmoituksen verolaskelman mukaiset verot suoriteperusteisesti.

Käyttämättömiä yhtiöveron hyvityksiä oli vuoden 2004 lopussa verolipun mukaan 165 miljoonaa euroa, jotka on vuoden 2005 alussa voimaan tulleen verouudistuksen siirtymäsäännöksen mukaan käytettävä 10 vuodessa.

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa ei tilinpäätössiirtojen kertymästä tai muista väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisten arvojen välillä ole laskettu, koska yhtiön nettotulos määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Myöskään konsernin omistamissa keskinäisissä kiinteistöyhtiöissä ei ole laskettu laskennallista verovelkaa tai -saatavaa, koska ne eivät ole kyseisen yhtiön tai konsernin kannalta olennaisia. Tilinpäätössiirtoja ja liitetiedoissa esitettyjä arvostuseroja on tarkoitus tulouttaa vain kulukirjauksia vastaan.

Toimintokohtaiset liikemenot ja poistot

Korvaus- ja työkyvyn ylläpitämiseen liittyvään toimintaan kohdistuvat liikekulut sisältyvät tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin, sijoitusten hoitamiseen liittyvät kulut sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutustoiminnan sekä hallinnon kulut.

Eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksin ja vapaaehtoisilla lisäeläkevakuutuksilla.

Tunnusluvut ja analyysit

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ja analyysit on laskettu ja esitetty Vakuutusvalvontaviraston liitetietoja koskevien määräysten mukaisesti.

Sijoitustoiminnan ja vakavaraisuuden tunnusluvut ja analyysit esitetään käyvin arvoin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan on laskettu sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassa- tai suoritevirrat.

Kauden tuotto on laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma on laskettu lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat (kassavirta/suoritevirta = ostot – myynnit – tuotot + kulut) painotettuna sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä kauden loppuun.

Kiinteistötalouden instituutin (KTI) mukainen kiinteistöjen kokonaistuotto muodostuu nettotuotosta (hoitokatteesta), jota oikaistaan markkina-arvonmuutoksella. Kokonaistuotto suhteutetaan keskimääräiseen sidottuun pääomaan, joka saadaan oikaisemalla vuoden alun markkina-arvoa puolella vuoden investoinneista, joiden oletetaan tapahtuvan tasaisesti pitkin vuotta. Kokonaistuotto-% muodostuu nettotuotto-%:sta oikaistuna pääomatuotto-%:lla (pääomatuotto-% = tarkasteluvoiton arvonnmuutos prosentteina keskimääräisestä sidotusta pääomasta).

Tilinpäätöksen liitetiedot

Konserniyhtiöt

Varman konsernitiilinpäätökseen sisältyvät uusina yhtiöinä:

Asunto Oy Lahden Kulmakatu 10
Asunto Oy Raision Tasonorni
Asunto Oy Tampereen Palatsinraitti 1
Asunto Oy Turun Metallikatu
Kiinteistö Oy Acta Kivenlahti
Kiinteistö Oy Helsingin Malminkatu 28
Kiinteistö Oy Helsingin Ratakartankatu 3
Kiinteistö Oy Helsingin Ristipellontie 16
Kiinteistö Oy Hämeenkatu 23
Kiinteistö Oy Lahden Tupalankatu 3
Kiinteistö Oy Oulun Tulliväylä 3
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti

Konserniin sisältyvät lisäksi seuraavat 215 yhtiötä

Asunto Oy Kotkan Alahovintie 11
Asunto Oy Lahden Massinpoiju
Asunto Oy Lappeenrannan Ihalaisenvuori
Asunto Oy Rovaniemen Väliarakka
Asunto Oy Espoon Rautaisentie 21
Asunto Oy Espoon Emännantie 1
Asunto Oy Espoon Emännantie 2
Asunto Oy Espoon Emännantie 3
Asunto Oy Espoon Keijumäki
Asunto Oy Espoon Kilonlemmikki
Asunto Oy Espoon Kiskottajankuja 4
Asunto Oy Espoon Kyyhkysmäki 14
Asunto Oy Espoon Lintuvaarant. 37–39
Asunto Oy Espoon Pyölinpuisto
Asunto Oy Haukikoto
Asunto Oy Helsingin Kaustisenpolku 1
Asunto Oy Helsingin Kimmontie 3
Asunto Oy Helsingin Kivihaanrinne
Asunto Oy Helsingin Klaneettitie
Asunto Oy Helsingin Näyttelijäntie 22
Asunto Oy Helsingin Päijänteen 4–6
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 20
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 30
Asunto Oy Helsingin Viulutie 1
Asunto Oy Jyväskylän Kiramo 4
Asunto Oy Katajajarvuntie 22
Asunto Oy Kaustisenpolku 5
Asunto Oy Kokkovouri
Asunto Oy Korkeavuorenkatu 2 A
Asunto Oy Kotkan Alahovinnitty
Asunto Oy Kuokkalan Tahkonkartano
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 12
Asunto Oy Lahden Lahdenkatu 39
Asunto Oy Lahden Massinhuvi
Asunto Oy Lahden Ritariipiha
Asunto Oy Linnantie 3
Asunto Oy Lintukallionrinne 1
Asunto Oy Matinkylän Poutapilvi
Asunto Oy Merihauki
Asunto Oy Minkkikuja 3
Asunto Oy Nelliikkatie
Asunto Oy Niittymaanpuisto
Asunto Oy Näkinkuja 4
Asunto Oy Oulun Lehmuskuja
Asunto Oy Paatsamatie 3
Asunto Oy Paratiisintie
Asunto Oy Raikukuja II
Asunto Oy Saarnilaakso
Asunto Oy Siltavouduintie 1
Asunto Oy Taivalpolku
Asunto Oy Tampereen Jankansampo
Asunto Oy Tampereen Kultaköynnös
Asunto Oy Tampereen Näsijärvenkatu 3
Asunto Oy Tampereen Puuvillatehtaankatu 6
Asunto Oy Tampereen Satakunnankatu 22
Asunto Oy Tampereen Vihlahdenkontu
Asunto Oy Tervahovinkatu 12
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 64
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 70
Asunto Oy Turun Laivurinkatu 2
Asunto Oy Vantaan Kaivoslähde

Asunto Oy Vantaan Käräjäkuja 1
Asunto Oy Vantaan Lummepiha
Asunto Oy Vantaan Vernissakatu 5
Asunto Oy Väinämöisenkatu 7
Draco Oy
Esy Oy
Fastighets Ab Baggen Kiinteistö Oy
Hakunilan Kiinteistöt Oy
Helsingin Kiinteistösihteeri Oy
Kajonharjun Liikekeskus Oy
Kiikun Liiketalo Oy
Kiinteistö Oy Helsingin Lönnrotinkatu 18
Kiinteistö Oy Iin Liikekeskus
Kiinteistö Osakeyhtiö Juvakeskus
Kiinteistö Oy Kaarenhanka
Kiinteistö Oy Koskikastanjä
Kiinteistö Oy Loimaanportti
Kiinteistö Oy Menotie 1
Kiinteistö Oy Olarinluoma 9
Kiinteistö Oy Partolan Kauppajätti
Kiinteistö Oy Äänekosken Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Ahertajantie 3
Kiinteistö Oy Arabian Parkki
Kiinteistö Oy Arinatie 6
Kiinteistö Oy Aspius
Kiinteistö Oy Atomitalo
Kiinteistö Oy Avia Prima
Kiinteistö Oy Elocinkulma 3
Kiinteistö Oy Espoon Kamreerintie 2
Kiinteistö Oy Espoon Kiltakallionrinne
Kiinteistö Oy Espoon Komentajan-Varma
Kiinteistö Oy Espoon Niittyhaka
Kiinteistö Oy Eurajoen Portti
Kiinteistö Oy Fredrikinkatu 42
Kiinteistö Oy Friisikeskus
Kiinteistö Oy Gigahermia
Kiinteistö Oy Haunistenniitty
Kiinteistö Oy Heinolan Lampikatu 16
Kiinteistö Oy Heinämäentie 2
Kiinteistö Oy Helsingin Itälähdenkatu 22
Kiinteistö Oy Helsingin Itämerenkatu 11–13
Kiinteistö Oy Helsingin Kaisaniemenkatu 5
Kiinteistö Oy Helsingin Lemuntie 7
Kiinteistö Oy Helsingin Putkitie 3
Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 13
Kiinteistö Oy Helsingin Valimopolku 4
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 16
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 9–11
Kiinteistö Oy Hiiritornit
Kiinteistö Oy Hotelli Torni
Kiinteistö Oy Hyvinkään Riihimäenkatu 79
Kiinteistö Oy Hämeentie 135
Kiinteistö Oy Itäinen Rantakatu 60
Kiinteistö Oy Itälähdenkatu 15–17
Kiinteistö Oy John Stenbergin rantaa 2
Kiinteistö Oy Juhana Herttua 3
Kiinteistö Oy Jyväskylän maalaiskunnan Kotikeskus
Kiinteistö Oy Jyväskylän Mattilanniemi
Kiinteistö Oy Jämsän Torinkulma
Kiinteistö Oy Kahvimylly
Kiinteistö Oy Kaikukatu 7
Kiinteistö Oy Kaivolankulma
Kiinteistö Oy Kalasääksentie 6
Kiinteistö Oy Kangasalan Vihervarpu
Kiinteistö Oy Karihaaran Liiketalo
Kiinteistö Oy Kattilansillan Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Kempeleen Kurikkatie 12
Kiinteistö Oy Keskustahotelli
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Kirkkotalli
Kiinteistö Oy Koirasaarentie 1
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 10
Kiinteistö Oy Kolmisopentie 3
Kiinteistö Oy Koroppa
Kiinteistö Oy Korpilahden Liiketalo
Kiinteistö Oy Kotkan Suursaarenkatu 1
Kiinteistö Oy Kuparitie 2

Kiinteistö Oy Lopen Linja-autoasema
 Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12
 Kiinteistö Oy Merraspuhos
 Kiinteistö Oy Metsäpojankuja 1
 Kiinteistö Oy Miekkoniemien Kauppakeskus
 Kiinteistö Oy Myyrkumpu
 Kiinteistö Oy Mäkitori
 Kiinteistö Oy Mälikkäläntalo
 Kiinteistö Oy Nastolan Muurarintie 2
 Kiinteistö Oy Niittylänpolku 10
 Kiinteistö Oy Nummenvaara
 Kiinteistö Oy Nurmijärven Liiketalo
 Kiinteistö Oy Oulun Kallisensuora 5
 Kiinteistö Oy Oulun Tyrnäväntie 6
 Kiinteistö Oy Oulunkyläntori 1
 Kiinteistö Oy Palokanvarma
 Kiinteistö Oy Pappilanrinteen Liiketalo
 Kiinteistö Oy Peitsarin Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Pharma City
 Kiinteistö Oy Porel
 Kiinteistö Oy Porin Eteläväylä 2
 Kiinteistö Oy Poronsarvi
 Kiinteistö Oy Rajasampaanranta 2
 Kiinteistö Oy Rastilan Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Savonkatu 21
 Kiinteistö Oy Scanaine
 Kiinteistö Oy Seinäjoen Maakuntatalo
 Kiinteistö Oy Sinihelmi
 Kiinteistö Oy Sompassaaren Tukoeka
 Kiinteistö Oy Spektrin Trio
 Kiinteistö Oy Suometsänkaari 2
 Kiinteistö Oy Säästöpuudas
 Kiinteistö Oy Taavetin Ostoskeskus
 Kiinteistö Oy Tampereen Kalevanpaasi
 Kiinteistö Oy Tarhaajantie 2
 Kiinteistö Oy Teerivuorenkatu 28
 Kiinteistö Oy Teerivuorenpuisto
 Kiinteistö Oy Tekniikantie 4
 Kiinteistö Oy Teräslautelanrinne
 Kiinteistö Oy Tietotalo
 Kiinteistö Oy Tilkan Paletti
 Kiinteistö Oy Turun Asemakeskus
 Kiinteistö Oy Ulvilan Automaatiohalli
 Kiinteistö Oy Vaasan Monopol
 Kiinteistö Oy Vaasan Sampotalo
 Kiinteistö Oy Valkealan Kauppakulma
 Kiinteistö Oy Vantaan Martintalo
 Kiinteistö Oy Vantaan Sarkatie 1
 Kiinteistö Oy Varmantalo
 Kiinteistö Oy Viittakari
 Kiinteistö Oy Vuorenvarma
 Kiinteistö Oy Vääksyntie 4
 Kiinteistöosakeyhtiö Varma
 Kiuruveden Linja-autoaseman Kiinteistö Oy
 Lepinpellonkatu Oy
 Osakevarma Oy
 Oy Ässäkeskus Ab
 Pitäjänmäen Kiinteistö Oy
 Satakunnan Teollisuustalo Oy
 Syväsaaren Liikekiinteistö Oy
 Talo-osakeyhtiö Kuopion Tulliportinkatu 25
 Tampereen Kiinteistö Invest Oy
 Teräsportti Oy
 Upper Limit Oy
 Vaasa Hitec Park Oy
 Vaasa Tekno Park Oy
 Valuraudankuja Oy
 Varissuon Toimistotalo Oy

Konserniin sisältyvät seuraavat 69 osakkuusyhtiötä

Asunto Oy Akaankieväri
 Asunto Oy Harjavallankatu 6
 Asunto Oy Helsingin Eino Leino katu 7
 Asunto Oy Helsingin Haapaniemenkatu 11
 Asunto Oy Kartanonpesä
 Asunto Oy Kuusiniementie 12
 Asunto Oy Nupukivenpuisto
 Asunto Oy Porin Harmaakarhu
 Asunto Oy Vantaan Kaarenpaatsama
 Haagan III Liikekeskus
 Haapajärven Linja-autoaseman Liikekeskus

Hakopolun Liikekeskus Oy
 Kala-Matin Pysäköintitalo Oy
 Kamreerintien Pysäköintitalo Oy
 Kemlin Asemakatu 4
 Kiinteistö Oy Liikejalava
 Kiinteistö Oy Alavuden Rantakeskus
 Kiinteistö Oy Eerikinkatu 24
 Kiinteistö Oy Elocinkulma 1
 Kiinteistö Oy Eron Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Erjonkulma
 Kiinteistö Oy Friitalan Liiketalo
 Kiinteistö Oy Joutsan Liiketalo
 Kiinteistö Oy Karkkilan Sähkökiinteistö
 Kiinteistö Oy Kellarpellon Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Kevätkummun Palvelukeskus
 Kiinteistö Oy Kivenlahdentori
 Kiinteistö Oy Klaavuntie 8-10
 Kiinteistö Oy Kontiolahden Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Kuopion Saarijärven Liiketalo
 Kiinteistö Oy Liikemaneesi
 Kiinteistö Oy Nivalan Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Paakonkari
 Kiinteistö Oy Porin Hyvän Tuulentie 2
 Kiinteistö Oy Puijonlaakson Palvelukeskus
 Kiinteistö Oy Putaan Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Rajamäen Rahakulma
 Kiinteistö Oy Rinnekartano
 Kiinteistö Oy Runoilijankulma
 Kiinteistö Oy Salpausseläntie
 Kiinteistö Oy Sammontori
 Kiinteistö Oy Selloparkki
 Kiinteistö Oy Suolahden Ostoskeskus
 Kiinteistö Oy Suursuon Ostoskeskus
 Kiinteistö Oy Turun Autopiha
 Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 11
 Kiinteistö Oy Ylämyllyn Mylläri
 Kiinteistö Oy Zeppelinin Markkinapaikka
 Kiinteistö Oy Ämmäntori
 Koivulan Liikekeskus Oy
 Kortepohjan Liikekeskus Oy
 Kuloaaren Ostoskeskus Oy
 Lansantien Liikekiinteistö Oy
 Martinparkki Oy
 Mäntän Pysäköinti Oy
 Näkin Pihapuistikko II Oy
 Oulun Lehmusparkki Oy
 Ovenia Oy
 Poha-Pysäköinti Oy
 Porin Talo Oy
 P-Turku Oy
 Punkalaitumen Liikekeskus Oy
 Ruohoparkki Oy
 Sibylla Oy
 Silta Oy
 Spektri Business Oy
 Spektri-Park Oy
 Turun Pitkämäenkatu 14
 Vaasan Toripysäköinti Oy

Konsernista poistui kertomusvuonna:

Asunto Oy Heinolan Lammaskallionkatu
 Asunto Oy Näsilinnankatu 21
 Asunto Oy Porin Keulanhaka
 Asunto Oy Porin Purjeentie 7
 Asunto Oy Tiilimäki 31
 Hauhon Teollisuushallit Oy
 Kiinteistö Oy Kolkilot
 Kiinteistö Oy Kustaantori
 Kiinteistö Oy Nummellanharju 1
 Kiinteistö Oy Nummellanvaara
 Kiinteistö Oy Riitimäen Junttatie 2
 Kiinteistö Oy Vantaan Linkokuja
 Kiinteistö Oy Vuosaaren Liikekeskus

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004
Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
TEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	2 038,4	1 948,4	2 038,4	1 948,4
Työntekijän osuus	587,6	533,5	587,6	533,5
	2 626,1	2 481,8	2 626,1	2 481,8
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	16,3	16,9	16,3	16,9
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	124,2	118,6	124,2	118,6
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,0	0,1	0,0	0,1
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-2,4	-2,1	-2,4	-2,1
	2 764,2	2 615,3	2 764,2	2 615,3
Jälleenvakuutus	0,1	0,0	0,1	0,0
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 764,2	2 615,4	2 764,2	2 615,4
Jälleenvakuuttajien osuus	-0,3	-0,6	-0,3	-0,6
Vakuutusmaksutulo ¹⁾	2 763,9	2 614,8	2 763,9	2 614,8
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TEL	6,9	4,6	6,9	4,6
YEL	2,1	2,8	2,1	2,8
	9,0	7,4	9,0	7,4

¹⁾ luottotappioilla vähennettynä

Maksetut korvaukset

Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TEL:n mukainen perusvakuutus	2 442,7	2 323,0	2 442,7	2 323,0
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	93,1	93,3	93,1	93,3
YEL:n ja MYEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	166,7	162,7	166,7	162,7
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,4	0,5	0,4	0,5
	2 702,9	2 579,4	2 702,9	2 579,4
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia ¹⁾				
TEL-eläkkeet	-166,6	-260,2	-166,6	-260,2
YEL-eläkkeet	-28,9	-41,2	-28,9	-41,2
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta	-99,8	-95,5	-99,8	-95,5
YEL:n valtion osuus	-10,8	-12,7	-10,8	-12,7
	-301,9	-301,4	-301,9	-301,4
Maksettu/saatu yhteisvastuukorvausta ²⁾				
Jälleenvakuutus	-0,1	0,1	-0,1	0,1
	2 401,0	2 278,0	2 401,0	2 278,0
Korvaustoiminnon hoitokulut	17,4	16,7	17,4	16,7
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	1,9	1,8	1,9	1,8
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta				
	2 420,3	2 296,5	2 420,3	2 296,5
Jälleenvakuuttajien osuus	-0,2	-0,6	-0,2	-0,6
Maksetut korvaukset yhteensä	2 420,1	2 295,9	2 420,1	2 295,9

¹⁾ Maksettuihin/saattuihin vastuunjakokorvauksiin ei sisällytetä osuutta työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta eikä osuutta YEL:n valtionosuudesta.

²⁾ TEL:n konkurssiyhteisvatuuseen liittyvä erä.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	1,3	0,7		
Korkotuotot	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,4	0,7	0,0	0,0
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Osinkotuotot	0,0	0,0	0,0	0,0
Korkotuotot				
Konserniyhtiöt	30,5	36,2		
Muut	0,9	1,0	0,9	1,5
Muut tuotot	214,2	188,8	227,0	199,5
	245,6	226,0	227,9	201,0
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	227,9	308,1	228,1	308,3
Korkotuotot	524,5	539,3	524,5	537,1
Muut tuotot	178,1	232,8	178,1	250,2
	930,5	1 080,2	930,7	1 095,6
Yhteensä	1 177,5	1 306,9	1 158,7	1 296,6
Arvon alentumisten palautukset				
	73,1	72,6	73,1	72,6
Myyntivoitot	849,5	445,3	849,5	445,7
Yhteensä	2 100,1	1 824,7	2 081,2	1 814,9
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	-98,7	-96,3	-46,9	-42,3
Kulut muista sijoituksista	-398,4	-234,3	-399,2	-237,6
Korkokulut	-0,8	-1,0		
Yhteensä	-498,0	-331,6	-446,2	-279,9
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-117,8	-114,3	-112,6	-100,9
Rakennusten suunnitelmapoistot	-19,6	-12,7	-70,8	-68,2
	-137,4	-127,0	-183,3	-169,1
Myyntitappiot	-403,4	-384,4	-403,4	-384,4
Yhteensä	-1 038,8	-843,0	-1 032,9	-833,4
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa				
	1 061,3	981,8	1 048,3	981,5

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004

Tuloslaskelman erä liikekulut

Vakuutusten hankintamenot				
Enservakuutuksen palkkiot	1,4	1,4	1,4	1,4
Muut vakuutusten hankintamenot	2,8	3,8	2,8	3,8
	4,2	5,2	4,2	5,2
Vakuutusten hoitokulut	34,4	32,1	34,4	32,1
Hallintokulut	14,7	12,4	14,7	12,4
Yhteensä	53,3	49,7	53,3	49,7

Kokonaisliikekulut toiminnoittain

Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	17,4	16,7	17,4	16,7
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	1,9	1,8	1,9	1,8
	19,3	18,6	19,3	18,6
Liikekulut	53,3	49,7	53,3	49,7
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösjoiuksista	3,3	2,2	3,3	2,2
Kulut muista sijoituksista	8,0	7,8	8,0	7,8
	11,3	10,1	11,3	10,1
Kokonaisliikekulut yhteensä	83,9	78,3	83,9	78,3

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	31,3	29,1	31,3	29,5
Eläkekulut	5,7	5,2	5,7	5,3
Muut henkilösivukulut	3,7	3,5	3,7	3,5
Yhteensä	40,7	37,8	40,7	38,3

Johdon palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	0,8	0,7	0,8	0,7
Hallitus	0,2	0,2	0,2	0,2
Hallintoneuvosto	0,1	0,1	0,1	0,1

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

671	646	852	841
------------	-----	------------	-----

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka- ja luontaisedut olivat 478 000 euroa. Hänen eläkeikänsä on 62 vuotta ja eläkkeensä 60 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta. Toimitusjohtajan sijaisen Markku Hyvärisen palkka- ja luontaisedut olivat 286 000 euroa. Hänen eläkeikänsä on 60 vuotta ja eläkkeensä 60 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö

1.1.–31.12., milj. €	Jäljellä oleva hankinta- meno 2005	Kirjanpito- arvo 2005	Käypä arvo 2005	Jäljellä oleva hankinta- meno 2004	Kirjanpito- arvo 2004	Käypä arvo 2004
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	616,1	634,1	737,0	604,1	622,2	723,3
Konserniyhtiöosakkeet	965,2	971,9	1 216,5	895,3	902,1	1 126,4
Muut kiinteistöosakkeet	69,6	69,6	74,4	73,9	73,9	77,1
Lainasaamiset konserni- yrityksiltä	560,1	560,1	560,1	579,3	579,3	579,3
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	51,4	51,4	51,4	47,1	47,1	47,1
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	4,5	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4
Lainasaamiset	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Sijoitukset osakkuusyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	6 977,9	6 977,9	9 087,5	4 959,1	4 959,1	5 643,4
Rahoitusmarkkinavälineet	11 183,1	11 183,1	11 623,2	11 213,5	11 213,5	11 661,5
Kiinnelainasaamiset	113,3	113,3	113,3	182,6	182,6	182,6
Muut lainasaamiset	826,0	826,0	827,4	890,3	890,3	891,9
Talletukset	60,7	60,7	60,7	46,2	46,2	46,2
	21 429,8	21 454,5	24 358,0	19 497,9	19 522,7	20 985,2
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
- korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta				-84,9		-47,7
- indeksiin sidottujen lainojen tuottoa				12,5		10,3
				-72,4		-37,4
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tulotettuja arvonkorotuksia		24,7			24,7	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			2 903,5			1 462,5

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni

1.1.–31.12., milj. €	Jäljellä oleva hankinta- meno 2005	Kirjanpito- arvo 2005	Käypä arvo 2005	Jäljellä oleva hankinta- meno 2004	Kirjanpito- arvo 2004	Käypä arvo 2004
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	2 157,8	2 175,8	2 575,2	2 103,0	2 121,1	2 486,8
Muut kiinteistöosakkeet	69,6	69,6	74,4	73,9	73,9	107,3
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	0,4	0,4	0,4			
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	1,3	1,3	1,3	2,3	2,3	2,3
Lainasaamiset	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Sijoitukset osakkuusyrittäksissä						
Osakkeet ja osuudet	3,2	3,2	3,2	3,0	3,0	3,0
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	6 993,5	6 993,5	9 103,1	4 975,5	4 975,5	5 659,7
Rahoitusmarkkinavälineet	11 183,1	11 183,1	11 623,2	11 213,5	11 213,5	11 661,5
Kiinnelainasaamiset	113,3	113,3	113,3	182,6	182,6	182,6
Muut lainasaamiset	826,0	826,0	827,4	890,3	890,3	891,9
Talletukset	60,7	60,7	60,7	46,2	46,2	46,2
	21 409,3	21 427,3	24 382,7	19 491,0	19 509,0	21 042,0
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
- korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintameno- erotusta	-84,9			-47,7		
- indeksiin sidottujen lainojen tuottoa	12,5			10,3		
	-72,4			-37,4		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonnkorotuksia		18,0			18,0	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			2 955,4			1 533,0

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, emoyhtiö

31.12.2005, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	4,4
Lisäykset	0,2
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	4,5

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	0,7
Lisäykset	
Vähennykset	-0,1
Hankintameno 31.12.	0,6

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	1,4
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	1,4

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2005	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Esy Oy	Helsinki	70,0 %	70,0 %	1,2
Osakevarma Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %	3,3
				4,5

Asunto- ja kiinteistöyhtiöt 971,9

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

31.12.2005	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Ovenia Oy	Helsinki	28,8 %	28,8 %	0,1
Silta Oy	Helsinki	39,1 %	39,1 %	1,3
				1,4

Asunto- ja kiinteistöyhtiöt 46,1

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, konserni

31.12.2005, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	2,3
Lisäykset	0,2
Vähennykset	-1,2
Hankintameno 31.12.	1,3

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	0,7
Lisäykset	
Vähennykset	-0,1
Hankintameno 31.12.	0,6

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	3,0
Lisäykset	0,2
Vähennykset	0,0
Hankintameno 31.12.	3,2

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2005	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj.€
Esy Oy	Helsinki	70,0%	70,0%	1,3
				1,3

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

31.12.2005	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj.€
Ovenia Oy	Helsinki	28,8%	28,8%	0,2
Silta Oy	Helsinki	39,1%	39,1%	3,0
				3,2

Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	57,1
------------------------------------	-------------

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Kiinteistösjoitusten muutokset

31.12.2005, milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	1 800,5	626,4	2 754,6	
Lisäykset	125,8	61,6	136,3	0,4
Vähennykset	-20,4	-76,4	-15,4	
Hankintameno 31.12.	1 905,9	611,5	2 875,5	0,4
Kertyneet poistot 1.1.	-80,9		-466,7	
Myytyjen kohteiden kertyneet poistot	0,1		3,6	
Tilikauden poistot	-19,6		-70,8	
Kertyneet poistot 31.12.	-100,4		-533,9	
Arvonalentumiset 1.1.	-146,2		-117,7	
Myytyjen kohteiden arvonalentumiset	3,2		3,1	
Tilikauden arvonalentumiset	-11,7		-6,4	
Arvonalentumiset 31.12.	-154,7		-121,0	
Arvonkorotukset 1.1.	24,7		24,7	
Vähennykset				
Arvonkorotukset 31.12.	24,7		24,7	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 675,6	611,5	2 245,4	0,4

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

31.12.2005, milj. €	EMOYHTIÖ	KONSERNI
Jäljellä oleva hankintameno	65,3	65,3
Kirjanpitoarvo	65,3	65,3
Käypä arvo	74,1	74,1

Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet

31.12.2005	Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €		Osuus osakkeista %	Kirjanpitoarvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
NOTEERATUT OSAKKEET							
Suomi							
AffectoGenimap Oyj	3,31%	1,7	1,7	Verenigde Nederlandse			
Alma Media Oyj	9,65%	31,1	54,7	Uitgeversbedrijven NV	0,19%	13,8	13,8
Amer Sports Oyj	2,20%	13,4	24,8	Belgia			
Aspocomp Group Oyj	5,01%	3,8	3,8	Belgacom	0,11%	11,0	11,0
Aspo Oyj	5,85%	2,2	9,5	InBew	0,15%	22,3	33,4
Basware Oyj	1,06%	0,8	1,3	Brasilia			
Beliton-Yhtiöt Oyj	6,91%	2,0	2,0	Petroleo Brasileiro S.A.	0,11%	10,7	23,7
Cargotec Oyj	1,91%	29,2	35,2	Caymansaaret			
Comptel Oyj	4,81%	8,2	8,4	O2Micro International Ltd	1,66%	5,5	5,6
Efore Oyj	3,00%	2,2	2,2	Espanja			
Elcoteq SE	0,43%	2,1	2,7	Banco Bilbao Vizcaya			
Elisa Oyj	1,57%	40,7	40,7	Argentaria S.A.	0,03%	11,0	13,4
Exel Oyj	4,47%	1,8	6,7	Industria de Diseno Textil S.A.	0,11%	14,5	18,4
Finnlines Oyj	0,12%	0,7	0,7	Telefonica S.A.	0,07%	46,2	46,2
Fiskars Oyj Abp	4,27%	28,8	32,2	Irlanti			
Fortum Oyj	0,46%	33,7	63,4	Depfa Bank Plc	0,10%	4,5	4,5
HK Ruokatalo Group Oyj	1,97%	6,3	6,6	Iso-Britannia			
Huhtamäki Oyj	2,10%	21,5	30,4	02 (ent MMO2)	0,03%	3,7	7,2
Jaakko Pöyry Group Oyj	3,38%	6,5	15,7	ARM Holdings plc	0,11%	2,1	2,6
KCI Konecranes Oyj	4,96%	19,3	29,7	BG Group Plc	0,07%	9,6	19,7
Kemira GrowHow Oyj	2,76%	9,0	9,4	BHP Billiton plc	0,01%	2,7	2,7
Kemira Oyj	1,72%	16,5	28,8	BOC Group Plc	0,05%	3,1	4,1
Kesko Oyj	1,19%	14,3	27,2	BP Amoco Plc	0,06%	93,9	115,0
Kone Oyj	0,42%	9,5	17,7	Compass Group plc	0,30%	21,1	21,1
Lassila & Tikanoja Oyj	7,68%	30,8	43,6	Diageo plc	0,11%	34,0	39,9
Lemminkäinen Oyj	2,98%	5,4	15,5	EMI Group Plc	0,77%	20,7	21,5
Marimekko Oyj	2,48%	0,6	3,2	Enterprise Inns Plc	0,39%	11,2	18,1
Metso Oyj	1,74%	36,0	57,0	Glaxosmithkline Plc	0,06%	68,2	76,8
M-real Oyj	1,08%	15,0	15,0	Hilton Group plc	0,20%	12,6	16,9
Neste Oil Oyj	0,43%	17,8	26,3	HSBC Holdings Plc	0,01%	15,5	17,7
Nokian Renkaat Oyj	4,45%	42,6	57,4	International Power Plc	0,40%	14,1	20,9
Nokia Oyj	0,17%	87,6	114,3	iSOFT Group Plc	0,35%	4,3	4,6
Nordic Aluminium Oyj	5,41%	2,1	3,8	ITV Plc	0,07%	4,9	4,9
OKO Osuuspankkien				Kesa Electricals Plc	0,26%	4,3	5,1
Keskuspankki Oyj	0,57%	12,8	13,5	Kingfisher Plc	0,22%	18,1	18,1
Orion Oyj	2,22%	37,4	48,1	Marks & Spencer Group Plc	0,10%	6,5	11,5
Outokumpu Oyj	0,30%	6,0	6,9	MFI Furniture Group Plc	0,55%	4,0	4,0
Perlos Oyj	1,52%	7,2	7,2	Pearson Plc	0,24%	19,5	19,5
Ponsse Oyj	3,43%	2,5	10,7	Provident Financial plc	0,11%	2,3	2,3
Raisio Oyj vaihto	0,44%	1,6	1,6	Prudential Plc	0,11%	18,9	20,7
Ramirent Oyj	0,71%	1,2	4,7	Punch Taverns Plc	0,22%	5,5	6,9
Raute Oyj	5,24%	2,2	2,9	Reckitt Benckiser Plc	0,14%	18,1	27,6
Sampo Oyj	10,65%	485,5	894,4	Rexam plc	0,30%	11,3	12,2
SanomaWSOY Oyj	1,00%	26,3	30,9	Rio Tinto Plc	0,04%	17,2	17,4
Satama Interactive Oyj	4,81%	1,9	2,0	Royal Dutch Shell Plc B	0,02%	9,5	11,6
Scanfil Oyj	0,96%	2,5	2,5	Shire Plc	0,27%	13,5	14,7
Stockmann Oyj Abp	0,71%	8,4	12,4	Smith & Nephew Plc	0,36%	24,8	26,2
Stora Enso Oyj	1,49%	125,4	138,7	Tesco plc	0,05%	12,7	17,2
SysOpen Digia Oyj	4,08%	3,3	3,5	William Hill plc	0,55%	16,3	16,3
Tamfelt Oyj Abp	5,90%	13,4	13,4	Vodafone Airtouch Plc	0,09%	106,0	106,0
Technopolis Oyj	1,76%	1,9	3,1	Italia			
Tecnomen Oyj	0,71%	0,7	1,0	Cassa di Risparmio di Firenze	0,10%	2,6	2,9
Teleste Oyj	4,11%	5,3	5,3	Eni S.p.A.	0,05%	42,3	45,2
Tietoenator Oyj	1,43%	34,1	34,7	Erg S.p.A.	0,27%	3,2	8,1
UPM-Kymmene Oyj	0,48%	37,1	41,4	Saipem S.p.A.	0,34%	11,7	21,0
Uponor Oyj	5,40%	27,3	72,0	Telecom Italia SpA	0,09%	28,9	28,9
Vaisala Oyj A	4,36%	14,4	18,5	Itävalta			
Wärtsilä Oyj Abp	2,75%	41,9	64,3	Andritz AG	1,08%	12,6	12,8
YIT-Yhtymä Oyj	6,26%	28,6	141,1	Bank Austria Creditanstalt	0,04%	2,7	5,6
Alankomaat				Erste Bank der österreichischen			
European Aeronautic Defence	0,00%	3,1	3,6	Sparkassen AG	0,10%	9,1	11,1
Koninklijke BAM Groep N.V	2,96%	33,3	51,4	OMV AG	0,25%	23,8	37,6
Koninklijke Numico NV	0,05%	2,7	3,7	Raiffeisen International			
Koninklijke Numico NV	0,34%	22,7	22,7	Bank-Holding AG	0,12%	6,8	9,4
Koninklijke Philips Eletronics N.V.	0,01%	2,4	3,3	Wienerberger AG	0,83%	20,8	20,8
Koninklijke Philips Eletronics N.V.	0,05%	14,3	18,4	Wiener Staedtsche Allgemeine			
Qiagen NV	0,17%	2,4	2,4	Versicherung AG	0,13%	5,5	5,5
Reed Elsevier NV	0,31%	26,7	26,7	Österreichische Elektrizitäts-			
TPT NV	0,18%	18,1	21,6	wirtschafts-AG (Verbund)	0,66%	23,8	29,8
Unilever NV CVA	0,13%	39,3	42,3	Kiina			
				China Life Insurance Co. Ltd	0,27%	10,2	14,9

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

31.12.2005	Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Markkina- arvo milj. €	Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Markkina- arvo milj. €	
Kreikka							
Cosmote Mobile				0,09%	7,0	7,9	
Telecommunications S.A.	0,16%	7,2	10,0	0,21%	3,1	3,1	
Germanos S.A.	0,26%	2,3	3,0	0,21%	19,0	22,5	
Norja				0,07%	42,2	42,2	
Aktiv Kapital ASA	1,06%	6,0	6,4	E.On AG	0,06%	26,3	36,9
APL AS	0,91%	1,2	1,8	Hochtief AG	1,63%	28,0	43,2
Bergesen Worldwide Gas ASA	0,39%	5,1	5,6	Hypo Real Estate Holding AG	0,11%	4,2	6,6
Kongsberg				Interhyp AG	1,54%	5,1	7,5
Automotive ASA (KA)	0,52%	1,4	1,4	MAN AG	0,21%	10,5	13,5
Norske Skogindustrier ASA	0,99%	24,2	25,4	Merck KGaA	0,47%	15,0	16,8
Norsk Hydro ASA	0,12%	26,0	26,0	Metro AG	0,08%	10,1	10,2
Petroleum Geo-Services ASA	0,48%	5,0	7,5	MLP Ag	0,15%	2,5	2,8
Statoil ASA	0,09%	28,3	39,7	ProSiebenSat1 Media AG	0,49%	7,6	8,9
Telenor ASA	0,09%	9,3	12,4	Puma AG	0,41%	12,6	16,9
Tomra Systems ASA	0,93%	9,8	10,0	Rhoen-Klinikum AG	0,17%	2,3	2,8
TTS Marine ASA	3,56%	2,5	2,5	RWE AG	0,03%	6,6	11,3
Portugali				SGL Carbon AG	0,33%	2,0	2,6
Portugal Telecom SGPS S.A. Reg	0,31%	25,6	29,9	Siemens AG	0,01%	3,6	4,4
Puola				Singulus Technologies AG	0,92%	3,6	4,6
Grupa Lotos S.A.	0,79%	10,0	10,4	Sveitsi			
Polski Koncern				ABB Ltd	0,14%	17,2	23,6
Naftowy Orlen S.A.	0,14%	9,9	10,0	Adecco SA	0,25%	18,3	18,3
Ranska				Ciba Specialty Chemicals AG	0,72%	26,3	27,1
Accor SA	0,24%	16,0	23,3	Geberit AG	0,24%	5,5	6,7
AXA SA	0,07%	24,4	33,3	Holcim Ltd.	0,02%	2,1	2,7
Carrefour SA	0,06%	17,1	17,1	Micronas Semiconductor			
Danone Group	0,15%	25,1	33,9	Holding AG	0,31%	2,8	2,8
Eiffage SA	0,29%	7,2	11,8	Nestle SA	0,05%	44,1	52,2
Electricite de France (EDF)	0,01%	6,4	6,4	Novartis	0,05%	59,3	70,0
France Telecom SA	0,06%	32,0	32,0	Roche Holding			
Gas de France	0,05%	12,4	12,4	AG- Genusscheine	0,08%	47,7	73,6
JC Decaux SA	0,23%	9,1	9,8	Syngenta AG	0,31%	30,8	36,7
Lafarge SA	0,09%	10,9	11,4	UBS AG	0,04%	19,3	29,9
L'Oreal SA	0,04%	16,8	16,8	Tanska			
Louis Vuitton				Danisco A/S	0,96%	18,5	30,9
Moët Hennessy SA	0,01%	3,3	4,2	Novo Nordisk A/S B	0,13%	14,0	17,4
Pernod-Ricard SA	0,4%	34,8	54,6	Trygvesta AS	0,21%	4,7	6,1
Plastic Omnium SA	2,13%	11,4	11,4	Vestas Wind Systems A/S	0,16%	4,0	4,0
Publicis Groupe	0,24%	10,9	13,7	Tsekin tasavalta			
Renault S.A.	0,06%	11,6	12,0	CEZ AS	0,12%	8,9	17,8
Sanofi-Aventis SA	0,06%	40,2	58,8	Unkari			
Societe Television Francaise 1	0,32%	16,0	16,0	MOL Magyar Olaj -es	0,12%	7,0	10,3
Suez Lyonnais Des Eaux SA	0,07%	19,5	24,0	Gazipari Rt.			
Technip-Coflexip S.A.	0,49%	13,6	23,9	Venäjä			
Thomson Multimedia SA	0,11%	5,3	5,3	NovaTek OAO	0,10%	4,7	5,7
Total SA	0,02%	101,2	130,4	Yhdysvallat			
Vinci S.A.	0,27%	28,7	36,6	Abbott Laboratories	0,03%	13,8	14,0
Ruotsi				AT & T INC.	0,02%	16,0	16,6
Atlas Copco AB A	0,04%	1,7	3,0	AU Optronics Corp.	0,18%	12,1	13,3
Billerud AB	0,28%	1,6	1,6	Biogen Idec Inc.	0,04%	5,0	5,8
Boliden AB	0,13%	1,0	2,6	Boston Scientific Corporation	0,10%	15,3	16,3
Capio AB	1,03%	5,0	13,0	Caremark Rx Inc.	0,11%	9,8	20,8
D. Carnegie & Co AB	0,22%	1,3	1,9	Clear Channel			
Elekta AB B	0,11%	1,2	1,3	Communications Inc.	0,06%	8,0	8,1
Getinge AB B	0,20%	3,5	4,3	DreamWorks Animation SKG-A	0,89%	9,0	9,7
Hemtex Ab	0,34%	0,6	0,8	First Data Corporation	0,07%	15,3	18,2
Indutrade AB	0,42%	0,7	1,0	Goldman Sachs Group, Inc.	0,02%	8,9	10,8
Intrum Justitia AB	0,69%	2,2	4,2	Medtronic Inc.	0,04%	19,7	23,7
Modern Times Group MTG AB B	0,49%	3,5	8,8	Omnivision Technologies, Inc. (OVTI)	0,80%	4,3	7,1
Munters AB	0,20%	0,8	1,1	Petco Animal Supplies, Inc.	0,74%	7,8	8,0
Nordea Bank AB (publ)	0,32%	66,6	76,7	Pfizer Inc.	0,02%	26,3	26,3
Observer AB B	1,09%	2,6	2,9	Photon Dynamics Inc.	4,79%	11,9	12,6
RNB Retail and Brands AB	0,90%	1,2	1,4	Regal Entertainment Group	0,49%	4,6	4,8
Sandvik AB	0,03%	2,5	2,5	Stryker Corporation	0,11%	17,0	17,4
Svenska Cellulosa AB	0,25%	15,1	15,3	Symantec Corporation	0,09%	13,3	14,8
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	0,01%	2,4	3,2	The Coca-Cola Company	0,02%	15,1	16,1
TeliaSonera AB	0,11%	19,9	22,7	Tribune Company	0,14%	11,0	11,2
Saksa				Verizon Communications Inc	0,02%	11,9	12,8
Adidas-Salomon AG	0,05%	3,0	4,1	Zimmer Holdings, inc	0,07%	10,1	10,2
Bayerische Motoren Werke AG	0,04%	9,9	9,9	Muut		2,3	2,7
						4 219,6	5 701,6

31.12.2005	Osuus osakkeista %	Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €	Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €	
NOTEERAAMATTOMAT OSAKKEET			PÄÄOMARAHASTOT			
Suomi			Abingworth Bioventures III B L.P.			
Ahlstrom Oyj	3,89%	19,6	23,9	7,0	7,0	
Ahlström Capital Oy	6,51%	8,4	11,7	6,1	6,2	
Arek Oy	18,00%	1,3	1,3	Access Capital Fund LP II B	4,8	4,9
Fingrid Oyj	12,18%	13,6	13,6	Access Capital Fund LP II C	15,2	16,3
Inion Oy	1,31%	0,8	0,8	Access Capital LP	3,7	3,7
Ipsat Therapies Oy	13,73%	1,7	2,0	Alpha Private Equity Fund 4 CI LP	13,0	18,3
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva *)	30,00%	2,6	2,6	Behrman Capital III L.P.	19,5	19,5
Kytäjä Golf Oy	3,75%	1,2	1,2	Bio Fund Ventures II		
Metsä Tissue Oyj	9,86%	15,5	15,5	Jatkosijoitusrahasto Ky	1,6	1,7
Talviavaaran Kalvososakeyhtiö	4,12%	0,7	0,7	Bio Fund Ventures II Ky	2,2	2,2
Tomator Timberland Oy	13,13%	10,5	10,5	Bio Fund Ventures I		
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	17,73%	7,5	7,5	Jatkosijoitusrahasto Ky	0,8	0,8
Winwind Oy	11,09%	2,6	2,6	Bio Fund Ventures I Ky	0,7	0,7
Vivoxid Oy	10,70%	1,0	1,0	Blackstone Capital Partners IV LP	25,2	38,6
Sato-Yhtymä Oyj	11,86%	17,2	17,2	Blackstone Chemical Coinvest Partns Cayman LP (Celanese AG)	1,0	4,3
VVO-Yhtymä Oyj	9,91%	12,1	12,1	Blackstone Health Comm Partners A LP (Vanguard Health Systems Inc)	2,4	2,5
YH-Yhtymä Länsi Oy	6,56%	0,4	0,9	Blackstone Mezzanine Partners II L.P.	0,7	0,7
Hongkong			BlueRun Ventures, L.P.			
China Gas Holdings Ltd	1,52%	4,8	6,3	CapMan Buyout VIII Fund A LP	0,1	0,1
Iso-Britannia			CapMan Equity VII B			
Nordben Life and Pension (Kanta-)	0,15%	0,8	0,8	CVC European Equity Partners IV (C) LP	1,7	1,7
Nordben Life and Pension (Etu-)	9,85%	0,6	0,6	Electra European Fund II L.P.	3,4	3,4
Luxemburg			EQT II B.V.			
Wilde International S.A.	4,22%	5,0	5,0	EQT III ISS Limited Partnership	10,0	10,0
Muut		1,7	37,4	EQT III UK No. 1	36,1	41,0
		129,4	175,2	EQT IV (No. 1) Limited Partnership	13,7	13,7
KORKORAHASTOT			EQT IV Sanitec Co-investment Limited Partnership			
Mandatum Euro High Yield K		49,8	49,8	Eqvitec Technology Fund II Ky	5,1	5,1
Mandatum Euro Yrityslaina K		50,0	50,0	Fenno Rahasto Ky	3,6	3,6
Sampo Yhteisökorko Tuotto		140,2	140,9	Finnmezzanine Rahasto I	1,1	1,1
		240,1	240,8	Finnventure rahasto III	0,5	0,6
OSAKERAHASTOT			Finnventure rahasto V Ky			
ABN Amro Latin America Equity Fund		13,8	36,0	Forenvia Venture I Ky	0,2	0,2
Blakeney Investors Fund		16,2	27,9	Gilde Buy-Out Fund II SV-capital	6,9	10,6
CAF Thailand Institutional Fund		20,9	22,2	Green Equity Investors IV LP	5,1	5,5
Carnegie Biotechnology		9,3	9,3	Helmet SME Ventures II G Ky	1,4	1,4
Carnegie Global Healthcare		29,6	46,7	Helmet SME Ventures Ky	0,7	1,8
CDC Hong Kong Renaissance class C		8,0	9,5	Industrial Devel. & Inv. Equity KB	0,4	0,6
East Capital Balkan Fund		4,8	9,3	Industri Kapital 1994 LP I-IV	1,6	4,2
East Capital Eastern European Fund		3,2	10,2	Industri Kapital 1997 LP I,IV	16,1	16,1
East Capital Russian Fund		13,4	34,5	Industri Kapital 2000 LP I-IV	19,4	22,4
eQ Sirius A Erikoissijoitusrahasto		10,0	13,8	Industri Kapital 2004 (ent. 2003) LP I	9,6	9,6
eQ Superosakkeet A		15,0	15,2	Kelso GB VII, L.P.	10,8	12,5
FIM Japan		35,3	47,3	MB Equity Fund II	3,4	10,0
FIM Russia osakerahasto kasvu		15,9	37,5	MB Equity Fund III	4,9	21,8
FIM Russia Small Cap		10,0	10,7	MBK Partners, L.P.	0,4	0,4
HSBC GIF Indian Equity I Cap		10,6	26,9	MB Mezzanine Fund II	1,3	2,5
IXIS AMA Greater China Renaissance		15,9	16,6	Merlin Biosciences Fund LP	2,7	2,7
JPMorgan Fleming Japan Equity Fund A		100,0	118,3	Nokia Venture Partners II LP	9,2	9,2
Mandatum Emerging Asia Kasvu		92,0	131,9	Nordic Mezzanine Fund II Limited Partners	1,1	2,1
Mandatum Latin America Kasvu		30,1	40,9	Nordic Mezzanine Limited	0,0	1,1
Mandatum Mustameri Kasvu		10,0	15,4	Permira Europe III LP2	13,2	14,4
Mandatum Poland Kasvu		10,0	12,7	Permira Europe II LP 2	7,2	7,4
Mandatum US Small Cap Value Kasvu		41,3	60,2	Platinum Equity Capital Partners, L.P.	3,9	8,3
Martin Currie GF Greater China Fund		16,1	17,2	Power Fund I Ky	0,8	0,8
Martin Currie GF-Japan Mid-Cap Fund		97,7	146,4	Promotion Capital I Ky	0,3	0,3
Ocean Equities Japan Target II BC		25,0	26,9	Sponsor Fund II Ky	4,6	9,8
TOPIX ETF Exchange Traded Fund		48,8	64,1	Sponsor Fund I Ky	0,7	0,7
Trigon Central and Eastern European Fund B		10,0	13,9	SunGard Capital Corporation	5,7	6,0
Trigon New Europe Small Cap Fund		10,0	10,9	SunGard Capital Corporation II	2,2	2,3
Trigon Second Wave Fund		10,0	14,0	Warburg Pincus Private Equity IX, L.P.	15,1	15,4
UBS Small Cap Growth (Lux)		43,6	61,2	Warburg Pincus Private Equity VIII, L.P.	45,0	56,3
APS China A Share Fund		20,3	23,8	WD Power Investment	0,9	0,9
East Capital Bering Fund		4,1	12,5			
Hermes European Focus Fund I		20,0	40,9			
The Dog Fund		24,5	25,7			
		845,5	1 210,0			
				395,6	490,4	

*) Osuus takuupääomasta ja takuupääoman äänimäärästä

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

31.12.2005	Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €		Kirjan- pitoarvo milj. €	Käypä arvo milj. €
HEDGE -RAHASTOT					
Blackstone Fifth Avenue Offshore Fund Ltd Class A	80,5	92,1	Konsernin osakeomistus poikkeaa emoyhtiöstä seuraavasti:		
Endeavour Fund III Ltd	30,0	30,8	Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan takuupääoma	3,3	3,3
Ferox Fund Ltd Class C EUR	9,0	9,0	Ruohoparkki Oy	3,5	3,5
Golden Tree High Yield Fund Ltd	49,0	52,4	Martinparkki Oy	2,4	2,4
New Star Accelerator Hedge Fund Limited	7,5	8,3	Poha-Pysäköinti Oy	1,4	1,4
OZ Oveaseas Fund Ltd	36,0	41,9	Vaasan Toripysäköinti Oy	3,2	3,2
Raphael II Ltd	11,5	12,3	Muut	1,8	1,8
UBS Global Equity Arbitrage Ltd Class A Ser. 1	8,5	9,4			
AQR Absolute Return Offshore Fund Ltd	36,9	41,5	Konserni yhteensä	6 993,6	9 102,9
Atticus European, Ltd	50,0	61,5			
Blackstone Distressed Debt Offshore Fund Ltd	4,1	4,3			
Blackstone Global Park Avenue Fund Ltd	103,3	120,3			
Blackstone Market Opportunities Offshore-Fund SPC	65,2	71,0			
Blackstone Pacific Opportunities Fund Ltd	42,2	42,4			
Blackstone Strategic Equity Offshore Fund Ltd Class A1	88,1	96,6			
BlueCrest Capital International Limited Class F	23,9	26,4			
Bridgewater Pure Alpha Funds Ltd Class B Ord.	15,1	16,9			
Non Voting SHS Ser. IV					
Bridgewater TAA Total	98,4	103,5			
Cycladic Catalyst Fund Class A	10,0	10,4			
DKR Quantitative Fund Ltd	9,1	10,6			
er Umbrella Fund Ltd					
Class 1 er Multi-Core	10,0	10,5			
Fir Tree International Value Fund Ltd	26,7	30,8			
Glenview Capital Partners (Cayman) Ltd Class A Series 12	19,7	26,0			
Golden Tree MultiStrategy, Ltd	21,2	21,4			
GSO Special Situations Overseas Fund Ltd	16,5	17,0			
HBK Offshore Fund Ltd	42,4	42,4			
Helios 2xL (Bermuda) Ltd	20,0	21,2			
Mariner Credit Risk Advisors Relative Value Offshore Fund Ltd	3,9	4,3			
Nordea European Equity Hedge	10,0	10,0			
Pendragon (Merlin Class AA) Fund Limited	19,8	23,1			
Reservoir Capital Overseas Partners II L.P.	1,6	1,7			
Scout Capital Fund Ltd	40,4	45,9			
Seneca Capital International, Ltd Class 2 Ser. E	28,1	31,5			
York Investment Limited Class A/1	36,9	43,4			
	1 075,4	1 191,5			
KIINTEISTÖRAHASTOT					
Apollo European Real Estate Fund II (Euro) L.P.	2,4	2,4			
Blackacre Institutional Partners, L.P.	13,3	14,7			
CapMan Real Estate I Ky	1,5	1,5			
CIT Real Estate L.P.	10,1	10,2			
Fairfield Aerium International S.C.A Class B Non-Dividend	20,0	20,0			
Five Mile Capital Partners LLC	5,1	5,6			
	52,5	54,4			
HYÖDYKERAHASTOT					
Pohjola Raaka-aine B	10,0	11,3			
MUUT OSUUDET					
Dow Jones STOXX 600 Healthcare ex Efts	10,0	12,2			
Emoyhtiö yhteensä	6 978,1	9 087,4			

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö

1.1.–31.12., milj. €	Muut pitkävaikutteiset menot	Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2,4	10,1	0,5	13,0
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1,0	-1,1		-2,2
Lisäykset	0,2	1,3	0,0	1,5
Vähennykset		-0,5		-0,5
Hankintameno 31.12	1,6	9,8	0,6	11,9
Kertyneet poistot 1.1.	-1,8	-5,6		-7,4
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	1,0	1,1		2,2
Tilikauden poistot	-0,3	-1,2		-1,5
Kertyneet poistot 31.12.	-1,1	-5,6		-6,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,5	4,2	0,6	5,2

Konsernin luvut ovat samat kuin emoyhtiöllä.

Lainasaamisten erittely vakuuden mukaan

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004
Pankkitakaus	312,1	369,3	312,1	369,3
Takausvakuutus	314,1	426,7	314,1	426,7
Muu vakuus	199,8	94,4	199,8	94,4
Yhteensä	826,0	890,3	826,0	890,3

Eläkelainasaamisten yhteismäärä

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	0,6	0,7	0,6	0,7
Muut kiinnelainasaamiset	72,2	138,9	72,2	138,9
Muut lainasaamiset	483,5	674,7	483,5	674,7
Yhteensä	556,2	814,3	556,2	814,3

Kannansiirtosaaminen, Eläke-Kansa

Yhteisvastuusaaminen		4,6		4,6
Saaminen erityiseltä selvityspesältä		13,7		13,7
Yhteensä		18,4		18,4

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat	1,0	1,2	1,0	1,2
------------	------------	-----	------------	-----

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2005	2004	2005	2004

Vakuutustekninen vastuuelka

Vakuutusmaksuvastuu				
Vastaiset eläkkeet	12 223,4	11 119,3	12 223,4	11 119,3
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 640,1	2 482,6	2 640,1	2 482,6
Ositettu lisävakuutusvastuu	84,8	51,0	84,8	51,0
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	14 948,3	13 652,8	14 948,3	13 652,8
Korvausvastuu				
Alkaneet eläkkeet	5 928,9	5 468,8	5 928,9	5 468,8
Tasoitusmäärä	947,0	906,9	947,0	906,9
Korvausvastuu yhteensä	6 875,8	6 375,7	6 875,8	6 375,7
Vakuutustekninen vastuuelka yhteensä	21 824,1	20 028,5	21 824,1	20 028,5

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ	
	2005	2004

Lakisäätöisen eläkevakuutuksen lisäedut

Ositettu lisävakuutusvastuu 1.1.	51,0	35,6
Tilivuonna maksetut asiakashyvitykset	-50,1	-35,7
Siirto ositettuun lisävakuutusvastuuseen	84,0	51,0
Ositettu lisävakuutusvastuu 31.12.	84,8	51,0

Toimintapääoma

Oma pääoma	66,4	59,4
Jaettavaksi esitetty takuupääoman korko	-0,7	-0,7
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,4	0,5
Omaisuuksien käyppien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	2 903,5	1 462,5
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 640,1	2 482,6
Aineettomat hyödykkeet	-0,5	-0,6
Muut erät	-9,9	-17,3
	5 599,2	3 986,3

Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	1 531,9	1 112,3
---	----------------	---------

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Oma pääoma, emoyhtiö

31.12.2005, milj. €

	Takuupääoma	Varmuus- rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
31.12.2004	11,9	40,3	7,2	59,3
Siirto varmuusrahastoon		6,3	-6,3	
Jaettu takuupääoman korkona			-0,7	-0,7
Siirto hallituksen käyttövaroihin			-0,0	-0,0
Tilikauden voitto			7,8	7,8
31.12.2005	11,9	46,6	7,9	66,4

Takuupääoma

31.12.2005, milj. €

	Lukumäärä	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	14	2,4	2,4
Sampo Oyj	57	9,6	9,6

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

Takuuosuuden omistajien osuus	
Takuupääoma	11,9
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille	0,7
Vakuutuksenottajien osuus	53,7
Yhteensä	66,4

Voitonjakokelpoiset varat

Tilikauden voitto		7,8
Muu oma pääoma		
Muut rahastot	46,6	
Edellisten tilikausien voitto	0,1	46,7
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä		54,5

Oma pääoma, konserni

31.12.2005, milj. €

	Takuupääoma	Varmuusrahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
31.12.2004	11,9	40,3	-24,1	28,1
Siirto varmuusrahastoon		6,3	6,3	
Jaettu takuupääoman korkona			-0,7	-0,7
Siirto hallituksen käyttövaroihin			-0,0	-0,0
Tilikauden tappio			-5,0	-5,0
31.12.2005	11,9	46,6	-36,2	22,3

Takuupääoma

31.12.2005, milj. €

	Lukumäärä	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	14	24,0	24,0
Sampo Oyj	57	96,0	96,0

Voitonjakokelpoiset varat

Tilikauden tappio		-5,0	
Muu oma pääoma			
Muut rahastot	46,6		
Edellisten tilikausien tappio	-31,1	15,4	
Tilinpäätössiirtojen kertymä		-9,4	
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä		1,0	

Tilinpäätöksen liitetiedot

Taseen liitetiedot

Emoyhtiön vastuut

31.12., milj.€ 2005 2004

Johdannaiset

Korkojohdannaiset

Avoimet

Termiini- ja futuurisopimukset	kohde-etuuden nimellisarvo	1 400,0	1 587,3
	sopimusten käypä arvo	-13,7	-11,8
Optiosopimukset			
	Ostetut	kohde-etuuden arvo	15,0
	sopimusten käypä arvo	-0,0	-0,0
Koronvaihtosopimukset	kohde-etuuden nimellisarvo	505,0	
	sopimusten käypä arvo	-0,3	

Valuuttajohdannaiset

Avoimet

Termiinisopimukset	kohde-etuuden arvo	590,8	1 384,6
	sopimusten käypä arvo	-5,7	31,6
Optiosopimukset			
	Ostetut	kohde-etuuden arvo	1 183,0
	sopimusten käypä arvo	-3,0	19,5
Asetetut	kohde-etuuden arvo	2 284,1	1 977,8
	sopimusten käypä arvo	1,5	-6,1
Valuutanvaihtosopimukset	kohde-etuuden arvo	2 275,1	
	sopimusten käypä arvo	3,1	

Osakejohdannaiset

Avoimet

Termiini- ja futuurisopimukset	kohde-etuuden arvo	54,0	49,3
	sopimusten käypä arvo	1,8	-0,5
Optiosopimukset			
	Ostetut	kohde-etuuden arvo	41,5
	sopimusten käypä arvo		0,2
Asetetut	kohde-etuuden arvo	7,5	108,3
	sopimusten käypä arvo	-0,0	-0,2
Yhteensä	kohde-etuuden arvo	8 314,4	6 152,7
	sopimusten käypä arvo	-16,4	32,7

Valuuttatermiinit ja korkotermiini- ja futuurisopimukset on käsitelty suojaavina. Korko- ja osakeoptioiden ja futuurien käyvät arvot pohjautuvat markkinahintoihin. Muiden johdannaisien käyvät arvot pohjautuvat yleisesti tunnettuihin määrittymälleihiin.

Emoyhtiön vastuut

31.12., milj.€	2005	2004
Sijoitussitoumukset		
Avoimet sijoitussitoumukset	740,4	392,2
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Johdannaiskaupan vakuudet	23,2	27,4
Arvonlisäverovähennykset		
Uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen perusparannuksista vuosina 2001–2005/ 2000–2004 tehdyt vähennykset	9,4	7,5
Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteismäärä		
Konserniyritykset	4,3	4,6
Muut yritykset	-0,0	1,0
	4,3	5,6

Lainaksi annetut arvopaperit

Osakkeet		
Määrä	54 430 666	54 546 955
Jäljellä oleva hankintameno	405,0	416,3
Käypä arvo	517,0	463,0
Joukkovelkakirjalainat		
Nimellisarvo	1 936,9	1 291,9
Jäljellä oleva hankintameno	2 000,3	1 315,3
Käypä arvo	2 152,9	1 419,8

Lainaksi on annettu pääasiassa ulkomaisia arvopapereita.

Kaikki lainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä ja niistä on saatu turvaava vakuus.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin

Työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätöstä sääntelevät laki työeläkevakuutusyhtiöistä, vakuutusyhtiölaki, kirjanpito- ja osakeyhtiölaki, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamat laskuperusteet ja Vakuutusvalvontaviraston määräykset.

Työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva järjestelmä. Tämä tarkoittaa mm. että työeläkeyhtiön taseessa näkyvä vastuuvulka on määrältään noin neljännes tilinpäätöshetken mennessä karttuneiden eläkkeiden pääoma-arvosta. Lisäksi lakisääteisessä eläkevakuutuksessa on yhteistakuujärjestelmä, jonka mukaan eläkelaitoksen joutuessa maksukyvyttömäksi työeläkejärjestelmä vastaa yhteisesti siitä, että vakuutettujen etuudet tulevat turvatuiksi.

Työeläkevakuutusyhtiön virallinen tuloslaskelma ja tase eivät kerro yhtiön taloudellista tulosta eivätkä taloudellista tilaa. Liitetiedot auttavat käsityksen muodostamisessa emoyhtiön taloudellisesta tilanteesta. Emoyhtiön tuloslaskelman nettotulos 8 (7) miljoonaa euroa määräytyy sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedoissa esitettävät tunnusluvut lasketaan emoyhtiön eikä kuten kansainvälisessä laskentakäytännössä konsernitilinpäätöksen perusteella.

Vastuuvulkaan sisältyvät myös vakavaraisuutta kasvattava tulospuskurina oleva merkittävän suuruinen osittamaton lisävakuutusvastuu, asiakashyvityksiin varattu ositettu lisävakuutusvastuu sekä vakuutusyhtiölain mukainen tasoitusmäärä runsasvahinkoitien vuosien varalta. Vakavaraisuutta mittaavan toimintapäätöksen pääkomponentit ovat oma pääoma, osittamaton lisävakuutusvastuu, poistoero ja sijoitusten arvostuserot.

Yhtiön toiminnan liikekulut on jaettu virallisessa tuloslaskelmassa ja tunnusluvuissa useille riveille. Käypien arvojen vaikutus yhtiön sijoituksiin ja niiden tuloksiin esitetään liitetiedoissa. Työeläkeyhtiön ei tarvitse laskea piilevää verovelkaa ainakaan niin kauan kuin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön nettotuloksen vahvistava laskuperuste on voimassa. Laskuperusteesta johtuen työeläkeyhtiö ei ole päässyt hyödyntämään täysimääräisesti mm. osinkoihin liitetyitä veronhyvityksiä. Varman osalta tämä summa on vuoden 2005 lopussa noin 165 miljoonaa euroa. Työeläkeyhtiössä konsernitilinpäätöksen merkitys on ollut lähinnä takuupääomalle maksettavan koron rajoittaminen.

Liitetiedoissa verrataan sijoitustuottoja käyvin arvoin vastuuvulalle hyvitetävään korkoon, liikekuluja (ilman korvausmenoon ja sijoitustoiminnan kuluihin siirrettyjä kuluja) vakuutusmaksuihin sisältyvään hoitokustannusosaan ja omalla vastuulla olevaa korvausmenoa (Varmassa noin neljännes kokonaisuudesta) vastaavaan vakuutusmaksutuloon. Yhtiön kokonaistulokseksi kutsuttu edellä mainitulla tavalla laskettu sijoitus-, hoitokustannus- ja vakuutusliikkeen yhteenlaskettu tulos vastaa suunnitteen tuloslaskelman tulosta käyvin arvoin.

Tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyden parantamiseksi esitetään seuraavassa Varman emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin samalla olennaisia eriä selvittävästi ryhmitellen. IFRS-standardit eivät koske työeläkevakuutusyhtiötä. Mikäli vastuuvulka käsitellään nykysääntösten mukaisella tavalla (vakuutusstandardin vastuuvulkaa käsittelevä osuus on työn alla) olisivat ohessa esitetyt tase ja tuloslaskelma pääpiirteittäin IFRS-standardien mukaisia kuitenkin siten, että niitä ei ole laadittu konsernipohjaisesti.

Muutetun vakuutusyhtiölain kirjanpito- ja tilinpäätössäännökset mahdollistavat rahoitusvälineiden ja sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostamisen 1.1.2005 alkaen, mikä vaihtoehto on lähes yhdenmukainen IFRS-standardien kanssa. Tämä asia ei ole kuitenkaan ajankohtainen ennen kuin asiaan liittyvät verolainsäädännön muutokset ovat täsmennyneet.

Varman tulos oli vuonna 2005 1 681 (878) miljoonaa euroa, taseen loppusumma 24 992 (21 689) miljoonaa euroa ja toimintapäätöksen 5 599 (3 986) miljoonaa euroa.

Tase käyvin arvoin (emoyhtiö)

31.12., milj. €	2005	2004	2003	2002
Vastaavaa				
Sijoitukset	24 621	21 233	19 459	17 782
Saamiset	366	451	390	374
Kalusto	5	5	6	6
	24 992	21 689	19 855	18 162
Vastattavaa				
Oma pääoma	66	59	53	48
Poistoero	0	0	3	4
Arvostuserot	2 903	1 462	859	678
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 640	2 483	2 311	1 684
Toimintapääomaan sisältyvät erät	5 610	4 005	3 226	2 414
Ositettu lisävakuutusvastuu (hyvityksiin)	85	51	36	30
Tasoisusmäärä	947	907	860	798
Vastuuvelka	18 152	16 588	15 605	14 828
Vastuuvelka ilman lisävakuutusvastuita	19 099	17 495	16 465	15 626
Muut velat	197	138	128	92
	24 992	21 689	19 855	18 162

Tuloslaskelma käyvin arvoin (emoyhtiö)

1.-31.12., milj. €	2005	2004	2003	2002
Vakuutusmaksutulo	2 764	2 615	2 455	2 406
Maksetut korvaukset	-2 401	-2 277	-2 182	-2 092
Vastuuvelan muutos	-1 096	-946	-747	-933
Sijoitustoiminnan nettotulos	2 514	1 596	1 473	347
Kokonaisliikekulut	-84	-78	-75	-71
Muut kulut	-12	-11	-11	-17
Verot	-3	-20	-3	-3
Kokonaistulos*	1 681	878	910	-363

* Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoisusmäärän muutosta
Käytetään pääasiassa vakavaraisuuden vahvistamiseen

Tilinpäätöksen liitetiedot

Riskienhallinta

Riskienhallinta osana sisäistä valvontaa

Hallitus päivitti sisäisen valvonnan organisoitumisen periaatteet. Sisäinen valvonta on prosessi, jonka avulla pyritään osaltaan varmistamaan mm. 1) asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen, 2) voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö, 3) toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta, 4) taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus, 5) lakien ja määräysten noudattaminen sekä 6) hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelytapojen noudattaminen. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan organisointi, vastuut, valvonta ja raportointi

Hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman ja arvioi, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty yhtiössä. Hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa muun muassa seuraamalla sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen työn etenemistä sekä käymällä läpi erilaisia valvontaraportteja. Toimitusjohtaja valvoo yhtiön riskejä hallituksen vahvistamien riskienhallintasuunnitelman ja sijoitussuunnitelman periaatteita noudattaen.

Riskienvälvonta (mm. riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet, toimivaltuuksien asettaminen ja riskirajojen seuranta, vastuullisesta toiminnosta riippumaton tulos- ja riskilaskenta, riskienhallintaprosessien toimivuuden valvonta ml. operatiiviset riskit, sijoitus- ja vakuutusriskit, konserni/yhtiötason riskit, julkisuus- ja informaatoriskit, säännösten noudattamisen valvonta) kuuluu johtoryhmälle (15.6.2005 saakka riskienvalvontatoimikunnalle). Johtoryhmä ohjaa ja valvoo yhtiössä suoritettavaa riskienhallintaa ja -valvontaa. Johtoryhmä raportoi toiminnastaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle/hallitukselle puolivuosittain. Asian niin vaatiessa, linjajohtajilla on velvollisuus raportoida suoraan hallitukselle.

Asianmukaisen riskienhallinnan järjestämisestä sekä lakien ja määräysten, hallintoelinten päätösten sekä viranomais- ja sisäisen ohjeistuksen noudattamisesta vastaa kukin esimies omalla vastuualueellaan. Jokainen osasto vastaa osaltaan siitä, että vahvistettuja strategioita, suunnitelmia, sisäisiä sääntöjä ja hallintoelinten päätöksiä noudatetaan. Riskinoton rajat ja käytettävät mittarit määritellään erikseen kussakin toiminnossa. Jokainen toiminto vastaa oman vastuualueensa osalta ulkoistettujen toimintojen valvonnasta.

Sijoituspäätöksiä valmisteleva ja toteuttava toiminto (sijoitustoiminto) sekä valvova ja raportoiva toiminto (taloushallinto ja aktuaaritoimi) on eriytetty toisistaan. Valvovassa toiminnossa sijoitusriskejä mitataan, niiden pohjalta laaditaan skenaario- ja herkkyyksianalyyskejä tulokseen ja vakavaraisuuteen liittyen, sekä seurataan hallituksen sijoitusallokaatiolle sekä eri sijoitustyypeille määrittelmiä riskirajojen ja valtuuksien käytön noudattamista. Yhtiön tulos ja vakavaraisuus lasketaan viikoittain ja tarvittaessa useammin. Riskejä valvova toiminto seuraa mm. sijoitussalkun hajauttamista, markkina-

riskiä, luottoriskiä, likviditeettiriskiä ja riskimittauksiin liittyvää malliriskiä ottaen huomioon sekä rahoitusteoreettiset että työeläkejärjestelmän luonteeseen ja säännöstöön liittyvät kysymykset. Riskienhallinnassa kehitetään sovelluksia, jotka liittyvät mm. varojen ja vastuiden yhteensovittamiseen, stokastisiin malleihin ja solvenssisäännösten kehittämiseen.

Yhtiön sisäisen raportoinnin lisäksi hallitukselle raportoidaan kuukausittain sijoitusallokaatiosta, sijoitusten tuotosta ja riskistä, vakavaraisuusasemasta sekä tulos- ja tavoiteseurannasta hallituksen työjärjestyksen edellyttämässä laajuudessa. Neljännesvuosittain hallitukselle raportoidaan edellisten lisäksi kate-, johdannais- ja valuuttapositiona, riskikeskittymistä, päätöksentekovaltuuksien käytöstä sekä riskirajojen seurannasta. Lisäksi hallitukselle laaditaan neljännesvuosittain yksityiskohtaisemmat omaisuusluokittaiset raportit sijoitusten kehittymisestä sekä katsaus yhtiön operatiivisesta toiminnasta. Riskienhallinnasta, -valvonnasta ja juridisesta compliance-toiminnasta esitetään laajempi katsaus hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Tavoitteet ja riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskien hallinnassa katetaan olennaiset alueet oikeassa suhteessa toimintojen sisältämiin riskeihin. Yhtiön toimintaan liittyviä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, rajoitetaan ja valvotaan pitkäjänteisellä tavalla. Riskienhallinnalla varmistetaan, etteivät sijoitus-, tieto-, keskeytys-, henkilö-, tai muut riskit toteutessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaaranna toiminnan jatkuvuutta tai yhtiöön kohdistuvaa luottamusta. Yhtiössä sovelletaan tehokkaita ja toimintavarmoja toimintaprosesseja.

Hallitsemisesta aiheutuvat kustannukset ovat suhteessa asiaan liittyvään riskiin. Organisaatiossa, yhteistyötoimien kanssa ja asiakashankinnassa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Riskien hallitsemiseksi korostetaan päätösten huolellista valmistelua, asiantuntijoiden käyttöä, riskien vakuuttamista, toimenkuvia ja hyväksymisrutiineja, toimintojen ja tehtävien hajauttamista, fyysisiä kontroleja, tietoteknisiä suojauksia ja kontroleja, henkilökunnan kouluttamista, tehokasta suunnitteluprosessia, erilaisten varajärjestelyjen olemassaoloa sekä luottamuksellisen tiedon rajoittamista vain sitä tarvitsevien käyttöön.

Tehtävien, päätösvalan ja vastuun jaolla kukaan ei yksin saa hoitaa toimenpidettä läpi käsittelyketjun, jolloin vaaralliset työhdistelmät on eriytetty. Tapahtumiin kohdistetaan riippumattomia valvontaa- ja hyväksymismekanismeja. Henkilökunta ei saa osallistua itseään ja lähipiiriään koskevan asian valmisteluun tai päätöksentekoon. Liiketapahtumat käsitellään ajallaan, oikein ja asianmukaisesti hyväksyttävinä.

Yhtiön toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen sekä yhtiön varojen ja hallinnoimien tietojen turvaamiseen liittyvien rutiinien laatimisesta, dokumentoinnista ja varasuunnitelmien mahdollisesta testaamisesta vastaa kukin osasto tarvittaessa yhteistyössä toisten osastojen kanssa. Yhtiö järjestää toimintansa siten, ettei avainhenkilöiden työpanoksen menet-

täminen lamaata yrityksen toimintaa.

Yhtiön uusittu suunnitteluprosessi strategiakarttoineen ja tasapainotettuine mittaristoineen tukee niin ikään Varman riskienhallintaa.

Merkittävät riskit

Sijoitusriskien lisäksi yhtiön olennaiset riskit liittyvät pääasiallisesti

- 1) toimintaympäristön nopeasta ja huomattavasta muuttumisesta johtuviin, vaikeasti toteutettaviin merkittäviin muutoksiin työeläkejärjestelmässä ja siten yhtiön toiminnassa;
- 2) perustoimintaan kuten eläke- ja vakuutusasioiden hoitamiseen ajallaan ja oikein, jolloin kyseessä on suurelta osin tietojenkäsittelyyn liittyvä riski;
- 3) asiakaskannan supistumiseen, jakelutieongelmiin tai asiakaspalvelun laatuun;
- 4) muihin seikkoihin (esim. tietohallintoriskit, henkilöriskit, luottamuksellisten tietojen käsittelyyn, toiminnan tehokkuuteen ja säännösten noudattamiseen liittyvät riskit, julkisuusriskit, toimitilojen vahingoittumiseen ja ulkoistuksiin liittyvät riskit).

Vakuutustoimintaan, vastuuvulkaan ja sen kattamiseen liittyvät riskit

Työeläkejärjestelmä on TEL:n osalta osittain rahastoiva. Vuosittain maksettavista eläkkeistä on ennalta rahastoitua osaa keskimäärin noin neljännes ja loppuosa niin kutsuttua tasausosaa, joka kustannetaan vuosittain kerättävällä vakuutusmaksulla (ns. maksun tasausosa). Eläkkeen rahastoidut osat ovat yksittäisten eläkelaitosten vastuulla ja tasausosat eläkelaitosten yhteisellä vastuulla. Eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen puskurina toimii vastuuvulkaan sisältyvä tasoitusmäärä. Tasausjärjestelmä on rakennettu siten, että se eliminoi ne vaikutukset, jotka aiheutuvat eri eläkelaitosten aktiivikannan erilaisesta kehityksestä. Näin ollen eläkkeiden tasausosien kustantamisesta ei aiheudu riskejä yksittäiselle eläkelaitokselle. YEL:n mukaiset peruseläkkeet rahoitetaan kokonaan jakojärjestelmän mukaisesti vuosittain kerätyillä vakuutusmaksuilla ja valtion osuudella, siten niidenkään kustantamisesta ei aiheudu riskiä yksittäiselle eläkelaitokselle.

Työeläketurvan taso on etuusperusteinen eikä siten perustu suoraan rahastoitujen eläkevarojen tuottoon ja työeläke-etuudet on turvattu vakuutetuille ja eläkkeensaajille kaikkia työeläkelaitoksia koskevalla lakisääteisellä konkurssiyhteisv vastuulla. Eläketurvan kustannuksista vastaavat työnantajat ja työntekijät yhteisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain työeläkeyhtiöille yhteiset vakuutusmaksun ja vastuuvulkan laskentaa koskevat laskuperusteet näiden hakemuksesta. Laskuperusteisiin sisältyvät muun muassa vastuuvulkan laskennassa käytettävät vakuutusmatemaattiset oletukset, kuten kuolevuus ja työkyvyttömyysalkavuus. TEL:n mukaan laskuperusteet on mitoitettava turvaavasti ja vastuuvulkan perusteiden osoittautuessa kaikilla työeläkelaitoksilla riittämättömäksi voidaan vastuuvulkan täydentämiseen käyttää tasausjärjestelmää.

Varman vakuutusliikkeen riskit liittyvät kerättyjen vakuutusmaksujen ja niistä kertyneen vastuuvulkan riittävyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin

eläkkeisiin. Koska yhteisiä laskuperusteita voidaan muuttaa vuosittain ja tasausjärjestelmä toimii puskurina kaikkia työeläkelaitoksia koskevien vakuutusriskien suhteen, jää yksittäisen eläkelaitoksen riskiksi näiltä osin poikkeaminen eläkejärjestelmän keskiarvosta. Vakuutusliikkeen vuotuisen tuloksen heilahteluun varaudutaan tasoitusmäärällä, jolla on riskiteoreettisesti määrätty ala- ja yläraja. Vastuuvulka lasketaan henkilö- ja vakuutustasolla tilivuoden jälkeisenä keväänä niin sanotussa vuosilaskennassa työnantajien toimitettua tarvittavat ansiotiedot. Eläketurvakeskus tekee tasausjärjestelmän vuotuisen selvittelyn vasta tilivuoden jälkeisenä syksynä. Tilinpäätöksessä vastuuvulka lasketaan arviokaavoin.

Varman vastuuvulkan rakenne oli 31.12.2004 seuraava:

	milj. €	%
TEL:n perusvakuutus		
Vastaisten vanhuuseläkkeiden vastuu	10 655	53,1 %
Alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuu	2 162	10,8 %
Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu	1 621	8,1 %
Alkaneiden työttömyyseläkkeiden vastuu	544	2,7 %
Tasoitusmäärä	859	4,3 %
Tasausvastuu	1 045	5,2 %
Ositettu lisävakuutusvastuu	51	0,3 %
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 483	12,4 %
Yhteensä	19 419	96,8 %
TEL:n lisäeläkevakuutus yhteensä		
	615	3,1 %
YEL:n perusvakuutus yhteensä		
	20	0,1 %
YEL:n lisäeläkevakuutus yhteensä		
	3	0,0 %
Vastuuvulka yhteensä	20 057	100,0 %

Varman TEL:n perusvakuutuksen tasoitusvastuun rakenne oli 31.12.2004 seuraava:

	milj.€	%
Vanhuuseläkeosa	14	1,6 %
Työkyvyttömyyseläkeosa	593	69,0 %
Työttömyyseläkeosa	111	12,9 %
Maksutappio-osa	141	16,4 %
Yhteensä	859	100,0 %
Alaraja	131	
Yläraja	1 314	

Varmassa vakuutettujen työntekijöiden ikärakenne tai työnantajien koko- tai toimialarakenne eivät poikkea riskiltään merkittävästi työeläkelaitosten keskimääräisestä ja yhtiön tasoitusmäärä on jopa jonkin verran keskimääräistä suurempi. Varmalla ei siten ole poikkeavaan vakuutuskantaan liittyvää riskiä.

Vakuutusliikkeen riskienhallinnassa käytetään vakuutusteknisiä analyysejä. Vakuutusriskejä analysoidaan mm. riskiperusteanalyyseillä (kuolevuus, työkyvyttömyysintensiteetti), liiketulosanalyyseillä (vakuutustekniikka, vastuunjako) sekä mm. makсутappioita ja työkyvyttömyysmenoa tilastoitaessa. Tilinpäätöstä laadittaessa varsinkin vakuutettujen palkkasumma-arvio voi poiketa lopullisesta. Tämä heijastuu yhtiön maksutuloon ja vastuuvelan suuruuteen, mutta ei vaikuta juuri ollenkaan yhtiön tulokseen.

Vastuuvelan katteeseen sisältyviin riskeihin eli pääasiassa sijoitusriskeihin varaudutaan toimintapääomalla, jonka määrää seurataan suhteessa vastuuvelkaan ja sijoitusjakauman perusteella laskettuun vakavaraisuusrajaan ja muihin rajoihin. Varman toimintapääoma 31.12.2005 oli 5 599 miljoonaa euroa (29,2 prosenttia vastuuvelasta) ja vakavaraisuusraja 2 298 miljoonaa euroa (12,0 prosenttia vastuuvelasta), näin toimintapääoman suhde vakavaraisuusrajaan oli 2,4. Sijoitusriskin kehitystä seurataan myös erilaisten laskentamallien, katelaskentajärjestelmän, maksimiriskitasomittauksen, vakavaraisuusskenaarioiden ja VaR-analyyseiden avulla. Toiminnassa huolehditaan varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä hajauttamisesta. Vastuuvelan kate 31.12.2005 oli 114 prosenttia vastuuvelasta ja jakautunut erilaisiin eriin voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan joko yhtiön sisäisten prosessien tai yllättävien ulkoisten tapahtumien aiheuttaman virheellisen toiminnan tuottamaa tappionvaaraa, toiminnan jatkuvuuden vaarantumista tai yhtiöön kohdistuvan luottamuksen vähenemistä.

Yhtiössä toimitaan siten, että valvontajärjestelmissä ei ole puutteita, jotka tekisivät mahdollisiksi tahattomat tai tahalliset virheet tai väärinkäytökset liittyen mm. vakuutus- tai korvauskäsittelyyn, raportointiin, maksutransaktioihin, rekisteritietoihin, tietojenkäsittelyyn, työnjakoihin, yhteistyötahojen toimintaan tai dokumentaatioon.

Operatiiviset riskit kartoitettiin viidentenä vuonna peräkkäin osastokohtaisesti yhteistyössä taloushallinnon kanssa. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioitiin riskikohtaisesti asteikolla 1–5 ottaen huomioon riskin rajoittamiseen tähtäävät etukäteiskeinot. Tunnistetuista riskeistä muodostettiin riskikartta, jossa riskit jaettiin kolmeen luokkaan (vihreä= vähämerkityksellinen, keltainen= kohtalainen, punainen= merkittävä) osaston/toiminnon kokonaisharkinnan perusteella sen mukaisesti, kuinka vakavasti ne toteutuessaan uhkaavat Varman menestystekijöiden ja hallituksen vahvistamien tavoitteiden saavuttamista. Toiminnolle, joihin kohdistuu riskikartassa punaisella alueella olevia merkittäviä riskejä, laaditaan linja-

johdon harkinnan mukaisesti jatkuvuussuunnitelma. Keltaiselle alueelle sijoittuvien riskien vaatimien toimenpiteiden analysoimisessa painotetaan riskin merkitystä Varman tavoitteiden saavuttamisessa ja kustannus-hyötysuhdetta.

Lisäksi kartoitettiin työeläkejärjestelmään kohdistuvia riskejä. Strategisia riskejä ja riskienhallintakäytöksissä esiin tulleita kysymyksiä käsitellään yhtiön jatkuvan toiminnan suunnittelun yhteydessä.

Yhtiössä on julkaistu riskienhallintaan liittyvää sisäistä ohjeistusta kuten mm. tietosuojaja tietoturvaohjeet, sisäpiiriohje, eettiset toimintaperiaatteet, kriisivalmiusohjeet, juridisen compliance-toiminnan ohjeistus, suojeluohjeet, sijoitustoiminnan eettiset periaatteet ja yhteiskuntavastuuraportointi. Yhtiöllä on velvollisuus varautua rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusalan toimivuuden kannalta välttämättömyimpien toimintojen ylläpitämiseen myös poikkeusoloissa.

Sijoitusriskit

Markkinariskillä tarkoitetaan sijoituskohteiden arvon heilahtelua. Markkinariskeistä suurin on osakkeiden markkinariski. Muita markkinariskejä ovat korkoriski, valuutariski ja kiinteistöjen arvomuutosriski. Korkoriski voi toteutua hintariskinä tai ennenaikainen pääoman takaisinmaksu uudelleensijoitusriskinä. Inflaatoriskillä tarkoitetaan omaisuuden reaaliarvon tai -tuoton alenemista. Luottoriskillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu vastapuolen kyvyttömyydestä vastata sitoumuksestaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan kassavirran toteutumista erisuuruisena kuin on odotettu. Riskin muodostavat myös sijoitukset, jotka eivät ole joko lainkaan tai vain huomattavalla tappiolla rahaksi muutettavissa. Malliriskillä tarkoitetaan riskimittauksiin liittyviä riskejä. Mittauksessa joudutaan tekemään laskentamenetelmistä sekä laskenta-aineistosta oletuksia ja yksinkertaistuksia, jotka voivat poiketa todellisuudesta.

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritellään mm. sijoituksille asetettavat yleiset turvaavustavoitteet, sijoitusten hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet. Hallitus arvioi vähintään kerran vuodessa yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvomuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen, sekä yhtiön riskinkantokyvyn sijoitusten osalta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ml. arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä.

Sijoitusten riskienhallintaan kuuluu hyväksyttävän riskitason määrittely hallituksen vahvistamissa puitteissa sekä riskien jatkuva mittaaminen valituilla menetelmillä, hyväksyttävään tasoon vertailu ja raportointi. Riskienhallintaan kuuluu myös sijoitusportfolion jatkuva sopeuttaminen oikean riski- ja tuottosuhteen ylläpitämiseksi. Lisäksi otetaan huomioon sijoitusten suuntaamisen yhteiskuntavastuulliset periaatteet sekä omistajaohjauksen periaatteet, joissa mm. koti- ja ulkomaisten yritysten korkeatasoinen hallinnointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat sijoituspäätöksissä tärkeitä valintaperusteita.

Sijoitusten, pääasiassa osakkeiden, markkinariski muodostaa suurimman tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Varman sijoitusten koko-

naisriskiä mittaava VaR (Value-At-Risk) -luku oli vuoden 2005 lopussa 498 (315) miljoonaa euroa. Kyseinen luku tarkoittaa yhtiön sijoituskannan suurinta mahdollista markkina-arvon alenemista tavanomaisissa markkinaolosuhteissa kuukauden aikana 97,5 prosentin todennäköisyydellä.

Sijoitusten kokonaisriski sovitaan yhtiön riskinkantokykyyn siten, että yhtiön vakavaraisuusasema ei vaarannu. Maksimiriskitaso mitoitetaan siten, että 30 % osakekurssilaskun jälkeen toimintapääoma on vähintään 1 kk:n 97,5 %:n todennäköisyydellä lasketun CVaRin verran toimintapääoman vähimmäismäärää (=2/3 vakavaraisuusraja) korkeammalla ja kuitenkin aina vähintään vakavaraisuusrajalta.

Sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitussalkun hajauttaminen perustuu omaisuusluokkien tuottokorrelaatiot huomioivaan allokointiin. Sijoitusriskejä eliminoidaan mm. hajauttamalla sijoituksia omaisuusluokittain ja kohteittain, sijoituskantaa ja -kohteita analysoimalla, riskikeskittyviä välttämällä, turvaavalla vakuuspolitiikalla, varovaisella arvostuskäytännöllä, varoja ja vastuita yhteen sovitamalla, johdannaisten käytöllä, riittävällä ja oikea-aikaisella valvonta- ja seurantajärjestelmällä sekä vastapuoliriskejä minimoimalla. Lisäksi seurataan mm. sijoitusten

duraatiota, luokitusta ja likvidiyyttä. Kiinteistöjen osalta kiinnitetään huomiota mm. teknisiin ja sijainnillisiin riskeihin. Johdannaiset (esim. korko-, osake- ja valuuttajohdannaiset) rinnastetaan niiden alla oleviin instrumentteihin, joten johdannaisia seurataan aina yhdessä niiden perustana olevien sijoitusten kanssa.

Sijoitusten tuotto-odotus pyritään maksimoimaan valitulla kokonaisriskitasolla, jolloin sijoitukset ovat mahdollisimman tuottavia siinä määrin kuin yhtiön riskinkantokyky sallii. Vastuuvelan luonne otetaan huomioon sijoitusten aikajänteen ja rahaksi muutettavuuden suunnittelussa. Työeläkevakuutustoiminnassa varat rahastoituvat yhtiöön hyvin pitkäksi aikaa ja ne käytetään aikanaan eläkkeiden maksuun. Sijoitusten tavoiteallokaatio, allokation vaihtelurajat ja tuotto-odotukset määritellään sijoitussuunnitelmassa, joka perustuu laatimishetken tietoihin. Markkinatilanteen muuttuessa tavoiteallokaatiota ja tuotto-odotuksia muutetaan uuden tilanteen mukaisiksi.

Oheinen taulukko kuvaa, miten tilinpäätöksen tuotto ja vakavaraisuusluvut muuttuisivat osakekurssien ja kiinteistöjen arvojen laskiessa ja korkotason noustessa.

Sijoitussalkun herkkyyshanalyysi

	Arvo 31.12.2005	Vaikutus		
		Osakekurssit -30 %	Korkotaso +1%-yksikkö	Kiinteistöjen arvo -10%
Toimintapääoma	5 599 milj. €	3 204 milj. €	5 116 milj. €	5 315 milj. €
% vastuuvelasta	29,2 %	16,7 %	26,7 %	27,7 %
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,4-kert.	1,7-kert.	2,2-kert.	2,3-kert.
Sijoitusten tuotto, %	11,6 %	2,7 %	8,3 %	10,2 %

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii sisäisen tarkastuksen ammattistandardeissa määriteltujen periaatteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tukea organisaation tavoitteiden saavuttamista tuottamalla riskienhallinnan ja muun sisäisen valvonnan tilaa koskevia arvioita ja kehitysehdotuksia. Sisäisen tarkastuksen organisaatioasema, tehtäväalueet, vastuu ja toimi-

valta on määritelty hallituksen hyväksymässä toimintaohjeessa. Tarkastuskohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, joka johtoryhmän ja tarkastusvaliokunnan käsittelyn jälkeen hyväksytään hallituksessa. Tarkastushavainnot raportoidaan yhtiön johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Sisäinen tarkastus on organisoitu toimitusjohtajan alaisuuteen.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tunnusluvut ja analyysit

Tiivistelmä

	2005	2004	2003	2002	2001
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 763,9	2 614,8	2 454,7	2 406,0	2 404,2
Maksetut eläkkeet, milj. € ¹⁾	2 400,8	2 277,3	2 182,1	2 092,4	1 948,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. €	2 498,8	1 565,7	1 460,8	339,6	173,1
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	11,6	8,0	8,1	1,9	1,0
Liikevaihto, milj. €	3 834,5	3 604,5	3 749,3	2 839,9	3 061,1
Kokonaisliikekulut, milj. €	83,9	78,3	74,9	70,8	68,6
% liikevaihdosta	2,2	2,2	2,0	2,5	2,2
Kokonaisliikekulut ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja % TEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5
Kokonaistulos, milj. €	1 681,0	877,9	909,8	-363,4	-502,8
Vastuuvelka, milj. €	21 824,1	20 028,5	18 811,9	17 340,3	16 686,2
Toimintapääoma, milj. €	5 599,3	3 986,3	3 193,4	2 409,2	2 844,0
% vastuuvastausta ²⁾	29,2	22,8	19,4	15,5	19,5
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,4	2,4	2,1	2,1	2,4
Tasoisvastuu, milj. €	947,0	906,9	860,3	797,6	760,9
Eläkevarat, milj. ³⁾	24 727,6	21 491,0	19 670,6	18 014,7	17 445,4
Siirto asiakashyvityksiin (%)					
TEL-palkkasummasta	0,7	0,4	0,3	0,2	0,4
TEL-palkkasumma, milj. €	12 275,4	11 784,2	11 045,7	10 852,3	10 695,9
YEL-työtulosumma, milj. €	620,0	597,7	579,0	566,5	546,9
TEL-vakuutuksia	25 200	25 600	25 300	25 900	26 000
TEL-vakuutettuja	408 600	406 400	393 000	398 500	401 500
YEL-vakuutuksia	36 700	36 300	36 000	36 300	36 300
Eläkkeensaajia	293 000	285 600	284 000	279 000	272 000

1) Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja

2) Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvastausta

3) Vastuuvelka + arvostuserot

Tulosanalyysi

31.12., milj. €	2005	2004	2003	2002	2001
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos	42,8	52,7	70,2	38,2	47,4
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 614,6	802,6	820,4	-418,0	-566,2
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin ¹⁾	2 507,0	1 575,9	1 460,0	337,5	188,0
- Vastuuvelan tuottovaatimus	-892,4	-773,3	-639,6	-755,6	-754,2
Hoitokustannustulos	23,5	22,5	19,1	16,4	16,0
Kokonaistulos	1 681,0	877,9	909,8	-363,4	-502,8
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen	1 597,0	826,9	874,8	-398,3	-544,9
Tasoisuvastuun muutokseen	40,1	46,5	62,7	36,7	41,0
Toimintapääoman muutokseen	1 556,9	780,3	812,1	-435,0	-585,9
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	108,1	171,9	626,8	-355,1	-115,1
Arvostuserojen muutokseen	1 441,0	603,9	180,4	-84,8	-464,0
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	0,0	-2,6	-0,5	-0,5	-12,2
Tilikauden voittoon	7,8	7,1	5,4	5,5	5,4
Siirtoon asiakashyvityksiin	84,0	51,0	35,0	26,0	42,1
Ositetun lisävakuutusvastuun täydennykseen ²⁾	0,0	0,0	0,0	8,9	0,0
Yhteensä	1 681,0	877,9	909,8	-363,4	-502,8

1) Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

2) 31.12.2004 ositetun lisävakuutusvastuun täydennyssiirto oli kuoletettu kokonaisuudessaan.

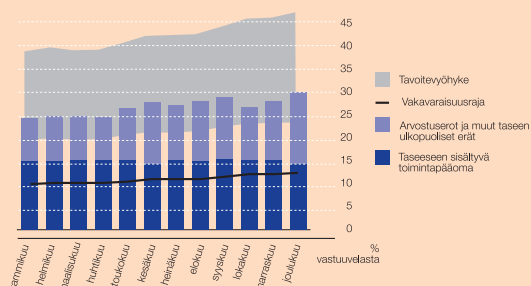
Vakavaraisuus

Toimintapääoma ja sen rajat

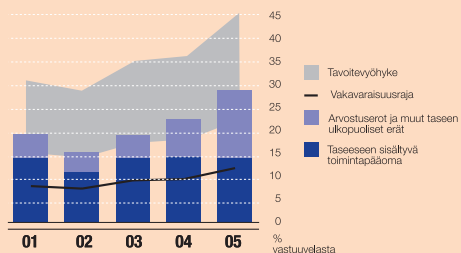
(%:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta)

	2005	2004	2003	2002	2001
Vakavaraisuusraja	12,0	9,5	9,2	7,5	8,0
Tavoitevyöhykkeen alaraja	24,0	19,1	18,4	14,9	16,1
Tavoitevyöhykkeen yläraja	48,0	38,1	36,8	29,8	32,1
Toimintapääoma	29,2	22,8	19,4	15,5	19,5

Toimintapääoma 2005

Toimintapääoma 2001–2005

Tilinpäätöksen liitetiedot

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	2005		2004		2003		2002		2001	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset ¹⁾	953,7	3,9	1 089,5	5,1	1 222,1	6,3	1 266,3	7,1	1 417,6	8,3
Joukkovelka- kirjalainat ^{1) 2)}	11 569,9	47,0	11 240,9	52,9	10 891,0	56,0	10 826,4	60,8	9 888,4	57,7
*sisältää korkorahastoja	240,8		140,6							
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 2) 3)}	619,9	2,5	838,3	3,9	142,5	0,7	178,9	1,0	255,9	1,5
Osakkeet ja osuudet	8 761,4	35,6	5 476,5	25,8	4 683,2	24,1	3 028,5	17,0	3 283,8	19,1
Kiinteistösijoitukset ⁴⁾	2 715,9	11,0	2 587,2	12,2	2 520,1	13,0	2 519,9	14,1	2 305,1	13,4
*sisältää sijoitus rahas- toja ja yhteissijoitus- yrityksiä	54,4		14,7							
Sijoitukset yhteensä	24 620,8	100,0	21 232,6	100,0	19 459,0	100,0	17 820,1	100,0	17 150,8	100,0
Jvk-salkun modifioitu duraatio	4,26									

1) Sisältää kertyneet korot

2) Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin.

3) Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset.

4) Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöyhteisöihin.

Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos

milj. €	2005	2004	2003	2002	2001
Suorat nettotuotot	885,8	948,0	795,1	795,3	805,1
Lainasaamiset	43,4	55,6	56,0	63,1	65,2
Joukkovelkakirjalainat	479,8	476,7	505,3	514,6	488,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	12,0	10,3	6,0	15,2	13,8
Osakkeet ja osuudet	208,3	294,3	119,9	93,7	115,3
Kiinteistösijoitukset	153,7	132,0	123,1	116,2	112,8
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-11,3	-20,8	-15,2	-7,4	9,1
Arvonmuutokset kirjanpidossa ¹⁾	172,1	13,7	485,4	-373,0	-153,2
Osakkeet ja osuudet	176,0	254,2	252,3	-467,1	-180,1
Joukkovelkakirjalainat	22,8	-203,4	253,8	109,2	30,2
Kiinteistösijoitukset	-26,7	-37,1	-20,7	-15,0	-3,2
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	1 057,8	961,8	1 280,4	422,3	652,0
Arvostuserojen muutos ²⁾	1 441,0	603,9	180,4	-84,8	-464,0
Osakkeet ja osuudet	1 402,8	306,9	255,1	-346,9	-444,2
Joukkovelkakirjalainat	10,0	263,9	-103,5	216,6	-48,8
Kiinteistösijoitukset	27,5	33,5	29,6	47,6	29,1
Muut sijoitukset	0,7	-0,3	-0,8	-2,1	-0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 498,8	1 565,7	1 460,8	337,5	188,0
Muut korkoerät ³⁾	8,2	10,2	-0,8		
Vastuuvelan tuottovaatimus	892,4	773,3	639,6	755,6	754,2
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	173,6	198,7	640,0	-333,2	-102,2
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 614,6	802,6	820,4	-418,0	-566,2
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista⁴⁾	-309,9	-157,7	161,5	61,1	-22,8

1) Myyntivoitot ja tappiot sekä muut kirjanpidon arvonnmuutokset

2) Taseen ulkopuoliset arvonnmuutokset

3) Sisältää mm. sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

4) Sisältää valuuttasuojaukset.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin ¹⁾	Sitoutunut pääoma ²⁾	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle
	milj. € 2005	milj. € 2005	% 2005	% 2004	% 2003	% 2002	% 2001
Lainasaamiset	43,4	955,2	4,5	4,8	4,4	4,7	4,8
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	512,5	11 385,3	4,5	5,0	6,1	8,7	5,0
* josta korkorahastoja	3,0	144,9	2,1				
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ³⁾	12,7	643,9	2,0	2,6	3,4	3,4	3,9
Osakkeet ja osuudet	1 787,1	6 082,3	29,4	17,9	19,3	-19,7	-14,0
Kiinteistösijoitukset ^{4) 5)}	154,4	2 556,7	6,0	5,1 ¹⁾	5,4	6,5	6,4
*josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	2,8	32,2	8,8				
Sijoitukset yhteensä	2 510,2	21 623,3	11,6	8,1	8,2	2,0	1,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-11,3						
Sijoitustoiminnan net- totuotto käyvin arvoin	2 498,8	21 623,3	11,6	8,0	8,1	1,9	1,0

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kassavirralla tarkoitetaan ostojen / kulujen ja myyntien / tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää ko. sijoituksiin tilastoitavien korkorahastojen tuotot.

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot.

5) KTI-indeksin mukainen kokonaistuotto koko kiinteistökannalle 6,2 %

KTI-Indeksin mukainen kokonaistuotto sijoituskiinteistöille (pois lukien omassa käytössä olevat) 6,6 %

Hoitokustannustulos

milj. €	2005	2004	2003	2002	2001
Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	93,6	88,2	82,4	74,6	73,9
Toimintokohtaiset liikekulut 1)	-70,7	-66,4	-64,2	-59,0	-58,6
Muut tuotot ja kulut	0,6	0,7	0,9	0,8	0,7
Hoitokustannustulos	23,5	22,5	19,1	16,4	16,0
Liikekulut % vakuutusmaksun hoitokustannustulosta	75	75	77	78	79

1) Ei sisällä sijoitustoiminnan eikä työkyvyn ylläpitotoiminnan liikekuluja

Hallituksen esitys tilikauden voiton käsittelystä

Hallitus esittää, että tilikauden voitosta	7 786 052,42 euroa
varmuusrahastoon (vapaa rahasto) siirretään	7 000 000,00 euroa
takuupääomalle maksetaan korkoa	731 775,30 euroa
hallituksen käyttövaroihin siirretään	50 000,00 euroa
voitto- ja tappioutilille jätetään	4 277,12 euroa

Helsingissä 16. helmikuuta 2006

Jyrki Juusela

Ole Johansson	Mikko Mäenpää	Jouko Ahonen
Markku Jokinen	Erkki Kangasniemi	Birgitta Kantola
Lasse Laatonen	Arto Ojala	Markku Pohjola
Kari O. Sohlberg	Björn Wahroos	Matti Vuoria toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

*Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön
Varman omistajille*

Olemme tarkastaneet Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2005. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää sekä konsernin ja emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja työeläkevakuutusyhtiön hallinnosta.

Allekirjoittaneen Mauri Palvin, KHT, johdolla suoritetusta valvontatilintarkastuksesta on annettu 16.2.2006 päivätty valvontatarkastuskertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituk-

sen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain ja työeläkeyhtiöistä annetun lain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpito-laissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitiilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää työeläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 28. helmikuuta 2006

Mauri Palvi Jaakko Nyman
KHT KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman hallintoneuvostolle on tänään pidetyssä kokouksessa esitelty yhtiön vuoden 2005 tilinpäätös, konsernitiilinpäätös ja tilintarkastuskertomus.

Hallintoneuvosto ilmoittaa lausuntonaan varsinaiselle yhtiökokoukselle, että sillä ei ole huomauttamista tilinpäätöksen, konsernitiilinpäätöksen eikä tilintarkastuskertomuksen johdosta.

Hallintoneuvosto ilmoittaa samalla yhtyvän hallituksen esitykseen tilikauden voiton käsittelemisestä.

Helsingissä 9. maaliskuuta 2006

Hallintoneuvoston puolesta

Pekka Paasikivi
hallintoneuvoston puheenjohtaja

Muistiinpanoja

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

VARMA

*Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
Puhelin 010 515 13
Postiosoite PL 1, 00098 VARMA
Käyntiosoite Annankatu 18, Helsinki
Kotipaikka Helsinki
Y-tunnus 0533297-9*

www.varma.fi